

Forældre og digitale medier

En interviewundersøgelse af fem danske børnefamilier

Problemorienteret projektarbejde

Opgaven er udarbejdet af:

Katrine Adrian

██████████ Sociologi og Kulturanalyse 1. semester

Helene Andersen

██████████ Sociologi og Kulturanalyse 1. semester

Signe Filtenborg

██████████ Sociologi og Kulturanalyse 1. semester

Camilla Jarosciak

██████████ Sociologi og Kulturanalyse 1. semester

Daniel Simon

██████████ Sociologi og Kulturanalyse 1. semester

Vejleder:

Klaus Levinsen

Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi

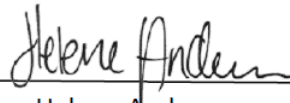
Antal anslag: 84.400

Tro og love erklæring

"Det erklæres herved på tro og love, at undertegnede egenhændigt og selvstændigt har udformet denne rapport. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og rapporten eller væsentlige dele af den har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelses-sammenhæng."

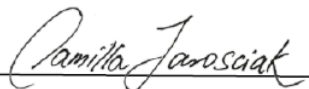
Katrine Adrian

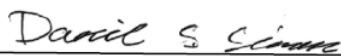
Helene Andersen

Signe Filtenborg

Camilla Jarosciak

Daniel Simon

Indholdsfortegnelse

1 Indledning og problemformulering	5
1.1 Indledning.....	5
1.1.1 Familiens udvikling fra det traditionelle til det moderne samfund	5
1.2 Problemformulering.....	6
2 Litteraturstudie	7
2.1 Den teknologiske udvikling	7
2.1.1 Danskernes internet og elektronik i hjemmet	7
2.2 Digitale medier i en stresset hverdag.....	8
2.3 Børns brug af digitale medier.....	9
2.4 Forældre og de digitale medier.....	10
2.4.1 Forældres regulering.....	10
2.4.2 Fire forskellige tilgange til medier	10
2.5 Projektets bidrag på området	11
3 Teori	12
3.1 Det senmoderne samfund.....	12
3.2 Øget refleksivitet.....	13
3.3 Ontologisk sikkerhed.....	13
3.4 Strukturdualitet.....	14
4 Metode	15
4.1 Videnskabsteoretiske overvejelser	15
4.2 Data og dataindsamlingsmetoder	16
4.2.1 Kvalitativ metode	16
4.3 Indsamling af data.....	17
4.3.1 Semistruktureret interview	17
4.3.2 Udarbejdelsen af interviewguide	17
4.3.3 Udvælgelse af interviewpersoner	18
4.3.4 Udførelsen af interview.....	21
4.4 Databehandling.....	22

4.4.1 Transskription og kodning	22
5 Analyse	23
5.1 Forældrenes refleksive familieprojekt	23
5.2 Vi er nødt til at regulere	24
5.3 Digitale medier og gammeldags leg	26
5.4 Ontologisk (u)sikkerhed	27
5.5 Forældrenes signalværdi og et digitalt paradoks.....	28
5.6 Hvad andre tænker og strukturelle krav	29
5.7 Fire analytiske idealtyper	31
5.7.1 Den forbeholdne tilgang	31
5.7.2 Den opmærksomme tilgang.....	31
5.7.3 Den afslappede tilgang.....	32
5.7.4 Den splittede tilgang	33
5.8 Et grafisk overblik	33
6 Diskussion	35
6.1 Vi bekræfter	35
6.2 Fire analytiske idealtyper	36
6.3 Forklarende faktorer: pres, alder og værdigrundlag.....	37
7 Konklusion og perspektivering	39
7.1 Konklusion	39
7.2 Perspektivering.....	41
8 Litteraturliste	42
8.1 Bøger	42
8.2 Artikler.....	43
8.3 Rapporter	43
Bilagsfortegnelse	44

1 Indledning og problemformulering

1.1 Indledning

Fra det 20. århundrede til det 21. århundrede er det bemærkelsesværdigt, hvordan familiemønstre markant har ændret sig særligt i udviklingslandene i takt med samfundets udvikling. Dette har givet både nye muligheder og udfordringer at forholde sig til inden for familien, og særligt også i forhold til måden man er familie på i dag. Teknologiens hastige udvikling har infiltreret alle aspekter af vores samfund. iPads har bl.a. vundet indpas i institutioner som børnehaver, og fra skolestart forventes folkeskolebørn at besidde en PC eller iPad som et alment skoleredskab. En naturlig følge af udviklingen er familiens påvirkning, særligt i form af, at digitale medier er blevet almindelige følgesvende i hverdagen for forældre såvel som børn i alle aldre. Med digitale medier menes der tablets, herunder iPads, smartphones, fjernsyn og smart-TV, PlayStation og computere.

1.1.1 Familiens udvikling fra det traditionelle til det moderne samfund

Majoriteten af sociologer har konsensus om, at familien og dens mønstre kan inddeles i tre perioder. Den første periode kaldes "det traditionelle/feudale samfund", den anden periode "det moderne samfund" og den tredje periode "det senmoderne samfund" (Giddens, 2013: 385-387; Bundgård, 2014: 16-17; Christoffersen, 2004: 14).

Den første periodes familie beskriver Bundgård, som generationsfamilier boende under samme tag, som var afhængige af alle familiemedlemmers bidrag til arbejdet, og hvor ægteskabet ofte etableredes af overvejende nyttige årsager. Christoffersen beskriver hvordan fællesskabet sørgede for både uddannelse til børnene og forsørgelse af de ældre (Christoffersen, 2004: 127).

Da industrisamfundet fremkom i det 19. århundrede flyttede mange til byerne pga. arbejde. Arbejdsfællesskabet i den udvidede familie formindskedes, og kernefamilien vandt indpas. Parsons og Goode beskriver hvordan, industrialiseringen formindskede intimiteten i familien både tilknytningen mellem kernefamilien og resten af familien/slægten. Hittidige familie ansvar blev overtaget af samfundet, bl.a. uddannelse af børn samt forsørgelsen af de ældre. Særligt udlejring af sociale relationer frigjorde kvinderne mere til at blive en del af arbejdsmarkedet og udskiftede derved husmorrollen. Dette påvirkede familielivets udvikling, og har været medvirkende til familiens opløsning og ændringen af de traditionelle familieroller. Både Giddens og Christoffersen bekræfter, at tiden fra 1960'erne var

præget af en blanding af forhøjede rater af både skilsmisser, gengiftninger og flere mennesker, som levede alene (Christoffersen, 2004: 14-19, 100-101; Bundgård, 2014: 16-18; Giddens, 2013: 385). I mange udviklingslande virker det til at *"intime forhold er blevet mere åbne og mindre bundet af tradition"* – dette særligt fremtrædende fra 1960erne. Rapporten bekræfter dette sammen med andre sociologer, ved at beskrive familiens udvikling som *"en større tolerance over for nye familieformer, hvor de enkelte i mindre grad er bundet af traditionelle normer"* (Giddens, 2013: 385-387; Bundgård, 2014: 16-17; Christoffersen, 2004: 14).

I det senmoderne samfund er det teknologiens hastige udvikling, der særligt danner fundament for udviklingen og som påvirker familien. Internettet har skabt nye globale kommunikationsmuligheder og familielivet præges af det senmoderne samfunds individualisering og fremtrædende utraditionelle familiekonstellationer (Bundgård, 2014: 17).

1.2 Problemformulering

I forhold til ovenstående samfundsudvikling, digitale mediers udvidede brug i familielivet og den megen omtale og diskussion omkring særligt mindre børns brug af digitale medier i familien, har det været interessant for os at undersøge digitale mediers indflydelse på familiens tid sammen. Forældrenes overvejelser og håndtering af disse digitale medier i forhold til deres børn, har været i fokus og hvordan de i denne forbindelse forholder sig til samfundsudviklingen. På den baggrund er dette projekt udarbejdet ud fra følgende problemformulering: *hvordan oplever og håndterer forældre til børn i 3-6 års alderen deres børns brug af digitale medier?*

Med det udgangspunkt vil vi undersøge i hvilket omfang de digitale medier har indflydelse på samværet i familien, om dette ses som noget positivt eller negativt, og om håndteringen af digitale medier i hjemmet er noget der danner grundlag for overvejelser hos forældrene og måden hvorpå de "gør" familie. Det er samtidig interessant, hvorvidt forældrene forholder sig til de krav og normer som stilles fra institutioner, og om de ser nogen vej uden om disse og udviklingen. Endelig vil vi undersøge, om der findes et paradoks mellem forældrenes egen brug af digitale medier og reguleringen af egne børns brug.

Vi har undersøgt fem forældrepar, med børn i målgruppen gennem kvalitative interviews. Undersøgelsen er desuden udarbejdet med et teoretisk perspektiv gennem Anthony Giddens teorier om øget refleksivitet, ontologisk sikkerhed og strukturdualitet.

2 Litteraturstudie

I det følgende afsnit vil en gennemgang af allerede eksisterende litteratur på området blive gennemgået. Litteraturen er udvalgt efter relevans til en forståelse af baggrunden for projektets undersøgelse. Litteraturen opridses samtidig, hvad der hidtil har rørt sig af forskning på området. Fokus er primært lagt på danske undersøgelser, da disse er tættest på det felt vi undersøger, danske familier, men der inddrages samtidig internationale undersøgelser, da disse er interessante i en sammenligning. Den tidligere forskning på området er meget bred, og derfor er litteraturgennemgangen ikke udtømmende, men begrænset til det, der findes mest relevant for projektets problemfelt.

2.1 Den teknologiske udvikling

Projektets undersøgelse er, som tidligere nævnt, blandt andet relevant på baggrund af den teknologiske udvikling. Udviklingen af digitale teknologier og danskeres brug af disse er gået meget hurtigt fra, at næsten ingen har haft berøring med dem til, at stort set alle danskere på en eller anden måde har en føling med moderne teknologi. Netop hastigheden har gjort, at teknologierne kan være et forholdsvist nyt fænomen at forholde sig til i hjemmet og som familie, især fordi mange forældre selv har haft en analog barndom. Udviklingen er eksempelvis tydelig i rapporter fra Danmarks statistik.

2.1.1 Danskernes internet og elektronik i hjemmet

Sammenligner man rapporter fra Danmarks Statistik om undersøgelser af danskeres IT-anvendelse i henholdsvis 2000, 2006 og 2016 er det først og fremmest tydeligt, hvordan internettet eksplosivt har indtaget de danske hjem de seneste 16 år. I 2000 havde halvdelen af befolkningen adgang til internettet i hjemmet, på bare 6 år stiger denne andel til 91 %, og endeligt i 2016 er stort set alle danskere koblet på internettet i hjemmet, nemlig 95 %. Det er desuden bemærkelsesværdigt, at undersøgelsen foretaget i 2000 inddrager et spørgsmål om, hvorvidt de, der endnu ikke havde internetadgang planlagde at opkoble sig indenfor det følgende år. Hertil svarede 39 % i 2000, at de "planlægger

bestemt ikke at blive koblet på Internet” (Danmarks Statistik, 2001; Danmarks Statistik, 2006; Danmarks Statistik, 2016).

En sammenligning af rapporterne erkender samtidig en udvikling i danskernes besiddelse af elektronik i hjemmet. Undersøgelsen fra 2000 peger på, at henholdsvis 65-68 % af danskerne i 2000 havde en PC/hjemmecomputer eller mobiltelefon i hjemmet. Samme tal fra 2016 viser, at næsten alle har adgang til computer og mobiltelefon i hjemmet, med undtagelse af ca. 5 % gældende for begge. Der er desuden siden kommet andre spillere på banen. Resultater fra 2016 viser, at 45 % danskere har adgang til Smart-tv, over 60 % til tablet pc og mini computere og ca. 83 % har adgang til en smartphone. Undersøgelsen fra 2016 konkluderer dermed, at mindst fire ud af fem danske familier i dag har både smartphone og computer tilgængeligt i hjemmet, hvilket er en væsentlig forskel fra en dansk familie tilbage i 2000. Af de kvantitative undersøgelser er tendensen i Danmark altså tydelig; internettet og teknologierne har vundet stadig større indpas hos befolkningen og i familierne.

Respondenterne i de tre undersøgelser begrænses dog til 16-69-årige danskere. Det betyder, at disse undersøgelser ikke kan belyse yngre børns brug af digitale medier, som er i fokus i vores undersøgelse.

Det kan den italienske Stéphane Chaudrons pilotstudie af 0-8-åriges brug af digitale teknologier og deres forældres oplevelse af brugen til gengæld (Chaudron, Stéphane, 2015). Studiet er foretaget i syv lande, nemlig Belgien, Tjekkiet, Finland, Tyskland, Italien, Rusland og Storbritannien og tilkendegiver, at de involverede børn vokser op i medie-rige hjem, og dagligt er i kontakt med digitale redskaber. Digitale medier har på den måde fået en selvfølgelig og gennemtrængende tilstedeværelse i de hjem, som er blevet undersøgt (Chaudron, Stéphane, 2015: 7, 30).

Det er i forlængelse heraf relevant at gennemgå, hvad tidligere studier viser om, hvordan de digitale medier indgår i familierne og hjemmene, hvordan de bruges og hvordan mediers tilstedeværelse opleves af børn og forældre.

2.2 Digitale medier i en stresset hverdag

Noget tyder på, at forældrene bruger de digitale medier som et redskab i en stresset hverdag. Dette viser en undersøgelse foretaget af Envision i 2015. Undersøgelsen er baseret på 27 dybdegående

interviews og en spørgeskemaundersøgelse med 520 respondenter i alderen 25-55 år. Karakteristisk for undersøgelsen er, at den tager udgangspunkt i to generationer: ældre forældre (40-55 år) med børn i alderen 10-18 år og yngre forældre (25-40 år) med børn i alderen 0-9 år.

Hvis de adspurgte forældre havde en time mere om dagen, skulle den bruges på børnene. Envision peger desuden på, at både de ældre og de yngre forældre synes, at det mest stressende tidspunkt på dagen er tidsrummet mellem 15-18, altså fra børnene bliver hentet fra daginstitutioner til aftensmaden skal serveres. De yngre forældre trækker gennemsnittet op, da de føler sig mere pressede i hverdagen end de ældre forældre. Dette tyder på, at jo ældre børn forældrene har, jo mindre presset føler de sig i hverdagslivet, eksempelvis ift. til måltider, legeaftaler (Envision, 2015:89). Med en sådan tilgang viser undersøgelsen et digitalt paradoks, hvor forældrene bruger digitale medier som "løsnin-ger" i en stresset hverdag. Forældrenes brug eksemplificeres med iPad'en i en funktion som "babysit-ter", og dermed som et redskab til at skabe ro omkring gøremål i hjemmet, såsom aftensmad. De synes det er en god hjælp, men samtidig et grundlag for dårlig samvittighed (Envision, 2015: 79). Den samme tendens ses i et andet kvalitativt studie, som er gennemført i Belgien. Heraf fremgår det på samme måde, at digitale medier fungerer som en substitut for forældrene i nogle tilfælde. Undersø-gelsen påpeger dog samtidig, at digitale medier i andre tilfælde fungerer som et redskab til samvær mellem barn og forældre (Zaman, Nouwen, Vanattenhoven, Ferrerre, Loy, 2016).

2.3 Børns brug af digitale medier

De digitale medier er altså i dag let tilgængelige for børn og tilstede i langt de fleste hjem. Børn bru-ger digitale medier dagligt, og medierne er en naturlig og integreret del af hverdagen. iPad'en er den mest foretrukne teknologi blandt børnene, og Apps er det mest brugte værktøj på digitale medier. Det viser Johansen og Larsens kvalitative studie, om børns brug af teknologi og digitale medier i hjemmet (Johansen og Larsen, 2016:2-7). Undersøgelsen har blandt andet fokus på færdigheder og holdninger hos børn og forældre og bygger på interviews og observationer i ti danske familier med børn i alderen 6-7 år.

Børnene i undersøgelsen opfatter til gengæld internettet som noget abstrakt, og bruger det ikke til et sted man kan "surfe" og hente nye informationer. Deres forestilling om internettet er i høj grad base-ret på, hvorvidt de har WIFI-adgang eller ej, så de kan spille spil, se film eller hente nye Apps. Derud-

over viser undersøgelsen, at børnene ikke kan forklare, hvordan de har lært at bruge en iPad. Det er blot en færdighed de har tilegnet sig, fordi det er en nødvendighed for at kunne spille og se film (Johansen og Larsen, 2016:10). Dette understøttes desuden af italienske Stéphane Chaudrons kvalitative undersøgelse fra 2015. Her tegnes der også et billede af, at børnene har en begrænset forståelse for internettet samt risiciene ved at være online (Chaudron, 2015).

2.4 Forældre og de digitale medier

2.4.1 Forældres regulering

Børnenes færden på internettet, og de risici der er forbundet hermed, er til gengæld noget forældre er opmærksomme på. Samlet set er næsten en tredjedel af de adspurgte forældre i Envisions undersøgelse bekymrede over, hvor meget tid deres børn bruger på de digitale medier og en tiendedel er bekymret over børnenes adfærd på nettet (Envision, 2015: 104). Forældrene er især bekymrede for børnenes skærmtid når de bliver ældre, med den forklaring, at små børns brug kan administreres og reguleres, mens det bliver sværere, når børnene bliver ældre (Envision, 2015: 79). Den samme bekymring viser sig i Johansen og Larsens undersøgelse, som hertil peger på, at de adspurgte forældre opfordrer deres børn til andre aktiviteter, som at lege på mere fysisk aktive måder (Johansen og Larsen, 2016: 11). Samme undersøgelse konkluderer dog samtidig, at forældrene også opfordrer deres børn til at bruge medierne, fordi de kan se muligheder og positive effekter af brugen.

Johansen og Larsen tegner dermed et billede af, at de adspurgte forældre generelt er pragmatiske i deres reguleringsstrategi af mediebrugen (Johansen og Larsen, 2016: 1). Nogle forældre mener selv, at de sætter forholdsvis frie rammer, andre mener, at de ingen regler har. Undersøgelsen viser dog, at de fleste har regler for, hvornår på dagen medierne må bruges. Envision erkender på det punkt, at forældrenes holdninger praktiseres som regler for "skærmtid" i halvdelen af de familier med børn på 5-9 år, mens kun 7 % af forældrene til børn over 18 år, tilkendegiver at blande sig i deres mediebrug.

2.4.2 Fire forskellige tilgange til medier

I et casestudie af fem velstillede danske familier med børn på 8-17 år, foretaget af Christensen, Møller og Tufte, fremgår en række regulerings-praksisser vedrørende brugen af digitale medier i hjemmet (Christensen, 2013). Studiet peger på, at der især lægges vægt på aftensmåltidet i familierne,

hvilket bevidst foregår uden forstyrrelse fra medier. De involverede forældre gør desuden noget ud af, at kommunikere og have en dialog med deres børn omkring mediebrugen, men erkender samtidig, at der i familierne også findes mere eksplicite regler om brug og begrænsning af digitale medier (Christensen, 2013: 94-97).

Af casestudiets resultater om forældrenes regulerings-praksisser, udledes desuden fire forskellige overordnede tilgange til medier af punktnedslag i datamaterialet. Der spores henholdsvis den innovative tilgang, den kritiske tilgang, den fagprofessionelle tilgang og den tilbageholdende tilgang. Betegnelsen innovativ tilgang til mediebrug indebærer, at mediebrugen udgør et læringsfællesskab mellem børn og forældre i familien. Tilgangen til teknologierne er intuitiv, men undersøgelsen peger samtidig på, at forældrene er mere forsigtige med at eksperimentere end børnene. Med den kritiske tilgang henvises til en familie, som ejer meget medieudstyr, men samtidig er kritisk overfor den teknologiske udvikling. Den fagprofessionelle tilgang henviser til en familie i undersøgelsen, hvor især faderen er på forkant med de nyeste teknologier. Han har dog samtidig en kritisk tilgang til den teknologiske udvikling og peger på, at mange af de nye enheder er mode-objekter og samtidig ikke mindre komplicerede end ældre versioner. Den tilbageholdende tilgang til medier beskrives ved, at familien er tilbageholdende med at anskaffe sig ny teknologi. Forældrene lægger vægt på, at den tilbageholdende praksis hviler på nogle ideologiske grundholdninger og i et ønske om at bevare kerneværdier i familien (Christensen, 2013: 55-60). Casestudiet kæder dog ikke tilgangene sammen med generel opdragelse og familiestruktur i de fem familier. Et sådan perspektiv på tilgangene vil være relevant i vores undersøgelse.

2.5 Projektets bidrag på området

Litteraturgennemgangen har givet en bredere indsigt i, hvad der tidligere er lavet af undersøgelser på området. Af litteraturen er det blandt andet tydeligt, at forældres oplevelse og håndtering af børns brug af de digitale medier i netop børnehvealderen er undersøgt i begrænset omfang. De undersøgelser som tidligere er lavet, har et bredere genstandsfelt end alderen 3-6 år, og her vil vores projekt kunne bidrage til forskningen, da det netop er det felt, vi har valgt at undersøge; børn i børnehvealderen på 3-6 år. Vi finder denne aldersgruppe relevant, fordi vi kan komme med et supplement i forståelsen af hvad der rør sig hos en gruppe af børn, som først er på vej ind i den teknologiske verden. Det fremgår samtidig af litteraturstudiet, at det ellers velstuderede empiriske område er under-

teoretiseret. Ingen af de tidligere undersøgelser har sammenkoblet de empiriske resultater med teori. Dette bidrag vil projektet også tilføje forskningen på området ved at bruge teorien som en stringent måde at tænke og undersøge på.

3 Teori

Vi har i projektet valgt at bruge Anthony Giddens til at skabe en forståelse for, hvordan forældrene oplever og håndterer brugen af de digitale medier i hjemmet. For at besvare problemformuleringen er begreberne øget refleksivitet, strukturdualitet og ontologisk sikkerhed relevante. Disse vil i det følgende afsnit blive præsenteret.

3.1 Det senmoderne samfund

Ifølge Giddens kan de centrale træk ved senmoderniteten sammenfattes i tre grundlæggende aspekter; adskillelse af tid og rum, udlejring af sociale relationer og øget refleksivitet. (Kaspersen, 2013: 461) Det senmoderne samfund er ikke helt forandret, da det har rødder i moderniteten. Med moderniteten betoner Giddens samspillet mellem de sociale livs- og organisationsformer, som blev udviklet i Europa omkring det 17. århundrede og de overordnede institutionelle dimensioner, såsom kapitalismen, industrialismen og urbaniseringen. (Giddens, 1994: 9) Det der ifølge Giddens kendetegner moderniteten er dens dynamiske karakter. Samfundet forandrer sig med en intens og dyb hastighed, der især er synlig i forhold til teknologi, som sammen med moderne institutioner danner rammerne for det senmoderne samfund (Giddens 1994: 13).

Netop denne hastige udvikling er, som tidligere nævnt, interessant i forbindelse med undersøgelsen, da den spiller en rolle i familielivet, og måden at "gøre" familie på. I forbindelse med moderniteten kommer også de digitale medier ind og bliver en del af institutionerne, og dermed også en del af den moderne familie, der bliver nødt til at forholde sig til dem. Dertil kommer nødvendige refleksioner over de voksnes samt børnenes brug af medierne; hvornår de skal benyttes, hvad de skal benyttes til, og i hvor bredt et omfang det kommer til at have indflydelse på familiens måde at være familie på.

3.2 Øget refleksivitet

Som følge af modernitetens hastige udvikling står individet overfor uendelige mange valgmuligheder. Mennesket er ikke længere bundet af traditionernes normer i kraft af aftraditionaliseringen, og skal dermed selv overveje og træffe sine valg.

Giddens bruger begrebet refleksivitet til at beskrive to refleksive kontekster i det senmoderne samfund. Den ene form for refleksivitet beskriver, hvordan aktøren handler ud fra "*reflexive monitoring of action*" (Giddens 1994:38). Giddens påpeger, at et iboende træk ved al menneskelig adfærd er en konstant refleksiv regulering af den strøm af handlinger, som vi deltager i, også kaldet menneskets refleksive handlingsregulering på det personlige plan (Giddens, 1994: 38-39).

Den anden form for refleksivitet er det Giddens påpeger som karakteriserende for moderniteten. I moderniteten bliver aktøren en refleksiv aktør, idet samfundet hele tiden opsamler og lagrer viden. De enorme mængder af information som aktøren dagligt bliver stillet overfor, medfører en usikkerhed da aktøren ikke kan vide om nye undersøgelser vil revidere den allerede eksisterende viden. Heraf kan aktøren opleve tvivl, i forhold til de valg der skal foretages, hvilket medfører at aktøren reflekterer og genspejler sig selv i forhold til omgivelserne og andre mennesker. På den måde er aktørens refleksivitet under konstant revision, som følge af modernitetens hastige udvikling (Giddens 1994:40). Denne revision kan være relevant i undersøgelsen af, hvorvidt forældrene forholder sig til andre forældres håndtering. Samtidig kan den give et billede af, hvilke refleksive tanker forældrene gør sig omkring børnenes brug af de digitale medier, og hvilke faktorer, der medfører den øgede refleksivitet.

3.3 Ontologisk sikkerhed

Med de mange valg er modernitetens refleksivitet med til at skabe tvivl hos det enkelte individ. Når denne tvivl er til stede er det vigtigt for individet, at have tillid til en person eller et system, da tillid er afgørende for de valg, der må foretages (Kaspersen, 2013: 463). Ifølge Giddens er tillid tæt forbundet med den ontologiske sikkerhed. Når Giddens beskriver den ontologiske sikkerhed menes der en vigtig form for følelse af sikkerhed (Giddens, 1994: 82). Det refererer til den tillid, individet har til sin selvidentitets stabilitet og som kan virke som et hjælpemiddel til de mange nye valgsituationer, der dukker op.

Giddens påpeger, at det er et fundament, som udvikles hos spædbarnet i forhold til moderen og faderen, hvori den ontologiske sikkerhed opstår ved en række stærke positive rutiner i forhold til moderen. (Kaspersen, 2001: 146) Den tillid der skabes mellem omsorgspersonerne og barnet skaber en række forudsætninger, så som kærlighed og forpligtelse, der danner grundlag for tilliden (Giddens, 1994: 85). Den ontologiske sikkerhed er med til at skabe individets selvidentitet samt individets tiltro til den sociale og materielle verden. Det relevante ved den ontologiske sikkerhed i forhold til projektet er, at forældrene spejler sig i en anden virkelighed end den børnene befinder sig i. Det vil altså sige, at forældrenes ontologiske sikkerhedsfølelse kan blive udfordret grundet den hastige udvikling, da børnene befinder sig i en anden tid end den de selv er vokset op i.

3.4 Strukturdualitet

Udover moderniteten, har Giddens arbejdet med strukturationsteorien, hvori strukturdualiteten er central. Med strukturdualiteten overskrider Giddens konflikten mellem aktør og struktur, idet han forklarer menneskets sociale praksis som et samspil mellem aktør og struktur. Han begrundet dette med, at struktur er midlet til og resultatet af aktørernes handlinger (Kaspersen, 2013: 459-460). Giddens beskriver strukturationsteorien således:

“Vi bør ikke anskue det sociale liv alene som ‘samfundet’ derude eller blot som et produkt af ‘individet’ her, men som en serie af fortløbende aktiviteter og handlinger, man foretager sig, og som på samme tid reproducerer mere overordnede institutioner” (Giddens & Pierson, 2002: 80).

Han ser altså på samspillet mellem aktør og struktur som en forudsætning for forståelsen af samfundets kompleksitet, idet Giddens mener at begreberne alene er ufærdige (Giddens & Pierson, 2002: 80). Det traditionelle strukturbegreb erstattes med en opfattelse af struktur som strukturelle egenskaber bestående af regler og ressourcer. Det medfører, at struktur for Giddens ikke længere er deterministisk, men nu både er mulighedsskabende og handlingsbegrænsende (Kaspersen 2001:66). Det er i undersøgelsen relevant at benytte strukturdualiteten da udviklingen gør, at forældrene selv er med til at skabe og genskabe strukturen for hvordan, og i hvilket omfang de digitale medier benyttes i familien. Ydermere er det spændende at se på, hvordan de samfundsmæssige/socialt strukturer omvendt skaber og styrker forældrenes opstillede regler og reguleringer af digitale medier, samt brugen af dem.

4 Metode

I dette afsnit ønsker vi delvist at redegøre for vores videnskabsteoretiske udgangspunkt for projektet og samtidig vores grundlag for at have valgt en kvalitativ fremgangsmåde i undersøgelsen af problemstillingen. I denne sammenhæng vil vi præsentere vores udvælgelse og overvejelser angående respondenter, give et overblik over disse, og yderligere projektets arbejdsmetode i forhold til indsamling af data. I samme forbindelse vil baggrunden både for den semistrukturerede interviewteknik, udarbejdelsen af interviewguiden og databehandlings processen præsenteres. Som en del af dette evaluerer vi løbende deres validitet og reliabilitet.

4.1 Videnskabsteoretiske overvejelser

Projektet har en konstruktivistisk videnskabsteoretisk tilgang. Grundlaget for dette er, at vi i projektet har konstrueret viden gennem interviews med forskellige familier omkring deres subjektive opfattelse af deres livsverden. Vi har gjort dette for at få en så klar forståelse som muligt af, hvordan digitale medier påvirker familielivet, og for at få et indblik i, hvordan forældrene håndterer og oplever deres børns brug af digitale medier. Den konstruktivistiske videnskabsteoretiske retning beskriver, hvordan viden bliver reproduceret gennem interaktion med andre mennesker. Gennem interviews med forældrene er forældrenes viden reproduceret. Igennem vores kodning af interviewene, samt Anthony Giddens begreber, har vi dertil konstrueret vores egen fortolkning af, hvilke tendenser der gør sig gældende i forhold til børns brug af digitale medier og forældrenes oplevelse og håndtering heraf.

Forud for dataindsamlingen havde vi en forforståelse af fænomenet, og ønskede at bruge denne i projektets undersøgelse. I den forbindelse læner vi os til dels op af den traditionelle hermeneutik, men særligt efter Heideggers og Gadammers videreudvikling af den traditionelle hermeneutik til den såkaldte hermeneutiske cirkel. Om denne skrives der at *"hvor fortolkeren før selv søgte at stå uden for den hermeneutiske cirkel, bliver fortolkeren med sin situerethed og tilværen i historien nu inkluderet i den hermeneutiske cirkel"* (Jakobsen, 2015: 221). Det vil sige, at i stedet for at forforståelsen bliver en hindring eller en fejlkilde, udnyttes den således som en fordel til at opnå en dybere forståelse for det undersøgte fænomen. Gruppens forforståelse bestod af forestillinger omkring, at de digitale medier fylder meget i familielivet både for forældrene og børnene. Derudover også at medierne er

noget børnene bliver gjort fortrolige med både i hjemmet og i institutioner, som legetøj og læringsredskab.

4.2 Data og dataindsamlingsmetoder

4.2.1 Kvalitativ metode

Den valgte metode til indsamling af relevant empirisk data, har været kvalitativ, da undersøgelsen fokuserer på problemstillinger i hverdagslivet og disse *"belyses igennem de kvalitative forskningsteknikker"* (Olsen, 2015: 157). Yderligere bruges de kvalitative teknikker til *"dataindsamling, fortolkning og analyse af samfundsmæssige processer og konsekvenser, kollektive fænomener og sammenhænge"* og *"man kan selv sammensætte og tilpasse en hensigtsmæssig indsamlingsteknik, som svarer til erkendelsesproblemet"*, (Olsen, 2015: 173). Det har altså yderligere været nødvendigt at kunne sammensætte og tilpasse vores indsamlingsteknik, så den passer og svarer på den givne problemstilling. Den kvalitative fremgangsmåde har på den måde været den mest relevante i forhold til undersøgelsen.

Undersøgelsens primære tilgang har været deduktiv, idet det teoretiske perspektiv har været styrende for undersøgelsen. Der har dog samtidig været et eksplorativt og dermed også et induktivt element i vores arbejde, forstået på den måde, at vi i interviewsituationen og den efterfølgende kodning, har været åbne for, at nye uventede aspekter og eventuel ny viden kunne fremkomme. I disse tilfælde har vi spurgt yderligere ind og på den måde valideret 'on the spot'. Et eksempel er: *"Når du siger synd, hvad mener du så?"* Kodningsprocessen vil yderligere blive beskrevet i afsnittet om data-behandling.

Den induktive tilgang udelukker altså Karl Poppers falsifikationisme, da vi ikke har arbejdet ud fra hypoteser, den indsamlede empiri skulle falsificere eller bekræfte (Brinkmann, 2015: 22, 47, 49, 258-259).

4.3 Indsamling af data

4.3.1 Semistruktureret interview

Den kvalitative tilgang har ført til det kvalitative forskningsinterview, også kaldet det semistrukturerede livsverdensinterview, der som Brinkmann beskriver; *"søger viden udtrykt i normalt sprog; det stræber ikke efter kvantificering. Interviewet søger nuancerede redegørelser for forskellige aspekter af den interviewedes livsverden; det arbejder med ord og ikke med tal"* (Brinkmann, 2015: 51).

Interviewteknikken bærer både præg af at være, hvad Olsen kalder et informationsindsamlende- og dialogbaseret interview (Olsen, 2015). Olsen pointerer styrkerne ved det informationsindsamlende interview som: *"målrettet mod det relevante"* samt, det *"giver indsigt, herunder i sammenhænge, som de opleves"*. Dog er nogle af faldgruberne og manglerne ved den indsamlede data til gengæld, at der kan opstå fejl afhængigt af, om der stilles dårlige spørgsmål. Samtidig er kvaliteten af respondentens svar afhængig af respondentens sproglighed og interviewpersonernes hukommelse om emnet, hvilket kan gøre at svarene muligvis er mangelfulde. Endeligt kan refleksivitet opstå på den måde at *"den interviewede svarer, som den anden ønsker"* (Olsen, 2015:158). Der er forsøgt at tage højde for dette ved løbende validering under interviewene, som tidligere beskrevet, og ved at stille åbne spørgsmål.

4.3.2 Udarbejdelsen af interviewguide

Interviewene er, på semistruktureret vis, gennemført med udgangspunkt i en interviewguide. Interviewguidens formål har været at sikre undersøgelsens retning og undgå sidespor, for at kunne få dækket de områder, som er nødvendige for at besvare undersøgelsens problemformulering.

Interviewguiden er udarbejdet med udgangspunkt i en række forskningsemner, som er grundlagt i problemformuleringen og det anvendte teoretiske perspektiv. Disse forskningsemner er operationaliserede til interviewspørgsmål, som respondenterne har kunnet forholde sig til. Vi har på den måde forsøgt at udarbejde ikke-ledende interviewspørgsmål, for at undgå at påvirke respondenternes svar i en given retning. Interviewspørgsmålene er derfor så åbne, fordomsfrie og værdifrie som muligt. Der er eksempelvis brugt formuleringer som *"kan I fortælle noget om?"* og *"kan I give eksempler på?"*. Et eksempel fra interviewguiden er: *"Kan I give eksempler på jeres børns brug af digitale medier i dagligdagen?"*

Interviewguiden indeholder desuden en kolonne med fokuspunkter, som interviewerens skulle være særligt opmærksom på under udførelsen af interviewene, for at sikre brugbare svar.

Spørgsmålenes rækkefølge er struktureret efter en tragtform. De første spørgsmål er på den måde åbne og overordnede, hvorefter de løbende bliver mere og mere konkrete. På den måde nærmer interviewguiden sig langsomt undersøgelsens problemformulering. Eksempelvis er det første spørgsmål i interviewguiden: "Kan I fortælle, hvordan en typisk hverdag foregår hjemme hos jer?", og et af de sidste spørgsmål: "Hvad synes I, at de digitale medier gør ved jeres måde at være sammen på som familie?". Nedenstående figur 1 udgør et udklip af interviewguiden, hvor de tre kolonner er synlige. Se desuden hele interviewguiden i bilag 1.

Figur 1. Udklip af interviewguide. Kilde: eget arbejde

<u>Forskningsemne</u>	<u>Vær opmærksom på..</u>	<u>Interviewspørgsmål</u>
Personlige oplysninger	(Navn, alder Antal børn, navn, alder)	Se separat skema omkring oplysninger af interviewpersonerne
Detaljeret dagsskema og ugeskema	(Tid brugt på medier, tid brugt på hinanden, aktiv regulering af tid (Fokus på når familie er samlet) Forskel på hverdag og weekend) (Antal arbejdstimer i ugen)	1. Kan I fortælle, hvordan en typisk hverdag foregår hjemme hos jer? 2. Kan I fortælle, hvordan ser en typisk weekend ud hos jer?
Børnenes brug af digitale medier	(hvor meget/lidt tid)	3. Har jeres børn adgang til digitale medier i hjemmet? (hvis ja, hvilke?) 4. Kan I give eksempler på jeres børns brug af digitale medier i dagligdagen?

Note: Figuren udgør et udklip af interviewguiden. Se hele interviewguiden i bilag 1.

4.3.3 Udvalgelse af interviewpersoner

Vi har brugt bekvemmeligheds-strategien til udvælgelse af interviewpersoner fra gruppens personlige og professionelle netværk, som opfylder de kriterier problemformuleringen afgrænser. Herudfra

har vi brugt snow-balling-metoden til at rekruttere yderligere én familie (Harrits, 2012: 161,164). Udvælgelsen af interviewpersoner fra gruppens netværk har gjort, at interviewer og interviewpersoner i nogle tilfælde har haft en relation. Vi har for så vidt muligt bestræbt os på at minimere tilfældene af dette for at undgå påvirkninger af relationen i dataindsamlingen. Det har dog ikke været muligt i alle interviews på grund af logistiske udfordringer.

Udvælgelseskriterierne for undersøgelsens interviewpersoner har været heteroseksuelle forældrepar, som lever og bor sammen, med et eller flere børn i alderen 3-6 år; ikke nødvendigvis parrets fælles barn/børn. Udvælgelseskriterierne er udvalgt for at søge ensartethed og dermed styrke undersøgelsens validitet.

Vi har ikke været begrænsende eller målrettede i forhold til uafhængige variabler hos forældrene, som fx forældrenes alder og sociale baggrund i form af uddannelse, beskæftigelse, arbejdstider, hverdagsstruktur og værdigrundlag. Disse egenskaber er fremkommet i løbet af undersøgelsen, og har vist sig at være interessante i analyse og diskussions arbejdet.

Alle interviewpersoner har frivilligt indgået i et informeret samtykke, og er blevet informeret omkring *“undersøgelsens overordnede formål og om de væsentligste træk i designet såvel som om mulige risici og fordele ved at deltage i forskningsprojektet”* (Brinkmann, 2015: 116). Alle interviewpersoners navne er desuden blevet anonymiseret med pseudonymer. Ligeledes er deres børns. Se et overblik over interviewpersoner nedenfor i figur 2.

Figur 2. Overblik over interviewpersoner ift. alder, ugentlige arbejdstimer, uddannelse, bopæl, børn og klasse. *Kilde: eget arbejde*

	Bilag nr.	Alder	Arbejds-timer (ugentligt)	Uddannelse	Bopæl	Børn	
Bent	5	37	40	Gymnasial	Varde	Sandra 4 år Jonas 12 år	Middelklasse
Inger		39	6 (Flex job)	Kontorassistent	Varde	Louise 17 år	
John	6	32	37 +	Ejendomsmægler og HD i finansiell rådgivning	Varde	Marie 4,5 år Victor 2,5 år	
Irene		30	34	Pædagog	Varde		
Jan	7	41	37 (faste)	Elektriker	Vejle	Viktor 3 år Jannik 6 år	
Sine		36	33 +/-	Socialrådgiver, pædagog og coach	Vejle	Anine 6 år	
Frederik	8	34	30-45	Møbelsnedker	Vejle	Malene 4 år Nadja 2 år	
Line		25	Barsel Studie ca. 16-20 timer	Studerende	Vejle	Alma 3 år	

Kim	9	43	45 +/-	Skolelærer	Varde	Sofus 3 år
Louise		33	-	Massør, Negleteknikker, fotograf	Varde	Kristian 9 år Camilla 11 år Sofie 12 år

4.3.4 Udførelsen af interview

Interviewene er blevet foretaget hjemme hos interviewpersonerne i deres vante rammer, hvilket muligvis har bidraget til en tryk atmosfære for forældrene. Det kan samtidig have gjort det lettere at fortælle om deres dagligdag og eventuelle udfordringer.

Det har dog været en udfordring at finde tidspunkter, som har passet godt for begge forældre. Der skal derfor tages forbehold for, at besvarelserne kan være påvirket af en presset hverdag samt forstyrrelser fra børnene. Eksempelvis er der tilfælde, hvor en forælder har været nødt til at gå til og fra interviewet. Derudover har børnene i nogle tilfælde været til stede under interviewet. _Pauser og efterfølgende fortsættelse har derfor været en betingelse i nogle af interviewene, hvilket kan have påvirket svarene.

Vi har valgt at interviewe forældrene sammen og ikke hver for sig, for at komme så tæt på hverdagens dynamik som muligt, og dermed også få et indblik i, hvordan forældrenes samarbejde fungerer. Det valg medfører dog nogle ulemper. Det kan have haft indvirkning på forældrenes svar, da de som par kan have påvirket hinanden; en part kan eksempelvis være mere dominerende end den anden. Adskilte interviews kunne derfor muligvis have givet andre resultater. Vi har samtidig besluttet ikke at interviewe børnene, for at bevare fokus på forældrenes oplevelse og håndtering af børnenes mediebrug.

Under udførelsen af interviewene har vi bestræbt os på, at have både en interviewer og en observatør til stede. Observatørens tilstedeværelse er valgt for at mindske risikoen for at miste vigtig data fra interviewet både i form af spørgsmål og observationer. Det har dog ikke været muligt at have en observatør med under alle interviews på grund af logistiske udfordringer. Under de interviews, der er

gennemført uden observatør, er der af interviewerens nedskrevet observationer i et forsøg på at opveje dette.

Desuden har det faktisk, at alle interviewere har haft begrænsede erfaringer med at interviewe, påvirket interviewene på den måde, at der i nogle tilfælde stilles ledende spørgsmål. Dette kan også påvirke validiteten af de indsamlede data fra interviewene.

4.4 Databehandling

Efter gennemførelsen af de kvalitative interviews har vi arbejdet med transskribering og kodning af interviewene. Disse processer præsenteres i det nedenstående.

4.4.1 Transskription og kodning

Vi har i gruppen bestræbt os på, i det omfang det har været muligt, at alle gruppemedlemmer skulle gennemføre og transskribere et interview. Logistiske udfordringer medførte dog at ét interview blev foretaget af en og transskriberet af en anden. Transskriptionerne er udarbejdet ud fra en fælles transskriptionsnøgle, for at sikre et ensformigt resultat. Transskriptionsnøglen kan findes i bilag 2.

Transskriberingerne er efterfølgende kodet efter en halvlukket kodeliste. Det betyder at udgangspunktet var en teoristyret kodeliste, men at der efterfølgende er tilføjet relevante empiriske iagttagelser til kodelisten. Den endelige kodeliste kan findes i bilag 3. Dette afviger altså fra den deduktive tilgang, hvilket medfører induktive elementer i vores projekt, som tidligere beskrevet. Alle transskriberinger, undtagen ét, er dobbeltkodet for at opnå intercoder reliability og dermed styrke validiteten af undersøgelsens data. Den manglende dobbeltkodning skyldes tidsmangel. Det fremgår af bilag 4, hvordan dobbeltkodningen er gennemført.

De endelige kodninger har været udgangspunkt for en teoristyret analyse. Med en deduktiv tilgang har Giddens begreber øget refleksivitet, ontologisk sikkerhed og strukturdualitet, fungeret som en stringent måde at behandle det indsamlede datamateriale på.

5 Analyse

5.1 Forældrenes reflektive familieprojekt

Flere af forældrene giver udtryk for, at håndteringen af børnenes mediebrug er en naturlig del af opdragelsen. Det fremgår samtidig tydeligt, at der hos alle forældrepar ligger mange tanker bag håndteringen. Tankerne retter sig delvist mod, hvad de mener, er det bedste for barnet og hvad der er det bedste for familien og familiens samvær. På den måde bliver forældrenes håndtering af børnenes brug af digitale medier en del af forældrenes familieprojekt, som stiler mod at skabe de bedst mulige rammer for børnene, forældrene og familielivet.

Flere af forældrene giver eksempelvis udtryk for en overbevisning om, at de som forældre bedst ved, hvad der er godt for deres børn og deres velbefindende, og er derfor ikke videre opmærksomme på anbefalinger og undersøgelser på området. Ud over dette forholder alle forældreparrene sig samtidig til, hvorvidt de er strikse i deres regulering eller ej. Flere forældre er både positive overfor medierne, samtidig med at de erkender, at mediebruget går ud over samværet i familien; nogle mere radikale end andre på dette punkt. Eksempelvis udtrykker Bent: *“Men det er også bare utopi at tro at det ikke har bare en lille indflydelse på familiesamværet, selvfølgelig har det det (...) Men igen vil jeg så vende den rundt og sige, at det også bare er en uundgåelig ting ved den verden vi lever”*.

Flere forældre giver desuden udtryk for, at det giver dem en tryghed, når de kan have kontrol over børnenes mediebrug. Kendetegnende for alle forældrenes refleksioner omkring mediebruget er altså, hvad der er positivt og negativt for deres børn at se og bruge. Et ritual omkring aftensmaden kan eksempelvis i flere familier sættes i forbindelse med dette familieprojekt om samvær og kvalitetstid. Aftensmåltidet foregår uden medier således, at alle er nærværende og man kan snakke sammen. Bent udtrykker: *“Og der bliver fjernsynet også slukket. Og det er lidt sådan en hellig halv time hvis man kan sige det sådan, og hvor vi jo dybest set også har mulighed for at snakke med børnene og høre, hvordan din dag er gået.”*

Anthony Giddens teori om individets øgede refleksivitet kan anvendes i en forståelse af disse mange overvejelser omkring, hvad der er godt for børnene i forhold til brug af digitale medier. Forældrenes bedømmelser af, hvad der ved mediebruget er godt eller mindre godt fører til en refleksiv handlingsregulering af håndteringen af bruget, hvilket vil sige, at nye tanker og perspektiver hurtigt kan ændre

håndteringen.

På den måde findes der en refleksivitet på et personligt plan i familierne og mellem forældrene. Som tidligere beskrevet i projektets teori-afsnit, foregår den øgede refleksivitet ligeledes på institutionelt plan. Den institutionelle refleksivitet beskriver individets mange refleksioner i forhold til det hurtigt udviklende samfund, den konstante informationsstrøm og spejling i andre mennesker.

Undersøgelsens resultater kan samtidig sammenkobles med individets ontologiske sikkerhed og strukturdualitet. Den ontologiske sikkerhed er, som tidligere beskrevet, en sikkerhed, som er med til at skabe individets selvidentitet samt individets tiltro til den sociale og materielle verden. Med strukturdualiteten peger Giddens på et samspil mellem struktur og aktør således, at struktur er midlet til og resultatet af aktørernes handlinger.

Disse sammenkoblinger vil blive gennemgået i den følgende analyse af undersøgelsens resultater. Det må her pointeres, at Giddens begreber er kædede sammen i teorien og er derfor svære at adskille fra hinanden. Analysen vil derfor gennemgås med et sådan udgangspunkt, som en løbende kobling af empiri og Giddens begreber.

5.2 Vi er nødt til at regulere

Alle adspurgte forældre giver udtryk for, at de opfatter reguleringen af deres børns brug af digitale medier, som noget de er nødt til som forældre. Irene beskriver dette ved, at man er nødt til at tage valget for børnene: *"Det handler om, at man tager valget for dem, så de ikke selv får lov til at vælge, for så ved man jo godt, hvad de ville vælge"*.

Der er flere ting, som gør reguleringen nødvendig. Først og fremmest reguleres mediebrugen med tidsbegrænsninger for, at børnene ikke sidder med medierne for længe. Det gøres blandt andet for at undgå at mediebrugen bliver en afhængighed og desuden for at skabe plads til familiesamvær. Bent udtrykker dette med *"(...) at det ikke er det her narkotika(...)"*. Reguleringen af børnenes tid foran skærmene hænger desuden sammen med vigtigheden af fysisk aktivitet; tid foran skærmen er inaktiv tid. Det er specielt fædrene, der giver udtryk for vigtigheden ved, at deres børn er fysisk aktive. Eksempelvis siger Kim: *"(...) Det med motion er utrolig vigtig. Hvis du vil prøve at skærpe deres koncentration, så giv dem mindst en time om dagen. Det skal de have"*.

Forældrene giver også udtryk for, at det er nødvendigt at regulere på grund af de risici, der findes ved børnenes færden på nettet. Forældrene er gennemgående ikke ret bekymrede for de mindstes færden på nettet, da kundskaberne her stadig er begrænsede. Til gengæld udtrykker forældrene bekymringer for, hvordan mediebrugen skal håndteres, når børnene bliver ældre. De forældre med ældre børn udtrykker netop denne bekymring og lægger vægt på, at det er vigtigt at lære sine børn at begå sig på internettet. Inger beskriver: *"(...) at man kan lære dem hvordan man færdes, altså at man ikke sådan udleverer adresser og koder (...)".* Jan pointerer yderligere:

"(...) men de skal nok også bare lære, at der også bare er nogle ting som bare suger tiden (...) de skal bare lære at bruge det rigtigt (...) de skal også selv lære at sortere fra at der er en masse ting som man ikke behøver at sidde og bruge tid på eller sidde og kigge på – men lære at man kan bruge det på en positiv og konstruktiv måde."

Derudover reguleres mediebrugen i forhold til indhold. Denne regulering sker både på baggrund af forældrenes egne vurderinger af, hvad der er godt og skidt for barnet at se, samtidig med, at aldersgruppe-anbefalinger bliver betragtet som vejledende eksempelvis hos Frederik og Line.

Forældrenes regulering af tid, risici og indhold kan forstås gennem Giddens reflektive handlingsregulering. Noget tyder på, at forældrene hele tiden er opmærksomme på de tre aspekter - tid, risici og indhold, som er forbundet med mediebrugen. Forældrene bliver derigennem mere eller mindre bevidste om, at en regulering er nødvendig, som de selv udtrykker det. De konstante refleksioner ender altså ud i praktiske reguleringer.

Endeligt fortæller en familie om at have indført strengere reguleringer, efter at have erfaret trætte og uoplagte børn. Forældrene peger på, at de over en længere periode lagde mærke til, at børnene blev sure og aggressive i forbindelse med mediebrugen. De besluttede derfor aktivt at minimere brugen, hvilket i dag praktiseres i form af regler for mediebrugen i hjemmet, hvor de før ikke havde en fast struktur. Det interessante er, at reguleringen og opdagelsen af dette mønster hos børnene, skete efter at faderen havde læst en artikel med en undersøgelse, hvor de samme symptomer i forbindelse med mediebrug gjorde sig gældende hos deres børn.

5.3 Digitale medier og gammeldags leg

En tendens blandt forældrene er at skelne mellem leg uden medier, omtalt af en far som regulær gammeldags leg, og leg med digitale medier. Dette gælder bortset fra én af de adspurgte familier, hvor der modsat understreges, at digitale medier som eksempelvis iPad'en er som alt andet legetøj.

Forskellen beskrives blandt andet ved, at der ikke er den samme interaktion, når digitale medier er involveret i legen eller når digitale medier bruges, som ved almindelig leg. Samtidig pointerer flere, at medierne er isolerende og danner altså ikke grundlag for fællesskab på samme måde som almindelig leg gør. Almindelig leg opfattes som aktiv modsat mediebrugen, som opfattes som passiv. Mediernes passiviserende og isolerende effekt, forklares af en mor ved mediebrugens lystbetonede aspekt. Sine beskriver: "(...) hvis jeg ikke har lyst til det så går jeg bare ind og vælger et andet." Jan fortsætter:

"Ja, men man kan jo også bare gå ind og vælge et andet puslespil hvis det er det man vil, men det er bare ikke helt den samme effekt – jeg ved ikke lige helt hvad det er, hvorfor? Det er i hvert fald bare den effekt, som jeg synes man oplever".

Blandt forældrene gives der desuden udtryk for tanker om, hvorvidt deres børns brug af digitale medier går ud over børnenes kreativitet. Flere reflekterer over børnenes manglende evne til selv at finde på lege og selv gå i gang med en leg. Ingen fastslår dette, men spørgsmålet forekommer i flere familier. Der er til gengæld stor enighed blandt de adspurgte forældre om, at digitale medier er positiv i sammenhængen om læring, eksempelvis i form af lærerige spil og Apps. En mor udtaler, at det således bliver sund leg, mens en anden mor siger, at det så ikke "bare er film". Andre peger på konkrete kundskaber deres børn har lært gennem digitale medier. I nogle familier danner medierne også grundlag for socialt samvær, men her henvises der mest til fjernsynet. Skellet mellem mediebrug og gammeldags leg kan forstås ved netop kontrastforholdet. Mediebrugen betragtes som en kontrast til gammeldags leg og dermed som en kontrast til normer og traditioner. Der er på den måde intet, der på forhånd er givet, hvilket fører til øget refleksivitet hos forældrene.

5.4 Ontologisk (u)sikkerhed

I spørgsmålet om skelnen mellem gammeldags leg og brug af moderne digitale medier er forældrenes tanker om deres egen barndom desuden et væsentligt aspekt. Alle forældre tænker i deres refleksioner tilbage på, hvordan de dengang selv legede, uden kendskab til eller brug af medier.

Ifølge Giddens er tillid afgørende for følelsen af den ontologiske sikkerhed. Grundet den hastige udvikling i det moderne samfund kan forældrenes ontologiske sikkerhed blive udfordret. Usikkerheden kommer til udtryk, når forældrene ikke kan spejle sig i deres egen ontologiske sikkerhed, fordi de ikke har haft de samme muligheder, som børn. Louise påpeger: *"det er en anden tid nu. Det er et enormt stort spring fra vores barndom til deres"*, og Irene uddyber:

"Der er ikke nogen af os, der ønsker at de skal sidde med en iPad, fordi det er ikke det, man selv husker fra sin egen barndom. (...)Vi havde sku også brug for pauser og for at slappe af, når vi havde været i skole eller i børnehave, men vi gjorde det bare ikke med en iPad. Så lavede vi perler eller tegnede, eller var faktisk udenfor i stedet for. (...) det gad jeg godt tilbage til".

Forældrene er altså ikke selv vokset op med digitale medier, og har derfor ikke udviklet samme tillid, som deres egne børn nu er i gang med at udvikle; medierne er blevet en naturlig del af børnenes socialisering. Derfor føler forældrene en vis skepsis over for systemerne, fordi tilliden skal genskabes og opretholdes. Dette kommer til udtryk i form af forældrenes erkendelse af, at moderniteten er svær at undslippe. Derfor skaber de deres egne løsningsmodeller og regler for brugen af de digitale medier i hjemmet.

Det er tydeligt, at især Irene oplever en dobbelthed omkring moderniteten. Hun er skeptisk over for den og dermed opstår usikkerheden. Hun nærmer sig den ontologiske sikkerhed gennem pædagerne i barnets børnehave, idet hun siger: *"Men så var der en eller anden der var pædagog derovre, som sagde at man kan synes om det man vil, men det var jo den vej det gik. Det var også rigtig nok"*. Hun slår en handel af med moderniteten, da det ved hjælp af tilliden til eksperten bliver tydeliggjort, at hun ikke kan undslippe den, og dermed nærmer hun sig følelsen af den ontologiske sikkerhed.

Det er dog forskelligt hos forældrene hvorvidt den ontologiske sikkerhed bliver udfordret. Bent giver eksempelvis udtryk for, at han har tillid til systemerne, idet han siger:

“Jamen dybest set kan du sammenligne det med da jeg var barn, læste jeg rigtig mange jumbobøger og Anders And blade, og det er lidt det jeg sammenligner det med, det her iPad er bare en smartere udgave af et Anders And blad der kan meget mere (...) så det er jo bare en 2000 version af den barn-dom som jeg selv har haft, et langt stykke hen ad vejen”.

Han har tillid til systemerne, og dermed opretholdes følelsen af ontologisk sikkerhed trods udviklingen. Når usikkerheden opstår, kan det være svært for forældrene at finde ud af, hvordan de skal forholde sig til og håndtere brugen af de digitale medier i hjemmet. Denne usikkerhed medfører i høj grad øget refleksivitet, som tvinger forældrene til at tage stilling til, hvilke løsningsmodeller de i hverdagen vil bruge.

5.5 Forældrenes signalværdi og et digitalt paradoks

Det er tydeligt, at alle forældre er opmærksomme på deres eget mediebrug foran børnene *“(...) Så det er jo det - hvad vi gør, det gør han også”* og *“(...) det er jo klart, de afspejler hvad vi gør”* fortæller Kim og Louise. Forældrene er på den måde opmærksomme på deres egen signalværdi i forhold til børnenes oplevelse af medier og brugen af dem. Forældrene falder desuden selv i og er *“slemme”* til at bruge medierne, som flere udtrykker det. Nogen giver udtryk for bevidst at have ændret på dette til fordel for mere nærvær. Forældrene er altså også opmærksomme på at begrænse eget forbrug af medier for at være rigtigt til stede overfor hinanden og overfor børnene.

Et andet aspekt af forældrenes eget brug er, at børnenes brug i nogle tilfælde bliver forældrenes behov. Nogle af de adspurgte forældre fortæller om familiens iPad, som et hjælperedskab og beskriver dermed hvordan den kan fungere som substitut for dem selv. John og Irene påpeger, at det kan være et belejligt redskab at have; især om morgenen, hvor det kan være hektisk. I sådanne situationer kan det være det nemmeste at lade børnene sidde med iPad'en. Desuden fortæller Louise at iPad'en bliver en slags barnepige og pointerer yderligere at de på *“køreture (..) er helt fantastisk”*. Det samme uddyber Frederik, der ligeledes pointerer, at de digitale medier er *“hammer gode”* til ture.

John og Irene reflekterer især over deres egen rolle i børnenes mediebrug og peger på, at de selv som forældre er med til at skabe børnenes behov. John forklarer:

“Jeg tror faktisk, at vi selv er med til at give dem et behov. Det er jo ikke dem, der har fundet på at de skal sidde med en iPad, når de skal spise morgenmad om morgenen. Så det er helt klart vores egen skyld, tænker jeg, at de har det behov, at de skal have den iPad”.

Det er altså et forbrug, de selv har været med til at skabe, som samtidig danner rammer for et paradoks. I John og Irenes tilfælde opstår paradokset i forbindelse med deres skeptiske tilgang til brugen af de digitale medier, og den måde de faktisk bruger dem på. De betragter ikke medierne som et positivt bidrag i hverdagen, men gør stadig brug af dem; både som et generelt hjælpemiddel, men også som et pause-redskab for dem og børnene. I andre familier opstår paradokset i takt med, at forældrene selv er klar over deres forbrug og det signal det sender, men samtidig har svært ved at minimere forbruget. Louise siger i den forbindelse; *“Det er jeg ret slem til. Jeg har tænkt over det, men det er som om, at den kommer frem alligevel (...)”*. Der er på det punkt ikke kontinuitet mellem forældrenes holdning til medierne og den faktiske brug af dem.

På den måde holder forældrene deres egne handlinger til konstant revision; hvad de egentlig gør, og om det er rigtigt at gøre. Forældrene giver dog udtryk for, at de mange refleksioner er svære at konvertere til egentlige handlingsreguleringer. Denne diskontinuitet tyder på, hvad man kan kalde et digitalt paradoks.

5.6 Hvad andre tænker og strukturelle krav

Forældrene giver ikke udtryk for at have tanker om, hvad andre tænker om måden hvorpå de håndterer deres børns mediebrug. Sådan svarer de fleste, men samtidig er det tydeligt, at de alligevel forholder sig til, hvordan de er i forhold til andre familier. Eksempelvis fortæller en far, at han fornemmer, at de er “meget normale” og en mor fortæller: *“(..)jeg har hørt om nogen, hvor det har været sværere for dem at få børnene til at lave noget andet end at sidde foran den der iPad”*. På den måde spejler forældrene sig alligevel i andre familier, og reflekterer over, hvordan håndteringen foregår i andre hjem. Som tidligere beskrevet er denne spejling et udtryk for øget refleksivitet på institutionelt plan.

I én familie har spejlingen ført til handlingsregulering. Faderen giver udtryk for, at han tidligere har følt sig flov over, at hans børn bare fik lov til at bruge digitale medier. Det var inden de i familien fik fastsat regler for brugen i hjemmet, pointerer han, og tilkendegiver, at han nu er godt tilfreds med

deres håndtering, og ikke længere tænker på andres bebrejdelser. I denne familie har spejlingen i andre altså ført til en reflektiv handlingsregulering, men dette er dog ikke umiddelbart tilfældet i andre familier.

I den samme familie peger forældreparret desuden på en tendens om et socialt krav forbundet med børnenes mediefærdigheder. Forældrene beskriver, hvordan computerspil og PlayStation-spil i sønnens omgangskreds danner grundlag for socialt samvær. Sønnens færdigheder er begrænsede på grund af forældrenes reguleringer, hvilket gør, at han står udenfor. Parret udtrykker desuden en generel tvivl omkring balancen mellem deres regulering af børnenes mediebrug og de færdigheder, der senere vil blive krævet af dem i skolen og desuden blandt venner. Denne tvivl er altså grundlagt i forældrenes spejlinger af andre. Forældrenes bevidsthed om at reguleringen kan håndteres anderledes, reviderer deres egen regulering, og skaber derved en tvivl om, hvorvidt de gør det rigtige eller ej.

Tvivlen kan desuden forstås gennem Giddens strukturdualitet. Det er svært for forældrene at modstå udviklingen, da det er vigtigt for deres børn at have kendskab til de digitale medier, for at kunne begå sig i samfundet. Eksempelvis fortæller Bent *"(...)hvis jeg forhindrede hende i at have adgang til de digitale medier, indtil hun blev otte (...) vil hun jo være håbløst bagefter, når hun starter i skole"*. Ligeledes pointerer Louise:

"Vi har jo også været nødt til at ændre vores holdning hen ad vejen. I starten synes vi jo slet ikke, at de skulle have lov til det. Men de er jo nødt til at lære det. Det er jo det de bruger i skolen nu. Jeg synes, det er frygteligt det computer-værk, men de skal kunne det (...)"

Forældrene skal på den måde tage hensyn til nogle strukturer i samfundet, der skal følges, for at det ikke går ud over børnenes videre udvikling. Udviklingen, som udgør strukturen, er midlet til og resultatet af forældrenes handlinger. Det kommer til udtryk ved forældrenes reguleringer af børnenes mediebrug. Reguleringerne påvirker udviklingen og dermed strukturen.

Generelt set bliver alle forældrenes tvivl om, hvorvidt mediebruken er positiv eller negativ for deres børn, et spørgsmål om at reproducere samfundsstrukturen eller påvirke den gennem reguleringer. Tvivlen er overordnet grundlagt i forældrenes øgede refleksivitet, og refleksiviteten er forbundet med forældrenes ontologiske sikkerhed eller usikkerhed. På den måde er begreberne refleksivitet,

strukturdualitet og ontologisk sikkerhed kædede sammen, og kan sammen beskrive forældrenes tilgange til mediebrugen i hjemmet.

5.7 Fire analytiske idealtyper

På det grundlag kan fire analytiske idealtyper opstilles, som beskriver forældrenes overordnede tilgange til de digitale medier; nemlig den forbeholdne, den opmærksomme, den afslappede og den splittede tilgang.

5.7.1 Den forbeholdne tilgang

Kim og Louise er generelt meget forbeholdne overfor de digitale medier. Begge ser de digitale medier som både positiv og negativ i forhold til familielivet, og prøver så vidt muligt at begrænse de negative effekter. Det gør de ved at fokusere på aktiviteter, der ikke involverer de digitale medier. Især Kim er fastsat på, at *"(..)det kan ikke nytte noget, at de ikke ved, hvordan man skal lave noget mad, og det kun skal være take-away. Man skal sørge for de får sig selv med. (..) Det er der ikke en robot der gør for dem endnu"*. Derfor har de sat grænser for, hvor meget der må spilles, og hvis det overskrides kan der komme straf i form af 'spil-frie' perioder.

De digitale medier bruges omvendt også som belønning. Louise siger: *"Jeg synes, man skal bruge det som belønning. Helt bestemt. At der skal tjenes spilletid op måske. (...) simpelthen bruge det som, altså når pligterne er lavet, 'når du har tømt opvaskemaskinen og taget af bordet, jamen så kan du spille"*. Det er desuden kendetegnende for familien, at familietid vægtes højt. I den forbindelse har de valgt, at Louise er hjemmegående. Kim pointerer:

"Vi er jo super privilegerede, fordi vi har jo prioriteret, at Louise skal gå herhjemme. Vi er her jo altid. Vi prøver at få så meget tid sammen med vores børn som muligt, fordi vi får den jo ikke igen. Lige om lidt der er de smuttet".

5.7.2 Den opmærksomme tilgang

Jan og Sine er generelt meget opmærksomme på de digitale medier. Jan forklarer:

"(..)så har vi egentlig i længere tid snakket om at vi synes at vi fik mere sure og aggressive børn når de havde fået lov (til mediebrug). Vi har aldrig haft sådan en fast struktur for det førhen, og så tog vi beslutningen om, at det blev vi trætte af."

Forældrene har altså været opmærksomme på børnenes adfærd i forbindelse med mediebrugen og reguleret derudfra. De har derfor nogle restriktive retningslinjer omkring børnenes brug af digitale medier. I hverdagen må børnene ikke spille, og i weekenden har de en begrænset tidsperiode på ca. en time. Jan og Sine ser ikke digitale medier som en negativ ting. Så længe de er opmærksomme og sætter begrænsninger i forhold til deres børns brug og det indhold, de må benytte, er det en positiv ting, som på sin vis kan bringe familien sammen. Sine tilføjer: *"Men der hvor vi synes det er rigtig godt, det er den fredag hvor vi alle fem sætter os i sofaen oven på hinanden og helt tæt og sidder og ser en hel film."* På samme måde som Kim og Louise vægter Jan og Sine familietid højt. Familien har fravalgt børnene at gå til aktiviteter, da det skaber mere tid til familien. Sine siger:

"(..)vi har prioriteret at der ikke er nogen af os som skal gå til noget. At børnene ikke skal gå til noget eftermiddags ting, så vi har hver eftermiddag at de kommer hjem - så er der bare familie og plads til leg. For ellers ville vi jo have haft flere dage om ugen, hvor de ville være til gymnastik eller fodbold".

Frederik og Line har ligeledes en opmærksom tilgang til mediebrugen. Forældrene lægger vægt på, at de ikke er fanatiske omkring brugen, men påpeger samtidig, at der selvfølgelig skal være nogle fornuftige retningslinjer. For eksempel er de meget opmærksomme på det indhold børnene må bruge og se. *"Vi er meget opmærksomme på, at hun er 4 år og hun skal ikke se noget - og så er det meget hvad vi vurderer selv"*, siger Line. Børnene kan ikke selv benytte sig af fjernsynet. Der har de brug for forældrenes hjælp og det samme gør sig gældende i forbindelse med iPhone, hvor enten Frederik eller Line skal låse op, da den er kodebeskyttet. Denne adgangs begrænsning er med til at skabe tryghed for forældrene omkring de digitale medier, da det sørger for at børnene ikke kommer til at gå ind på noget, de ikke skal se. Det er dem som forældre, der vurderer om noget er godt eller dårligt.

5.7.3 Den afslappede tilgang

Familien med den mest afslappede tilgang til de digitale medier er Bent og Inger. I familien har børnene deres egne digitale medier. Forældrene ser brugen af de digitale medier som en naturlig ting i

kraft af udviklingen. Bent pointerer selv, at havde han haft de samme muligheder som barn, så kunne det sagtens være, at medierne var blevet valgt fremfor sport.

Familiens mindste på 4 år har to iPads hun kan benytte sig af, samt et fjernsyn på værelset. Hun styrer mere eller mindre selv forbruget heraf, da forældrene ikke mener, at der er brug for regulering. Til gengæld har de enkelte restriktioner for deres ældre søn i form af spil-frie dage, for at undgå at han sidder foran computeren hele tiden. Bent pointerer, at for megen regulering kan give bagslag. *“Hvis man forbyder dem det(..) så bliver det bare endnu mere spændende (..) hvor hvis man har en sund og fornuftig adgang til det og det er til rådighed, jamen så er det i mange henseender selvregulerende”.*

5.7.4 Den splittede tilgang

John og Irenes tilgang til brugen af digitale er grundlæggende splittet i kraft af, at de udtrykker, at der er et større forbrug af digitale medier i hjemmet, end de kunne ønske sig. Irene beskriver: *“Men ellers så handler det egentlig meget om, at få trukket dem ud af den der iPad. Det er også nogle gange bare det nemmeste at lade dem sidde med den iPad”.*

I forhold til de andre familier har John og Irene et mere kritisk syn på de digitale medier. John og Irene oplever at mediebrugen er hæmmende for familiesamværet og påpeger at den fører til *“individualister, der sidder med hver deres telefon eller iPad”.* De har konkrete retningslinjer for forbruget i form af tidsbegrænsning, for ellers, som Irene forklarer, *“(..)kan de sidde med den fra de kommer hjem, til de skal i seng”.* Som forældre har de forsøgt at skabe et telefon-frit tidsrum mellem 17-20, men udtrykker, at de ikke rigtig har formået at overholde det.

Familiens hverdag er meget aktiv, både børn og forældre går til fritidsaktiviteter og begge forældre arbejder næsten fuldtid. De pointerer, at fordi hverdagen kan være hektisk, bruges de digitale medier som et redskab. Irene beskriver: *“(..) og så fordi at det kræver, at man selv er til stede, hvis ikke de har iPad'en, og det er ikke altid at man hverken har overskud til eller tid til det”.*

5.8 Et grafisk overblik

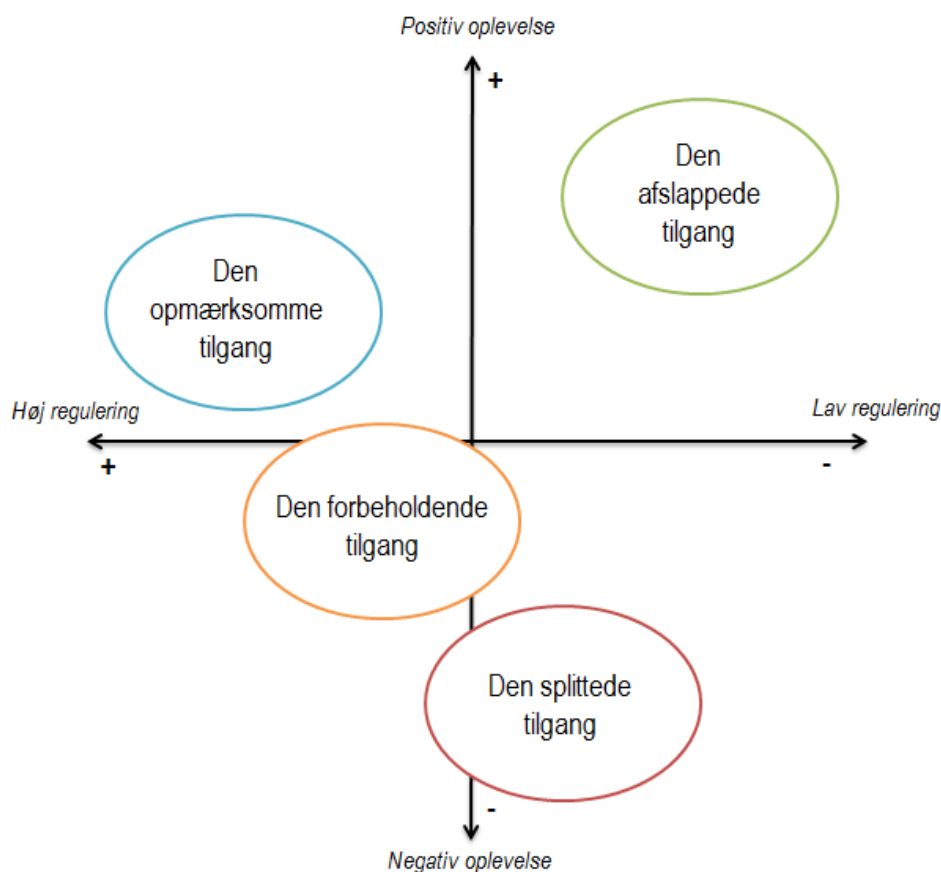
De fire tilgange til mediebrug i hjemmet kan opstilles i forhold til hinanden efter grad af regulering og hvorvidt mediebrugen opleves som positiv eller negativ. Se figur 3 nedenfor. Tilgangenes placering på

den vandrette akse indikerer i hvor høj grad forældrene regulerer børnenes mediebrug og dermed, hvordan forældrene håndterer mediebrugen. På den lodrette akse er forældrenes tilgange placeret efter om deres oplevelse af mediebrugen er henholdsvis positiv eller negativ.

Af figuren fremgår det tydeligt, at tilgangene er spredte, både i forhold til oplevelse og håndtering. Dog er de to tilgange, den opmærksomme og den afslappede, overvejende positive mens den forbeholdne og den splittede tilgang er overvejende negativ. Samtidig er den opmærksomme og den forbeholdne tilgang mere restriktiv end den afslappede og den splittede.

Figur 3. En grafisk fremstilling af de fire medie-tilgange i forhold til oplevelse og grad af regulering.

Kilde: eget arbejde

Note: Figurens vandrette akse indikerer grad af regulering og den lodrette indikerer hvorvidt forældrene har en positiv eller negativ oplevelse med mediebrugen i hjemmet. De fire medie-tilgange er præsenteret i forrige afsnit Fire analytiske idealtyper.

Afslutningsvis er næsten alle forældre er enige om, at de digitale mediers tilstedeværelse er noget man bare må erkende og acceptere. *“For vi må jo bare erkende, den verden vi lever i, den bliver mere teknisk og du skal kunne de her ting”*, pointerer Inger eksempelvis. Der gives samtidig blandt alle forældre udtryk for en usikkerhed omkring hvad fremtiden vil bringe, og hvordan børnenes mediebrug senere skal håndteres.

6 Diskussion

I det følgende afsnit vil undersøgelsens opnåede resultater blive holdt op imod det allerede eksisterende felt af forskning på området, som er præsenteret i projektets litteraturstudie. Der vil desuden blive gennemgået en diskussion af de opnåede resultater i forhold til forskellige kriterier, som kan være forklarende faktorer for resultaterne, og dermed et bidrag til at besvare projektets problemformulering. Problemformuleringen lyder, som det fremgår af indledningen: hvordan oplever og håndterer forældre til børn i 3-6 års alderen deres børns brug af digitale medier?

6.1 Vi bekræfter

Projektets undersøgelse understøtter den eksisterende forskning på mange punkter. I Stéphane Chaudrons' undersøgelse fremgår det, at de digitale medier er blevet et alment eje i hjemmet, hvilket betyder, at både forældre og børn har adgang til dem. Dette bekræftes i projektets undersøgelse, da alle adspurgte familier ejer digitale medier. Det gælder dog, at børnene i to af de adspurgte familier ikke har deres egne digitale medier, men begrænset adgang til forældrenes digitale medier. Undersøgelsen bekræfter desuden at de digitale medier hyppigt bliver brugt af forældrene som et redskab i hverdagen, som undersøgelsen fra Envision understreger. Envision påpeger yderligere forældrenes paradoksale brug og håndtering af medierne, hvilket også bekræftes i projektets undersøgelse som tidligere beskrevet.

Projektets undersøgelse påpeger endvidere, på samme måde som Envision og Johansen & Larsens undersøgelse, at forældre generelt er meget opmærksomme på deres børns brug af de digitale medier. I den forbindelse opfordrer forældrene børnene til at lave andre aktiviteter og opstiller selv nogle alternativer.

Desuden bekræftes det, at forældrene er mere bekymrede for de ældre børns brug af digitale medier, i kraft af, at den er sværere at regulere, end de mindstes. De mindstes mediebrug er som nævnt i litteraturstudiet ikke specifikt undersøgt i tidligere studier. I dette projekts undersøgelse fremgår det til gengæld, at flere forældre giver udtryk for, at de 3-6-åriges mediebrug endnu ikke opfattes som et problem, idet børnene stadig gerne vil lege og til tider mister koncentrationen og interessen for medierne. En af de adspurgte fædre, Bent, fortæller eksempelvis, hvordan den mindste egentlig ikke rigtig forstår medierne i bred forstand.

I Christensens, Møllers og Tuftes casestudie peges der på, at forældrene lægger vægt på at digitale medier bliver brugt til samvær i familien og at aftensmåltidet skal foregå mediefrit. I undersøgelsen ser vi, at flere af de adspurgte forældre understreger, at de digitale medier bruges som et samlingspunkt. Tre af familierne påpeger, hvordan de værdsætter, at de hver fredag har en fast tradition med at se Disney om aftenen hele familien samlet. Sine forklarer, *“fredag ... ser vi film fast ... det er sådan helt fast tradition hvis vi kan komme til det ... så sætter vi alle fem og vi sidder her rundt om og spiser vores pizza ... og hygger”* og Jan bekræfter *“Ja det er sådan fredagsfilm”*. Samtidig ser vi også i vores analyse, at aftensmåltidet er et tidspunkt som familierne generelt holder mediefri.

Disse brede sammenfald mellem projektets resultater og den allerede eksisterende forskning på området bekræfter validiteten af de fundne data i undersøgelsen undersøgelse. Uden disse sammenfald ville validitetsniveauet af vores forskning kunne betvivles.

6.2 Fire analytiske idealtyper

Casestudiet foretaget af Christensen beskriver fire forskellige tilgange til medier blandt forældre i fem forskellige familier, nemlig den innovative tilgang, den kritiske tilgang, den fagprofessionelle tilgang og den tilbageholdne tilgang. Disse tilgange baseres på punktnedslag i det empiriske materiale, og det pointeres yderligere af Christensen, at tilgangene ikke er sigende for familiernes totale tilgang til medierne (Christensen, 2013: 55).

Dette projekts undersøgelse peger heroverfor også på fire forskellige tilgange til medier blandt de adspurgte forældre i form af fire analytiske idealtyper. Disse er ligeledes fastlagt gennem nedslag i undersøgelsens resultater. Projektets undersøgelse peger på en splittet tilgang, en afslappet tilgang, en opmærksom tilgang og en forbeholden tilgang til medierne i de adspurgte familier.

Christensens fagprofessionelle tilgang spores ikke i projektets resultater, hvilket også gælder den innovative tilgang: i ingen af undersøgelsens familier foregår et læringsfællesskab omkring medierne, som den innovative medie-tilgang indebærer, samtidig med, at ingen forældre er fagprofessionelle.

Af projektets fire idealtyper og Christensens medie-tilgange kan dog henholdsvis den tilbageholdende og den opmærksomme tilgang sammenlignes; disse er begge grundlæggende tøvende overfor at anskaffe sig ny teknologi til hjemmet. Den opmærksomme tilgang indebærer en opmærksomhed over for digitale mediers brug og indflydelse fra starten og i en af familiernes tilfælde også en bevidst ændring i reguleringen, som har gjort forældrene mere opmærksomme. Om noget lignende er tilfældet i den tilbageholdende tilgang, fremgår dog ikke af Christensens casestudie. Den tilbageholdende tilgang kan samtidigt sammenlignes med denne undersøgelses forbeholdne tilgang ift. nogle ideologiske grundholdninger, som medierne truer.

Samtidig kan Christensens kritiske tilgang og den splittede tilgang, som fremgår af denne undersøgelse, sammenlignes. Begge tilgange peger på medie-rige hjem, som samtidig stiller sig kritiske overfor den teknologiske udvikling. Af Christensens kritiske tilgang fremgår dog ikke det paradoksale aspekt, som den splittede tilgang peger på; det gør ingen af Christensens tilgange. Dette er interessant set i lyset af, at paradokset er meget centralt jf. undersøgelsen. Endeligt er det svært at sammenkoble denne undersøgelses afslappede medie-tilgang med en af Christensens tilgange, da der ikke findes grundlæggende paralleller.

De af Christensens fremlagte medie-tilgange kan altså sammenlignes med denne undersøgelses forbeholdene, opmærksomme, splittede og afslappede medie-tilgange på nogle punkter.

6.3 Forklarende faktorer: pres, alder og værdigrundlag

De fem adspurgte familier har nogle fællestræk som fremgår af undersøgelsen. Først og fremmest befinder alle familier sig i middelklassen, vurderet på forældrenes uddannelsesniveau. Derudover gælder det i alle familier, at faderen arbejder mest. Der findes dog samtidig nogle forskelle mellem familierne, som kan være forklarende faktorer i forhold til undersøgelsens opnåede resultater. Der er variation mellem forældrenes alder, i hvor høj grad familierne er pressede i hverdagen, forældrenes værdigrundlag, og om forældrene har ældre børn end børnehavebarnet eller ej.

En afgørende forklarende faktor for forældrenes håndtering af børnenes brug af digitale medier kan altså være i hvor høj grad familien oplever en presset hverdag. Et argument for denne kobling er, at flere af de adspurgte forældre beskriver, at medierne især tages i brug i pressede situationer samtidig med, at den samme tendens fremgår af undersøgelsen fra Envision. Tiden omkring aftensmaden og tiden om morgenen inden børnehaven er eksempler herpå. Et postulat kunne på det grundlag altså lyde, at jo mere pressede forældrene er, jo oftere bruger børnene digitale medier. Modsat fremgår det dog også af projektets resultater, at mediebrugen i familierne bevidst er blevet begrænset, for at undgå konflikter og aggressive børn, som tyder på at være forårsaget af for meget brug af digitale medier. I det tilfælde afhjælper de digitale medier altså ikke det pres, der kan forekomme om eftermiddagen i familierne.

Forældrene kan også inddeles efter alder; John og Irene og Frederik og Line som de yngre og Bent og Inge, Jan og Sine og Kim og Louise som de ældre. Skellet går ved 33-34 år. Aldersforskellene er især relevante i forhold til den teknologiske udvikling. Der kan være væsentlig forskel på, hvilke teknologier forældrene selv har haft adgang til som børn, og dermed forskellige grundlag for en ontologisk sikkerhedsfølelse. På den måde kan forældrenes alder være afgørende for, hvordan de oplever børnenes brug af digitale medier. Der er dog ingen tegn på dette sammenfald i undersøgelsens resultater. Dog tilkendegiver en af fædrene, Kim, fra den ældre forældregruppe, at han er af den gamle skole, og af den årsag har sine forbehold over for mediebrugen.

De to aldersgrupper deler sig endvidere efter, om de har børn ældre end børnehavenbarnet eller ej. I de to familier med yngre forældre, Frederik og Line og John og Irene, gælder det for begge par, at det ældste barn er 4 år. En forklarende faktor kan i den forbindelse findes i forældreparrets erfaringer. De to familier med yngre forældre kan ikke trække på erfaringer med ældre børn. Omvendt har de tre ældre par, Bent og Inger, Jan og Sine og Kim og Louise alle sammen børn, der er 6 år eller ældre, hvorfra de derfor har muligheden for at trække på erfaringer.

Af undersøgelsens resultater ses eksempler der peger på, at forekomsten af ældre søskende er afgørende for forældrenes håndtering af de mindstes mediebrug. Eksempelvis tilkendegiver Kim, fra "den gamle skole" og som har ældre børn end børnehavenbarnet, at:

“Det har klart noget at gøre med, at Sofus, (den mindste) han er jo nok vores sidste - og derfor har vi jo øvet os lidt på nogle af de andre (ældre søskende)- så vi lægger nogle andre værdier i ham(..)”

I Kims familie har det altså en indflydelse, at der er ældre børn end børnehavebarnet. På den anden side findes der, hvad vi betegner som en afslappet tilgang til børnenes mediebrug både blandt de yngre forældre og blandt de ældre; hvilket altså forener de to grupper på tværs af søskendefaktoren.

En tredje forskel mellem de fem familier, kan findes i familiernes værdigrundlag, i kraft af at det fremkommer af vores interviews at to af familierne, Line og Frederik og Jan og Sine, er praktiserende kristne i en frikirke og kirken er en almindelig del af deres weekend som familie. De resterende tre familier har ikke givet udtryk for dette. Af undersøgelsen fremgår det, at begge familier vægter familietid i hverdagen og weekenderne højt og prioriterer eksempelvis tid sammen frem for, at børnene går til fritidsaktiviteter. Frederik og Line pointerer: *“Så spiser vi aftensmad og derefter hygger vi os lidt med pigerne inden de skal i seng”*, så tiden før sengetid bliver prioriteret på deres døtre. De to familier har den samme tilgang til mediebruget i hjemmet, nemlig den opmærksomme. På den måde adskiller deres tilgang sig altså fra de andre familier, men der er ikke belæg nok til at konkludere, at det er det kristne værdigrundlag, der er afgørende.

7 Konklusion og perspektivering

7.1 Konklusion

I forbindelse med dette projekt er det tydeligt at se, at digitale medier har ændret samfundet, selv inden for de sidste årtier, og at det påvirker familiens mønstre og samvær. Undersøgelsen viser i forbindelse med problemstillingen omkring, hvordan forældre til børn i 3-6 års alderen oplever og håndterer deres børns brug af digitale medier, at digitale medier er et centralt element i familiernes hverdagsliv - både i form af læring, pauser og afkobling hos forældre og børn, og fordi det spiller en større rolle i institutioner såsom børnehaver og skoler.

Som ønsket er der i projektet koblet empiriske resultater sammen med teori, som bidrag til forskningsområdet. I resultaterne kan vi se at den øgede refleksivitet spiller en klar rolle i hvordan forældrene håndterer de digitale medier i familien.

Forældrene oplever en tvivl i forhold til, om det er den bedste måde de håndterer brugen af digitale medier på i kraft af samfundets påvirkning. Forældrene ser også en udfordring i forhold til den ontologiske sikkerhed, da de ikke kan trække på egen erfaring fra deres opvækst.

Tilliden til ekspertsystemerne er for forældrene nødvendig, da de digitale medier bliver en stadig større del af hverdagen. Primært har forældrene dog mest tillid til dem selv, og deres måde at håndtere brugen af medierne på i familien. Forældrene har, i forhold til struktur dualiteten, en bekymring for, at en restriktiv håndtering af de digitale medier i deres opdragelse af børnene, kan hæmme børnenes fremtid, hvori de digitale medier uden tvivl vil spille en stor rolle. De tilkendegiver et samfundsskabt behov, for at deres børn lærer at benytte de digitale medier, så de kan følge med deres jævnaldrende.

Forældrene oplever ligeledes et behov for at regulere deres børns mediebrug i mindre eller større grad, dog med størst bekymring og udfordring hos de ældre børn, da det ikke ses som et reelt problem i 3-6-års alderen pga. begrænset forståelse og kundskaber. De digitale mediers indflydelse er desuden ikke noget de ser, som hverken de eller deres børn kan undslippe. Derfor udtrykker de, at det kræver, at de forholder sig til, hvordan de håndterer de digitale medier i hjemmet som forældre. Så både forældre og børn bliver påvirket af samfundets udvikling. Ligeså vel prøver de at påvirke samfundet, ved at forholde sig til strukturen og skabe deres egen struktur i samfundets ramme. Undersøgelsen viser også tydeligt at forældrene konstant er opmærksomme på særligt tre aspekter i børnenes mediebrug: tid, risici og indhold.

Forældrene erkender også en opmærksomhed på eget forbrug af digitale medier over for deres børn, samt et behov for at regulere dette, og begrænse eget forbrug for at være nærværende overfor hinanden som par og overfor børnene. Dog viste det sig, at være en udfordrende diskontinuitet mellem hvad forældrenes ønskede praktiseret af dem selv, og hvordan det i virkeligheden så ud. Konklusionen er her, at der er et relevant digitalt paradoks hos forældrene, som i vores undersøgelse er værd at være opmærksom på.

Overordnet fremgår det, at digitale medier er noget, som bidrager positivt og negativt på måden at "gøre" familie på. Familierne befinder sig hele tiden i et spændingsfelt af overvejelser om, hvordan de digitale medier påvirker måden, de er familie på.

Undersøgelsen viser også en overvejende positiv holdning til de digitale medier hos forældrene, og evnen til at se muligheder i dem. Der understreges, at de digitale medier bruges som samlingspunkt og har indflydelse på samværet i familien. Primært ved at se fjernsyn sammen på særligt kontinuerlige tidspunkter fastsat af familien, som bliver til værdsatte familietraditioner.

Refleksioner omkring at digitale medier ikke tilbyder samme interaktion som ved almindelig leg, kommer også til udtryk. Dette medfører hos forældrene overvejelser, om hvorvidt det går ud over børnenes samlede kreativitet og proaktivitet i forhold til at underholde sig selv, og lege i samspil med andre. De digitale medier bliver her i nogen grad modstillet som passiviserende og til tider isolerende. Vores undersøgelse viser, at det er noget, som optager forældrene, og som de finder vigtigt.

Alle disse ovenstående sammenfald virker validerende for undersøgelsen og de fundne data. På baggrund af dette, kan vi som det sidste konkludere, at projektets resultater på mange punkter er en bekræftelse af viden indenfor området. Dog skal begrænsningen nævnes, at vi kun har undersøgt middelklassens oplevelse og håndtering, ikke den såkaldte under- og overklasse i det danske samfund, hvor der kunne være afvigelser i forhold til resultater og yderligere bidrag fra familier med børn i denne aldersgruppe, som er relevante i det overordnede samfundsbillede. De fire analytiske idealtyper, henholdsvis den opmærksomme, den afslappede, den forbeholdne og den splittede tilgang, er dog et nyt bidrag til at forstå forskellige forældre og deres overordnede tilgange til de digitale medier.

7.2 Perspektivering

Projektets undersøgelse har været kvalitativ. I en videre undersøgelse kunne det være interessant at bruge metodetriangulering og inddrage kvantitative spørgeskemaer. Undersøgelsen kunne dermed blive mere omfattende med flere respondenter og flere dybdegående interviews. Man kunne eksempelvis kigge nærmere på om forældrenes uddannelsesniveau, bopæl og indkomstniveau har indflydelse på forældrenes opfattelse af og tilgang til de digitale medier. Samtidig vil man kunne under-

søge de fremlagte medietilgange nærmere, og muligvis bekræfte dem yderligere, eller modsat afkræfte dem. Metodetriangleringen vil på den måde kunne styrke undersøgelsens reliabilitet, og give resultat, som kan overføres i et bredere perspektiv.

Det kunne desuden have været interessant og relevant for os at undersøge nærmere, om det kristne værdigrundlag og verdenssyn er en forklarende faktor i forhold til disse forældres overvejelser og håndtering af børnenes mediebrug og prioritering. Vi har i undersøgelsen mest undersøgt hvad familierne gør, og hvad deres overvejelser er, men ikke så meget hvilket livssyn og verdenssyn, der kunne ligge til grund for deres beslutninger og prioriteringer i hverdagen med familien og i forbindelse med de digitale medier.

Afslutningsvis, kunne et alternativt teoretisk perspektiv findes i Richard Sennetts teori om den fleksible kapitalisme og se nærmere på, hvad der skaber de forskellige familiers dynamikker set i lyset af den private og offentlige sfære.

8 Litteraturliste

8.1 Bøger

Bundgård, Maria Bruun, Iversen, Evald Bundgård & Lund, Thomas Secher. (2015). *Fællesskab og familieliv i et nyt årtusind - værdier og normer i opbrud*. i: Sociologisk set, 2. Udgave, 2. Oplag, Systime.

Brinkmann, Svend og Kvale Steinar: (2015) *Interview*, 3. Udgave, 1. Oplag, Hans Reitzels forlag.

Christensen, Ole. (2013). *Familiens medialisering - et casestudie*. Forlaget UCC

Envision. (2015). *Den digitale børnefamilie*.

Giddens, Anthony. (1994). *Modernitetens Konsekvenser*, Hans Reitzels Forlag.

Giddens, Anthony & Pierson, Christopher. (2002) *Samtaler med Anthony Giddens*, Hans Reitzels Forlag.

Harrits, Gitte Sommer. (2012). *Metoder i statskundskab*, 2. Udgave, Hans Reitzels forlag.

Jacobsen, Michael Hviid. (2015) "*Videnskabsteori – i statskundskab, sociologi og forvaltning*", 3. Udgave, 1. Forlag, Hans Reitzels Forlag.

Kaspersen, Lars Bo. (2013). *Anthony Giddens*, i: *Klassisk og moderne samfundsteori*, 5. Udgave, 2. Oplag, Hans Reitzels Forlag.

Kaspersen, Lars Bo. (2001) *Anthony Giddens - introduktion til en samfundsteoretiker*, 2. Udgave, 2. Oplag, Hans Reitzels Forlag.

Olsen, Poul Bitsch. (2015) *Problemorienteret projektarbejde*, 4. udgave, Samfundslitteratur.

8.2 Artikler

Chaudron, Stephane. (2015). *Young Children (0-8) and digital technology: A qualitative exploratory study across seven countries*. Publications Office of the European Union

Zaman, Nouwen, Vanattenhoven, Ferrerre, Loy. (2016). *A Qualitative Inquiry into the Contextualized Parental Mediation Practices of Young Children's Digital Media Use at Home*. Journal of Broadcasting & Electronic Media

8.3 Rapporter

Danmarks Statistik og IT- og Telestyrelsen. (2006). *Informationssamfundet Danmark. It-status 2006*. Danmarks Statistik

Danmarks Statistik. (2001). *Informationssamfundet Danmark. En statistisk mosaik Familiens IT-anvendelse*. Danmarks Statistik

Johansen & Larsen. (2016). *Digitale medier i småbørnshøjde*. Medierådet for børn og unge

Tassy, Agnes. (2016). *IT-anvendelsen i befolkningen 2016*. Danmarks Statistik

Bilagsfortegnelse

Bilag 1	45
Bilag 2	48
Bilag 3	49
Bilag 4	50
Bilag 5	51
Bilag 6	79
Bilag 7	99
Bilag 8	163
Bilag 9	191
Bilag 10	205
Bilag 11	206
Bilag 12	207
Bilag 13	208
Bilag 14	209
Bilag 15	211

Bilag 1

Figur 4. Interviewguide. *Kilde: Eget arbejde*

<u>Forskningsemne</u>	<u>Vær opmærksom på..</u>	<u>Interviewspørgsmål</u>
Personlige oplysninger	<i>(Navn, alder Antal børn, navn, alder)</i>	Se separat skema omkring oplysninger af interviewpersonerne
Detaljeret dagsskema og ugeskema	<i>(Tid brugt på medier, tid brugt på hinanden, aktiv regulering af tid (Fokus på når familie er samlet) Forskel på hverdag og weekend) (Antal arbejdstimer i ugen)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kan i fortælle, hvordan en typisk hverdag foregår hjemme hos jer? 2. Kan i fortælle, hvordan ser en typisk weekend ud hos jer?
Børnenes brug af digitale medier	<i>(hvor meget/lidt tid)</i>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Har jeres børn adgang til digitale medier i hjemmet? (hvis ja, hvilke?) 4. Kan i give eksempler på jeres børns brug af digitale medier i dagligdagen? - og i weekenderne? 5. Er jeres børns brug af medier noget I er opmærksomme på?

		<p>6. Har det altid været sådan?</p>
<p>Om forældres håndtering af brugen</p>	<p><i>(skærmtid - tiden børnene bruger foran de digitale medier)</i> <i>(forbud, regler, samlings-tid, sengetid)</i></p> <p><i>(dårlig samvittighed)</i></p> <p><i>(pædagoger, forældre)</i></p>	<p>7. Hvordan håndterer I jeres børns brug af digitale medier? (hvad tænker I om jeres børns brug af digitale medier?)</p> <p>8. Hvordan kommunikerer I det til jeres børn?</p> <p>9. Kan I give eksempler på situationer hvor digitale medier er gode at bruge i jeres familie?</p> <p>10. Hvorfor ser I det som godt?</p> <p>11. Kan I give eksempler på situationer, hvor I oplever at digitale medier er dårlige at bruge i jeres familie?</p> <p>12. Hvorfor ser I det som dårligt?</p> <p>13. Hvis vi nu siger at jeres barn har en ven på besøg - hvordan leger de så sammen?</p> <p>14. Hvad er I individuelt selv vokset op med i forhold til digitale medier?</p> <p>15. Tænker I over, hvad andre tænker om måden, hvorpå I håndterer jeres børns brug af medierne?</p> <p>16. Og omvendt, tænker I over, hvordan andre forældre håndterer deres børns brug af digitale medier? (I så fald, hvad tænker I?)</p>

<p>Parrets samarbejde</p>	<p><i>(Bliver der jævnligt snakket og forhandlet om det?)</i></p> <p><i>(Konflikt)</i></p> <p><i>(Er ALT snakket igennem eller opstår der ofte nye aspekter til konflikt)</i></p>	<p>17. Oplever I situationer, hvor I pludselig ikke er forberedte - altså hvor I ikke på forhånd er enige om, hvordan situationen skal takles? (hvis ja)</p> <p>18. Hvordan håndterer I de situationer hvor I ikke forud er enige eller har dannet jer en mening?</p>
<p>Påvirkninger udefra</p>	<p><i>(Undersøgelser etc.)</i></p> <p><i>(Fx Medierådet for Børn og Unge, Sikkerchat.dk)</i></p> <p><i>(Oplevelser af påvirkninger/krav udefra)</i></p>	<p>19. Har i gjort jer nogle tanker om, hvilken indflydelse digitale medier kan have på jeres børn? Der findes fx mange undersøgelser på området...</p> <p>20. Synes I, at der fra samfundets side stilles krav til jeres børns kunnen med digitale medier?</p> <p>21. Hvis ja, på hvilken måde?</p> <p>22. Og hvordan forholder I jer så til det?</p>
<p>The final</p>	<p><i>(Har undersøgelsen sat nogle tanker i gang)</i></p> <p><i>(“projekt familie”)</i></p> <p><i>(noget der mangler at blive sagt?)</i></p>	<p>23. Til sidst: hvad synes I, at de digitale medier gør ved jeres måde at være sammen på som familie?</p> <p>24. Hvis I fik et barn mere lige nu, vil I så gøre noget anderledes i forhold til håndteringen af jeres børns brug af digitale medier?</p> <p>25. Er der ellers noget i gerne vil tilføje til sidst?</p> <p>MANGE TAK</p>

Bilag 2

Transkriptionsnøgle

Anonymisering af navne.

I= Interviewer, F=Far, M=Mor - (Far og mor interviewes sammen i et parinterview) , O= Observatør (hvis til stede)

- Hvor kun det relevante er taget ud af kontekst: (...)
- Følelsesudtryk såsom latter markeres med: [griner]
- Kort pause markeres med: -
- Ophold i talen: ...
- Bemærkelsesværdigt kropssprog angives i parentes.
- Fyldord såsom: "øh", "okay", "jeps", etc. skrives ikke med mindre det har relevans for teksten.
- Ved indirekte tale markeres dette med citationstegn. Eksempel på dette: "Så er der telefonfri".
- **Vigtige udtalelser** - citater (som har særlig relevans for os) - markeres med fed og rød farve.

Bilag 3

Figur 5. Kodningsskema - halvlukket kodeliste. *Kilde: Eget arbejde*

Farve	Farvens betydning
Blå	Refleksivitet
Rød	Strukturualitet
Grøn	Ontologisk sikkerhed
Fed	Førsteordens begreber
Lyserød	Opdragelsesstil og familiestruktur
Pink	Digitale medier brugt af forældre som et redskab - "det skaber ro"-agtigt (tilføjet senere)
Gul	Andet interessant italesat i interviewet

Bilag 4

Figur 6. Overblik over dobbeltkodning. *Kilde: Eget arbejde*

	<i>Første kodning</i>	<i>Anden kodning</i>
John og Irene (interviewet af Signe)	Helene	Signe
Kim og Louise (Interviewet af Katrine)	Katrine	Daniel
Frederik og Line (Interviewet af Camilla)	Daniel	Katrine
Bent og Inger (interviewet af Helene)	Signe	Helene
Camillas' familie 2 (Interviewet af Camilla)	Camilla	Camilla

Bilag 5

Transskription og kodning af interview med Bent og Inger

	Mand	Kvinde
Navn:	Bent	Inger
Alder:	37	39
Arbejde:	Sælger	Kontor Ass.
Antal arbejdstimer pr. uge:	40	6 (Flex Job)
Uddannelse:	Gymnasiel	Kontor Ass.
Bopæl:	Varde	
Børn:	Sandra 4 år, Jonas 12 år, Louise 17 år	
Interviewer:	Helene (obs. Signe)	
Sted (hvor interviewet er gennemført):	Varde, i deres stue	
Tid:	55:22	

I: Vil i starte med at fortælle hvordan en typisk hverdag foregår herhjemme ved jer, fra start til slut?

F: Set i forhold til Sandra eller?

I: Bare generelt, sådan rutinerne der er, fra morgen til aften

M: Jamen altså, vi står normalt op halv 7 alle mand fordi de 2 (2 ældste børn) skal jo møde i skole, til klokken 8 ikke, men det er sådan lidt forskelligt, fordi nogle dage har jeg jo fri, og nogle dage skal du (faren) ikke møde tidligt, eller også er du kørt hammer tidligt. Så det er sådan lidt.

I: (Afbryder) Så det varierer lidt?

M: (forsætter) ja det gør det faktisk.

I: (Afbryder) i forhold til arbejdet?

M: Fordi nogle dage, hvis ikke jeg kører hende (yngste barn) i børnehave før klokken 9, jamen så får hun lov til at sidde og hygge sig, hvor andre dage så går det altså lidt tjept

I: Hvad laver hun så imens? Nu siger du hun får lov til at sidde og hygge sig?

M: Jamen det er enten iPad eller netflix, ja så jeg lige kan få lov til at blive færdig, og det ene og det andet

I: Og så bagefter? Når i har afleveret?

M: altså, så er det jo enten arbejde eller jeg har som regel tusinde andre ting

F: (Afbryder) Jeg er jo som regel altid på arbejde, kan man sige, ikke, og du laver så det du laver.

[alle griner]

F: (Fortsat) også videre ikke, og så jamen de to store kommer hjem af sig selv og den mellemste sætter sig som regel bare ind på værelset, og så giver sig i kast med hans computer, som er det han går op i, kan man sige. Og den store hun er så enten på arbejde..

M: (Afbryder) Ja hun er så mere eller mindre altid på arbejde, ikke. Hun arbejder på MacDonalds, så hun er stort set aldrig hjemme.

I: Okay, så hun er allerede i gang med at arbejde og styrer lidt selv hvordan og hvorledes?

M: Ja hun styrer faktisk stort set det hele selv.

I: Og hvad så med om aftenen der? Har i et fælles tidspunkt hvor i mødes til aftensmad eller er det (... skiftende arbejdstider?)

M: (Afbryder) ja, det er til aftensmad.. (uhørtligt)

F: (Afbryder) **Altså jeg vil sige for os to og Jonas og Sandra er det jo meget fælles ikke, (ældste barn) er jo meget flagrende i kraft af hun er så gammel som hun er. Hun er tit og ofte på arbejde, når det er der er spise tid ikke, og hvis ikke så spiser hun et andet sted eller også så skal hun lige et eller andet så.**

M: Men det som regel, men altså med de to andre det gør vi som stort set hver dag.

F: Det gør vi.

I: Hvad så med i forhold til weekenderne? Der tænker vi måske, at rutinerne er lidt anderledes, men kan i prøve at fortælle lidt om hvordan det fungerer?

M: Men det er jo meget typisk, vi sover lidt længere [griner]

F: Vores den mindste, kan godt finde ud af at sove længe

M: (Bekræftende) Ja.

F: **Så der sover vi jo som regel lidt længere jo. Ja også er det jo som regel noget fælles morgenmad, også kan det jo være alt fra og ligge på sofaen og lave ingenting, men det kan også være at tage i skoven og fodrer ænder eller tage ud og svømme, være sammen med andre venner, der også har børn, jævnaldrene et eller andet sted, så det jo meget forskelligt.**

M: ja eller Sandra har legeaftale med..

F: (Afbryder) ja med en ovre fra børnehaven, ja enten her eller der hjemme.

I: Er det jeres fællesbørn alle 3? eller hvordan er det skruet sammen?

M: Ja sådan ser vi det.

F: (Bekræftende) Ja.

M: Louise er ikke, men Bent har været i billedet siden hun var 2, så vi ser det som..

F: (afbryder) vi har alle dage boet sammen

M: (Bekræftende) Ja.

F:... vi har lidt det der med bonusdatter og papfar, det har aldrig været begreber vi har brugt, og hvis du spørger Louise ad, jamen så vil hun også sige, jamen hun ved godt hvordan tingene hænger sammen, hun ser også hendes biologiske far, men i hendes verden så har hun 2 fædre, et eller andet sted, og det er også nogen gange, hvis folk har spurgt jamen hvem er din papfar så? Det kan hun ikke rigtigt forholde sig til sådan, hun kan ikke huske at jeg ikke har været der, jeg har boet sammen med hende siden hun var 2.

I: Du har haft samme rolle kan man sige?

F: ja, lige præcis ikk, for man kan sige for (Mor) har forældremyndigheden så har hun altid boet ved os, øhh og når folk spørger os ad, så siger jeg også altid jamen jeg har 3 børn.

I: Er hun så ude hver anden weekend eller hvordan?

M: Det var hun for år tilbage, men de sidste mange år har hun styret det selv,

F: (Afbryder) ja nu er hun blevet så gammel hun selv kan styre det

M: (Bekræftende) Ja.

F: Jeg vil sige fra hun har været 15, her de sidste 2 – 2½ år, der er det jo blevet væsentligt mindre, fordi man kan sige hun har arbejde, venner der fester ikke, og de ligger sjovt nok også i de weekender, også vil man hellere være sammen med veninderne og kammeraterne .

I: Ja prioriteterne bliver lidt anderledes.

F og M: (Bekræftende) Ja.

F: så det har hun egentlig selv fået lov til at bestemme, kan man sige.

M: (Bekræftende) ja. Det fungerer fint, det styrer hun egentlig fuldstændig selv.

I: Nu har i selv fortalt lidt om at jeres børn har adgang til iPad og sådan, men hvad har de, sådan generelt, adgang til af digitale medier i hjemmet? Der er jo både Ipad og tv og Wii og computer.

F: (...) (barn1) har ikke en computer, men hun har et Apple tv, og en Ipad

I: Som er hendes egne?

F: som er hendes eget, ja ja, det er helt hendes eget. Hun har faktisk 2 Ipads for det ikke skal være løgn men det er så bare fordi man har den til at ligge agtig.

O: Skal jeg så forstå det sådan, at hun har tv inde på sit værelse?

F: (Afbryder) Hun har sit eget tv, med sit eget Apple tv ja, øhh ja, og hendes helt egen Ipad, det har de 2 andre også, også computer ved siden af.

I: Kan i give nogle eksempler på hvornår hun så bruger den, og hvornår hun så måske ikke bruger den? Eller måske omfanget af det?

M: altså Sandra hun er sådan lidt ligesom vores søn Jonas er, de har bare brug for det når de kommer hjem bare at sidde, stille og roligt, Jonas gør det med computeren og Sandra vil egentligt bare gerne have Ipaden, så hun sidder faktisk altid bare ude ved os.

F: Så det er meget når hun kommer hjem fra børnehaven, så det i hvert fald lige og sidde og få et stykke frugt eller en chokoladekiks. Også lige sidde og stresse af, også sidde og kigge på et eller andet. Og om morgen kan man sige det er et **totalt u-pædagogisk værktøj**, fordi når hun så lige er færdig så er det dejligt nemt, lige at sætte hende med den, mens vi andre lige bliver færdige.

M: Men jeg syntes også det kører lidt i perioder, for der kan faktisk også være lange perioder hvor hun slet ikke gider det.

F: (Afbryder) Hvor hun slet ikke gider det ja.

M: Ipad eller fjernsyn også leger hun bare.

I: Så hun styrer det egentligt lidt selv?

M og F: (Bekræftende) Ja.

F: Hun havde faktisk en længere periode hvor hun faktisk slet ikke gad Ipaden... så det sådan lidt, det er kun den mellemste der inde, hvor man ligesom er nød til en gang imellem, for han kan sidde foran den skærm 24timer i døgnet, hvis han fik lov.

I: Så man er nødt til at sætte nogle grænser? Er det sådan det skal forstås?

M: ja, han har nogle dage i ugen, hvor han ikke må spille.

I: Simpeltthen for at afholde ham lidt fra det?

M: Ja og også, vi vil gerne snakke med ham [griner]

F: men så, det er ikke sådan, altså han går til svømning, og den slags ting og sager. Så han har andre interesser. Så man kan sige som de fleste 12 – 13 årige drenge et eller andet sted, syntes at den computer, den er verdens 8. vidunder, et eller andet sted, og man må også bare som forældre et eller andet sted erkende at,... har nogen gange snakket med nogen og sige at jamen den gang vi var børn der gjorde vi det jo ikke nej, men det var mulighederne der hellere ikke, så havde jeg haft de muligheder for 20 år siden, så havde jeg sku også siddet lige så meget foran den, Tror jeg.

I: Nu siger du at du har snakket med andre, er det sådan i tænker over hvad andre tænker omkring det, altså har i snakket med andre nogen?

M: Nej overhovedet ikke. Det er bare mere sådan når man sidder med vennerne ikke.

F: (Afbryder) Når man sidder og snakker og folk spørger ind til det, **man kan sige personligt går vi ikke op i overhovedet hvad folk tænker, omkring vores børns computer vaner**, og det ene og det andet, også fordi vi kan også godt selv se at med Sandra **hun er egentligt sådan rimelig selvregulerende**. Jeg har også altid haft den holdning, og har selv kunne drage erfaringer til det som barn, at sådan noget som slik, det havde jeg adgang til som barn, og det var aldrig sådan noget med at uhh, det skulle være helt vildt når det skulle være, hvor der var andre som ikke havde adgang til det, jamen så gik det altid sådan fuldstændigt amok, når det så endeligt skulle være ikke, det sådan lidt det jeg også tror på. Så man kan sige jamen hvis man forbyder dem det agtigt, jamen så bliver det bare endnu mere spændende, også bliver det lige pludselig et eller andet, et eller andet overforbrug af det, hvor hvis man har en sund fornuftig adgang til det og det er til rådighed, jamen så er det i mange henseende selvregulerende.

I: Så du tænker det kan give bagslag, hvis man er for restriktiv omkring det?

F: Det tror jeg helt sikkert.

I: Så de får sådan lov, med forbehold, for selv at styre det?

F: **og dybest set også hæmmende i forhold til det samfund vi lever i, fordi hvis jeg forhindrede hende i at adgang til det digitale medier, ind til hun blev 8 bare for at tage et tal et eller andet sted, så vil hun jo være håbløst bagefter, når hun starter i skole.**

I: Så der ligger også lidt i, at I føler I er nødt til at lære dem og give dem, det kendskab?

M: (Afbryder) også lige så meget **at man kan lære dem hvordan man færdes, altså at man ikke sådan udlevere adresser og koder**, ligesom vores søn han sidder jo og snakker med folk i Kina, og jeg ved ikke hvad, når han spiller, ikke også. Så det jo alle mulige forskellige lande, så altså at man ikke udlevere alle mulige ting, og så det også lære at man ikke sender upassende billeder og hvad der ellers kan være, ikke også.

F: (Afbryder) **Ja i hans alder kan man sige det er lidt med de muligheder der er, men også de farer der selvfølgelig ligger omkring det, hvor man kan sige, at med sådan en som (Barn1) altså, der er det sådan lidt mindre, fordi hun fatter jo hat, dybest set, hvis der er. Og hun kan jo heller ikke kommunike-**

re som sådan med det et eller andet sted, men jeg syntes jo bestemt også at det er positivt legetøj for dem et eller andet sted, for hun er jo også kommet af sig selv, og har dybest set via Ipaden lært at tælle til 5 på engelsk, fordi hun sidder med nogen programmer, for det findes jo mange spil, der ikke bare er totalt...

I: Så hun spiller primært på den eller? Eller hun ser også film?

M: Det er lidt forskelligt.

F: (Fortsætter) Det er lidt 50/50, hun sit lidt YouTube videoer og Netflix på den, men hun har også lidt spil og ting og sager på den, hvor hun sidder og tegner, der har jeg det lidt sådan at om hun sidder med en gammeldags håndfarve og et stykke papir, eller om hun sidder med fingeren og tegner lidt, der har jeg det sådan, kan det ikke være lidt lige gyldigt.

I: Det er det samme for dig?

F: Det er det samme for mig, men hun er da i hvert fald kommet med nogle ting hvor vi har kunne se, "når okay, hvor har hun lært det fra?" bare ved at sidde og lege med den, fordi hun har jo så lært tallene på dansk og når hun så trykker på 1-tallet, så sagde den jo så "One", også har hun jo så fundet ud af at det hedder 1, 2, 3, 4, 5

I: Så det ser i klart som en positiv ting i forhold til det?

F: Bestemt.

M: Ja altså læring er jo god, og om det så kommer den vej, syntes jeg jo egentligt er fint, fordi der er mange ord på engelsk hun egentligt kan og har kunne længe.

F: Altså jeg syntes jo når mange gange når man snakker omkring de her ting, så er der mange der har den her holdning at "uuh, det her teknik, det skal man passe på med, fordi så bliver folk asociale og det er fordummende" det syntes jeg på ingen måder, at det er.

M: Jeg vil sige sådan en som Jonas der sidder, og spiller med alle mulige, han har lært sig selv engelsk inden han fik det i skolen, vi kom ud en dag og hørte lige pludselig at han sad og snakkede engelsk

med en eller anden, og tænkte "hvem fanden er det", så havde han fundet en eller anden i et andet land og de sad bare og snakkede engelsk sammen.

F: Altså, vi har ikke gjort noget ekstraordinært for at lære Jonas engelsk, men han har siden 5. klasse haft en 7. klasses bog, fordi så dygtig er han.

I: Og i tænker at det godt kan have kommet af...

F: (Afbryder) det er udelukkende kommet der fra, fordi han har siddet og spillet nogle spil, hvor han kan skifte sprog frem og tilbage, også har han siddet og lært sig selv, ved at skifte mellem dansk og engelsk, simpelthen hvad tingene hedder. Men som med alting er det med måde, og det er også derfor han er selvfølgelig et sted, der er vi nødt til engang i mellem...

I: At regulere det lidt?

F: (Forsat) der er også en verden udenfor, fordi man kan også godt, kan man sige, nu sagde jeg jo lige, at jeg mener ikke, at man bliver asocial af det, men hvis man til gengæld fuldstændigt kobler sig ind i den der verden så, så vil jeg sige, der er en grænse. Der skal man også lige passe på der ikke lige, det ikke bliver for meget.

I: Så det kunne være en negativ ting i forhold til digitale medier? At det kan tage overhånd, føler i?

F: Ja hvis man ikke, man skal se på hvor de er henne sådan aldersmæssigt, i forhold til, fordi at syntes jo også Louise jeg er også selv slem til det, sidder og kigger for meget på hendes mobiltelefon, men jeg er også nødt til at erkende at hun er 17 bliver lige straks 18, det er ikke mig der længere skal fortælle hende hvordan hun skal. Jeg må bare håbe og tro på, at de ting jeg har fortalt hende, at de hænger ved. Hvor sådan en som Jonas på 12, jamen der er jeg stadig nødt til at sætte nogle grænser for ham, for ellers vil han stadig være ligesom et barn, der bare kom ind i en slikbutik, også vil han bare spise indtil han kaster op.

[Alle griner]

I: Tænker i det er lidt en udfordring, i forhold til udviklingen også at have forståelse for den men så samtidigt være lidt restriktive over for det? Nu kan jeg høre det ikke er så stort et problem med den

lille endnu, men i forhold til de store? Der kan jo også være noget socialt i det, kan man sige, har i nogen tanker om det?

F: Jamen det er også derfor jeg har det sådan, jeg føler jo ikke han er asocial, når han sidder derinde og spiller. Han har næsten altid 1 eller 2 kørende på Skype, også kan man sige, det er også et medie.

M: Det er jo også nogen gange dem fra klassen.

F: Men han sidder jo stadig og snakker med dem og det ene og det andet. Så kan man sige, "ja jeg ville da fortrække" det nok fordi man er lidt gammeldags stadig væk, at de sad tre man sammen fysisk måske og så spillede på deres computer, men må jo også bare erkende, at teknikken er jo også bare sådan. For man kan sige at havde vi haft de muligheder for 20 år siden, havde vi måske også gjort det. Det er jo bare sådan det er. Det er også derfor som jeg siger, hvis man afskærer sine børn fuldstændigt fra det, det tror jeg i hvert fald slet ikke på der kommer noget godt ud af. For vi må jo bare erkende, den verden vi lever i, den bliver mere teknisk og du skal kunne de her ting. Altså, vi kan jo se min gamle far han er jo helt sat af bare han skal ligge et billede op på Facebook, og da han blev arbejdsløs lige pludselig skulle sende en mail, der anede han ikke hvordan han skulle gøre. Alting foregår jo elektronisk i dag.

M: man kan jo se Jonas der i sjette klasse, de har lige fået computer ikke også, den er jo en del af undervisningen hele tiden.

F: Ja det er jo Varde Kommune de har udleveret til alle fra 6. og op efter.

!: Og har man som forældre noget valg? Kan man vælge og sige de ikke skal have det?

F: Nej, det er jeg ret sikker på man ikke kan.

M: Vi skulle skrive under på...

F: (Fortsætter) at de må.

M: (Fortsætter) Vi hæfter for den.

F: Varde kommune har i mit indtryk gjort det af en anden vej kan man sige, at der måske er nogle familier, hvor der ikke er mulighed for de her ting. Så for at give alle børnene lige muligheder, så stiller skolen de her ting til rådighed, **og vel igen ud fra deisen om, at IT og computer, det kommer du bare ikke udenom.**

M: **Og de bruger den jo i hver time, i undervisningen. Og det har de jo gjort i mange år.** Så har det været skolens computere de har lånt fordi så er der jo sådan noget e-mat og alt sådan noget, det skulle de jo egentligt også lave lektier på her hjemme.

spiller på og den slags ting.

I: Så børnehaven har tilknyttet en eller flere ipad?

F: Jeg ved ikke hvor mange de har.

M: I dagplejen havde de også som børnene engang imellem fik lov til at sidde og spille på,

I: Men i forhold til at de så for computeren af skolen, gør i jer så nogle tanker omkring, "jamen så er vi også nødt til at lære den lille" eller hvordan? Tænker i at det kommer lidt af sig selv eller?

M: Ja det kommer lidt af sig selv fordi hun er jo med. Altså stik hende en telefon, den kan hun sagtens finde ud af og ved hvor billederne er henne. Det eneste hun gider på den...

F: Det lærer de jo lynhurtigt, **altså det gør ikke noget i forhold til at jeg tænker, "uhh nu er der et eller andet pres på det hele"** fordi de begynder at udlevere de her computere. Det tager jeg som en rimelig naturlig selvfølge, at i kraft af, at hun bliver lidt ældre, jamen så her hjemmefra for hun lov til at sidde og lege så man lære at kende de her ting. Og i **en opstartsperiode, det har vi også gjort med Jonas omkring internettet, jamen der er jo nogen ting, en masse muligheder, men der er altså også nogle ting, hvor man kan sige, at man netop lige det her med, at man lige chatter med nogen et eller andet sted, og de spørger " hvor bor du henne " det er altså ikke noget man sidder og fortæller der jo,**

I: Så I gør meget ud af at kommunikere, altså bagsiden af medaljen også?

F: det syntes jeg er vigtigt, fordi altså det er jo favre nye verden, men du aner jo heller ikke hvem der sidder på den anden side af skærmen, og man har jo hørt mange, og fordi folk spørger hvor gammel du er og om i skal være venner, og i sidder og snakker om det her spil som i begge to, giv den gas. Men hvis det lige pludselig er nogen der gerne vil vide hvor du bor henne og om du er alene hjemme og den slags ting, så. **Og der er han super super fornuftig.** Der er han måske endog nogen gange lidt for forsigtig, men hellere det end det andet, så han kommer og gør opmærksom på de ting.

***!:* men nu har I jo selv, da I var yngre havde I jo ikke rigtigt kendskab til det her, på samme måde der foregik det jo over rigtigt fysisk leg, har i sådan oplevet, at I synes det er en udfordring i forhold til jeres egne børn?**

M: Altså jeg synes nogen gange det kan være svært at få dem i gang, med en leg fordi dengang vi var jo nød til, dengang vi var børn, at cykle hen til de andre børn, fordi det med telefonen det var hellere ikke sådan noget man bare lige gjorde, lige sende en sms eller sådan eller at ringe det gjorde man ikke lige det var jo dyrt. Man kunne tage sin cykel og køre hen til Pernille og høre om hun kunne lege. Altså man kom mere ud syntes jeg, der har vi nogen gange en lille udfordring, med ham i hvert fald.

F: det man kan sige lige præcis med Jonas syntes jeg er vigtigt at tilknytte det mener jeg, tror også du er enig med mig i, egentligt ikke har noget med IT at gøre det har noget at gøre med Jonas som person at gøre.

M: JO men han vil jo stadig gerne hellere sidde foran.

F: (Afbryder) Ja men det er jo fordi han også som person er en lille smule, han er lidt indelukket og sensitiv,

***!:* Han har brug for alene-tid?**

F: Lige præcis, selv hvis han ikke var blevet bidt af computer, så ville han stadig være en person der skulle sparkes lidt mere til end et gennemsnitligt barn, men sådan en som Sandra hun sidder jo tit og snakker om, at hun gerne vil hjem til Vanessa og lege...

M: (Afbryder) dengang da vi ikke havde de muligheder, vi havde jo ikke de ting, vi var jo nød til selv at opfinde en eller anden leg,

I: Så kreativiteten tænker du i dag den er anderledes? Den er måske ikke eksisterende på samme måde?

M: nej, det er lidt svært at sige den er måske bare, børn er jo nok kreative nok ovre i børnehaven Sandra hun leger jo bare og.

I: Så når hun har legekammeraterne på besøg så er det leg og opfinder huler?

M: Ja, så er det sådan noget og leger med de legesager der nu er, i stedet for at sidde med computeren.

F: Ja så er det i hvert fald ikke Ipaden, det kan da godt være når de har været i gang i 3 timer, og man kan godt kan mærke nu er de ved at være brugt ud, så får de lov til lige at sidde og kigge på fjernsynet er eller andet sted, fordi det vil de også gerne, men jeg kan ikke mindes at når hun leger med noget, så er der nogensinde iPad involveret,

I: Det er ikke det de samles om?

M og F: Nej nej.

M: det er bare leg,

F: Det er mere bare en regulært gammeldags leg, hvis man skal kalde det det, men jeg vil sige for Jonas vil sige syntes ikke kreativiteten forsvinder, et eller andet sted for han sidder jo netop og arbejder rigtigt meget, han laver videoer og han sidder selv og programmerer, og han kommer ind og siger, "nu skal i lige se hvad jeg har lavet den her animation", fordi det er jo bare det der interesse ham.

M: ja han er kreativ på den måde, men han er jo ikke kreativ hvis vi siger til ham "nu skal du lukke computeren og nu skal du finde på noget leg"

F: (...) det fordi, han vil jo det her, for du kan sige før computeren var han jo også han, ekstremt... (afbryder sig selv); han har jo haft rigtigt meget LEGO og det har han jo også rigtigt meget med, fra han har været 5 til han er blevet 10, det er jo først efter han er blevet 10, de sidste par år i kraft af at han får bedre og bedre kundskaber inden for det her, at han har flyttet fokus.

M: ja han har jo så også en alder hvor man kan sige, at det her med at lege, det er ikke rigtigt det man gør mere.

I: Ja man skal være sammen.

F: Ja lige præcis,

I: Så I føler måske først at det er når de bliver ældre at man er nødt til at være restriktive over for det? Altså det er slet ikke et problem når de er små?

M: Ikke Sandra ...

F: Ikke for vores vedkommende altså jeg kan jo ikke udtale mig om andre, men jeg synes for vores vedkommende synes jeg egentligt ikke det er et issue. Også fordi at hun jo selv, lige så tit i en weekend kan man sige, hvor hun reelt havde mulighed for at sidde med ipad fra morgen til aften jamen så vil hun rent faktisk rigtigt gerne ud og gynges eller ind og lege, og hvis hun har venner på besøg eller er omme andre steder har jeg ikke et indtryk af at det er ipad der er i fokus, det er decideret leg,

M: Men det er jo også venner fra børnehaven, så jeg tror nogen gange de optager de lege de har leget i børnehaven, dem leger de videre med,

I: Hvis vi så prøver at snakke lidt om jeres samarbejde. Har i gjort jer nogen tanker omkring, at "jamen vi skal have de og de retningslinjer inden for det" eller er det også bare kommet som sådan en naturlig ting i hverdags-flowet?

M: Har vi ikke bare arbejdet sådan lidt med det hen af vejen? Når vi sådan har syntes og snakket sådan lidt om at, Jonas kunne måske også få et par dage i ugen hvor han ikke skulle spille tror jeg.

F: det tror jeg det er sådan lidt hvis det har taget lidt overhånd for Jonas hvis det er blevet sådan en naturlig ting at om onsdagen kommer han hjem og skal til svømning, så er det sådan en naturlig ting lige at sige "jamen i dag skal du sku ikke lige spille". "Når du kommer hjem så spiser vi aftensmad også tager vi til svømning også må du sku lige finde på noget andet at lave". Og så har vi, syntes vi selv, valgt at være flinke fordi det er en dag hvor der i forvejen sker noget, så er det sku også lidt nemmere ikke at gøre de der ting ikke. Og i weekenden jamen så kan man sige jamen okay hvis han

har siddet lørdag og så søndag hen over middag, men det er ikke noget vi sådan har, det mere sådan "Arh nu har han sku siddet der længe, kom lige ud og hver sammen med os og lav et eller andet, eller så må du sku ringe til en og så gå ud og lav et eller andet". Så det er ikke sådan så vi har at lørdag der er et maks. 5 timer og skemalagte.

M: (afbryder) Altså det er kommet sådan lidt hen af vejen altså, når man har oplevet et eller andet og har snakket om det, "hvad gør vi lige her"

F: Men det er jo nok også lidt set i forhold til observerede jeg med andre da han var på drenge-camp med andre og klare sig i skolen. Jonas er utroligt dygtig i skolen og alle de der ting og sager, hvor jeg har hørt fra andre forældre hvor de netop har haft en kamp omkring at du skal lave det her først, også er det blevet brugt som en belønning i forhold til, eller at der har været meget fokus på det her med.. Det er klart at hvis jeg følte at Jonas ikke passede sin skole og ikke fik lavet hans lektier, og det på en eller anden måde var en klods om benet på ham, så tror jeg også vi ville være meget mere restriktive omkring brugen af det. Men da han er mellem de 5 bedste i alt i alle fag, aldrig har lektier, så har jeg det også sådan lidt...

I: Så er det ikke rigtigt et problem?

F: Nej, også tror jeg måske jeg som forældre bare siger, "jamen det er der hans interesse ligger". Fordi hvis han nu var helt vildt interesseret i at male. Ville jeg så forhindre ham i at sidde og male 8 timer om dagen, nej det tror jeg ikke jeg ville, hvis han ellers havde styr på alt det andet,

O: Hvad er det så der gør, at I tænker når han har sat der hele lørdag og søndag, I så alligevel tænker, at han skal ud?

F: Det er nok den der gammeldags et eller andet sted, tanke gang at da vi var børn, og selvfølgelig er det stadig sundt lige at komme ud og få noget luft, for selvfølgelig mangler han at få lidt sollys og lidt frisk luft, hvis man bare sidder der inde.

M: Han kommer ud helt rødøjet og helt bleg, hvor man bare tænker sådan lidt, okay nu er det tid, nu trænger du til at se på noget andet end bare lige det.

F: (afbryder) det er nok bare lige det med at sige, jamen igen for meget af det gode, kan også blive for meget. "Du skal ikke sidde der inde hele tiden". Så det sku sundt lige at gøre noget andet, ikke, siger så er der sku lige noget du skal. Man kan sige hans svømning, han er rigtigt glad for svømning, men man kan lige som sige, at jeg har den holdning at han skal altså også lave et eller andet fysisk, fordi det tror vi også på er vigtigt i et eller andet omfang. Man kan sige han skal bare lave et eller andet. Og det er nok også lidt den der gammeldags mentalitet, fordi at selvfølgelig kan man jo så sige, hvad er der reelt i vejen for at han sidder der inde, men der har vi jo så nok bare den holdning at.

! Jeres egen barndom, gør måske at i trækker den lidt.

M: Ja, men altså jeg har været sådan en hestepige. Så jeg har jo været ude altid hele min barndom ikke, og du har også været meget...

F: Ja jeg har gået til både 2, 3 og 4 forskellige slags sport, på samme tid

M: Og det er også bare sundt også at komme ud med det og så være social i den forstand, tænker jeg. Og motion har aldrig skadet nogen.

F: Men igen så tror jeg faktisk at det har meget med tiden at gøre, for jeg kan jo selv relatere til det. Jeg har været de der 13 – 14, og vi havde en Kommandore 64, men vi fik en rigtigt Pc ér, der kan jeg da godt huske tilbage, der sad jeg da selv mere og mere og spillede foran den, og det er også derfor, som jeg hele tiden vender tilbage til, jamen havde jeg haft de muligheder da jeg var 8 år, så kan det sagtens være jeg havde valgt meget mere af det og mindre sport. For du kan jo vende den om og sige, at hvis der ikke fandtes andet at gå til en fodbold i hele verden så var der nok rigtigt mange der gik til fodbold hvis det var den eneste mulighed der var. Det er der så i forvejen, bevares, men der ville nok være endnu flere. Men det er jo klart når der er de her muligheder som der er i dag så spreder man sig mere, også tror jeg generelt bare det er den her med at vi har, **det her teknik det er lidt noget farligt noget, de sidder bare derinde hele tiden, hvor vi så prøver på at balancere det, i forhold til at...**

M: (Afbryder) Men omvendt set er vi jo ikke meget bedre selv fordi vi tjekker jo selv mail hver dag,

I: I har den på jer selv?

M. Ja altså nogen mere end andre, [griner]

I: Er i opmærksomme på jeres egen brug, nu du snakker om det i forhold til jeres børn?

M: altså, jeg prøver sådan at tænke lidt over det, normalt ligger den derovre. Men om aftenen når de er puttet så har jeg den, men ellers så min ligger meget, men så i kraft af Bents arbejde, hvor det er et arbejdsredskab den er bare med dig hele tiden, ikke?

F: jeg vil sige, jeg er da blevet så opmærksom på det, både i forhold til børnene og til familielivet, at førhen havde jeg den på mig altid. Generelt set, når jeg kommer hjem om eftermiddagen og ligesom har afsluttet det jeg ved der er, så ligger jeg den også fra mig. Men det er klart, hvis den ringer så tager jeg den for det er som regel vigtigt. Og den bliver da også tjekket for en mail i ny og næ men syntes væsentligt mindre end jeg har gjort før.

M: Altså nogen gange syntes jeg godt den kan være sådan lidt træls, fordi hende den store kan jo ikke gå ud og tisse uden at have den med, men hun har forstået at aftensmad der er den altså ikke med.

I: Så når I samles om aftensmaden så er der ingen der har den fremme? Der snakker I sammen.

F: Og der bliver fjernsynet også slukket. Og det er lidt sådan en hellig halv time hvis man kan sige det sådan, og hvor vi jo dybest set også har mulighed for at snakke med børnene og høre "hvordan er din dag gået?" Fordi når man lige kommer hjem fra børnehaven, jamen så vil hun gerne lige sidde og den ene part måske lige ude og handle og man skal også lige forberede madpakker og aftensmad og alle de her ting, så der er ikke nødvendigvis lige roen til det. I forhold til, og det samme når vi spiser morgenmad i weekenderne, hvis vi sidder her, så er der ikke nogen, så er det kun lige hvis min telefon ringer, at jeg kan finde på at rejse mig og gå over og kigge og se okay, jamen det her det er simpelt-hen vigtigt, det er jeg nødt til. Og jamen hvis det ikke er vigtigt, jamen så kan den få lov at ringe ud og så kan jeg ringe til vedkommende når vi er færdige.

I: Så det er lidt vigtigt for jer, hvis jeg skal forstå det sådan, med samværet omkring aftensmaden?

M: Også fordi det er det eneste tidspunkt hvor man sådan i løbet af en hverdag har hvor man sådan kan snakke sammen og hvis der så sidder 3 med hovedet i en telefon så er det svært at føre en samtale, det syntes jeg er lidt vigtigt.

I: Ja at i har de tider sammen?

M: Ja.

F: ja for det er jo også igen et signal at sende til børnene omkring, at man kan altså også godt engang imellem, som jeg siger vi tager jo også i skoven hvor man så kan sige, jamen der har vi måske også telefonerne med, men mere i den forstand som, at det er et kamera, fordi vi vil jo gerne et billede af Sandra når hun står og giver en gulerod til rådyrende. Det er egentligt ikke for telefonenes skyld at den er der, det er i kraft af at det er et kamera. Og det samme når vi er på ferie og den slags ting og sager, der syntes vi også det er vigtigt at komme væk fra, for det er det der med at det fylder meget, og det kommer vi bare ikke udenom fordi at det er et redskab som er kommet for at blive. Det må vi nok bare erkende et eller andet sted. Men det er også vigtigt at komme lidt væk fra det ind i mellem, også netop få noget tid uden. Men klart 95% af tiden så er det der, men jeg har også svært ved at se hvordan det ikke skulle være sådan, jeg kan ikke forestille mig hvordan det ville være ikke at have adgang til internettet.

M: Jamen det er jo også der alt ens kommunikation er, når det kommer nede fra kommunen "u skal til tandlæge" eller et eller andet, det kommer jo derinde det hele.

I: Så i føler lidt i er tvunget til at skulle have kendskab til det?

F: Jamen det er man jo, altså du kan jo ikke få noget som helst i dag, altså med mindre du er over 80, og kan argumentere for, at du ikke kan finde ud af at bruge en computer. Så er det jo et krav fra Big Brother havde jeg nær sagt, men fra staten af, at du har adgang til de her ting. Du får jo næsten ingenting på almindeligt brev i dag, og næsten tak for det, for det tager jo efterhånden 8 dage for et brev at komme frem, ikke.

I: I forhold til den hektiske hverdag, hvis der opstår nogle problemer i forhold til børnene, og i synets brugen ikke er i orden, tager en af jer så bare initiativ til at sige, "jamen det er ikke i orden" eller har i tjekket ind med hinanden hvordan det skal foregå? Hvordan håndterer i det?

M: Tager vi den ikke bare hver især? Vi ved jo godt hvad vi hver især mener om det...

F: Der tror jeg vi grundlæggende er enige om hvis der skal gribes ind, der kan der godt nogen gange med Sandra hvor hvis vi skal afsted om morgen og hun har fået lov til at sidde, kan man godt sige "Nej, nu lukker vi Ipaden, du skal ud og have sko på". Det er jo ikke noget vi snakker sammen om, det er jo den der lige står med det. Men jeg kan ikke lige mindes en situation hvor vi bagefter har været dissideret uenige om, hvad den ene lige har gjort, fordi det er jo i min verden ikke anderledes end helt almindelig opdragelse. Og hun kunne jo lige så godt have sat inde på værelset og leget med en dukke, og sagt, "jeg skal lige være færdig med at lege" så jeg siger "nej det skal du ikke" og ligger dukken væk. Der ser jeg egentligt ikke nogen forskel om det er en dukke eller det er Ipaden.

I: Så det er igen bare udviklingen der er som det der?

F: Jamen dybest set du kan sammenligne det med da jeg var barn, læste jeg rigtig mange jumbo bøger og Anders and blade, og det er lidt det jeg sammenligner det med, **det her (Ipad) er bare en smartere udgave af et Anders And blad** der kan meget mere, for sådan har det jo også været for mig, med at jeg lige skulle være færdig, hvor man har sagt nej det skal du ikke og taget bogen.

M: Især i kraft af at vi også er ret gode til at advisere dem på forhånd, for de 2 sensitive Sandra og Jonas skal i hvert fald lige have at vide lige om lidt, sådan og sådan.

I: Så de skal forberedes?

M: Ja helst. Det har vi jo egentligt også gjort, og med Sandra nogen gange skal man også lige sige "du, vi har en aftale" og så ved hun det som regel også godt.

F: (Afbryder) men det har egentligt ikke noget med teknikken og køre for det var ikke anderledes end hvis de sad med en dukke, det er lidt ligesom de er som personer, selv hvis Jonas bare sad og trillede tommelfingere, så ville det være en god ide lige at sige "hør her, lige om 5 minutter så skal vi altså

afsted" eller hvis han har kammerrater på besøg, så sige, " om 5 minutter så skal vedkomne altså hjem. Det har han brug for som person.

I: Det var det du sagde, med hans personlighed der gør at I er nødt til at gøre det lidt på den måde?

F: Præcis, så det igen, det har ikke noget med teknikken at gøre. Men jeg syntes faktisk du formulerede det meget godt, for det har egentligt ikke noget med om det er en iPad at gøre, det er bare udviklingen der har gjort at det er det det handler om.

I: Hvad så i forhold til hvis vi tager Sandra i børnehaven nu siger I de bruger iPads en gang imellem, men ved I hvordan det foregår, eller er det noget I har et samarbejde om?

M: Jeg tror de har nogen bestemte dage i ugen hvor det er den ene gruppe, der så for lov.

I: Så det går på tur?

M: ja og nogen gange så bruger de den også til at læse historier fra, så sidder de i en hule omkring og læser op fra dem,

F: Ja så den bliver brugt som en digital bog. Personligt har jeg lidt en opfattelse af at, den også kan blive brugt som vi også selv vælger at gøre, lidt den nemme løsning. Det eneste tidspunkt jeg oplever det på er nok sidst på dagen, hvor der måske ikke er ret mange, også en der måske ikke rigtigt har en at lege med for pædagogen har måske også andre ting at lave, så for de lov at sidde stille og roligt for sig selv med en iPad. Så kan jeg lige gøre noget andet, og det syntes jeg jo er okay, fordi det er det samme jeg selv vælger at gøre, [Griner] engang imellem. Så det skal ikke tages negativt, men det er i hvert fald den måde jeg også oplever på at, den bliver brugt over i børnehaven. Men den kan også sagtens hvor de sidder 3 børn i en hule omkring den, og de så sidder og kigger, og det kan jo også være noget interaktivt,

M: Men de bruger den egentligt også i deres vurdering af børnene. Det gjorde de også i dagplejen, hvordan er de egentligt omkring det, og kan de finde ud af det?

I: Og det bliver så skrevet nogen steder i kan se er det sådan det skal forstås?

M: nej det lavede sådan en analyse som profil på børnene på et tidspunkt, hvor man kunne se med empati og sådan nogen ting. Og der var den også lidt med inden over, hvordan de var med teknisk og sådan. Jeg tror ikke det er sådan en man kan se derinde, det var bare en de viste derovre, og det ved jeg med dagpleje pædagogen hun sad nemlig også og observerede med Ipaden den gang, så den er jo trykket mere og mere ind i det her, og det er jo klart det er jo det de kommer til, og når Sandra en gang når den alder så er der garanteret sket endnu mere,

F: Jamen det er det jo, om 10 år så bliver det jo ikke et spørgsmål om at "barnet kan jo ikke gå", så bliver det sådan noget, "uhh barnet kan ikke finde ud af at bruge en ipad, og det er 3, så skal den da undersøges".

I: Så i mener også at udviklingen går ekstremt hurtigt?

M: ja det syntes jeg da bare fra vi har lært hinanden at kende til nu, hvad der er sket de sidste 15 år der er sket pænt meget fra at vi jo ingen internet havde...

F: Ja det er rigtigt vi havde ingen internet da vi lærte hinanden at kende, og jeg har også altid svoret at jeg skulle have en Nokia telefon, [alle griner] og jeg havde ikke fantasi til at forestille mig at der kunne være noget bedre end det, men som jeg også nogen gange gør grin med, den første stationære computer, vi havde dens processorer og den havde 340 mb harddisk, det var jo helt vildt den gang, og nu har jeg en telefon der har plads, til 1000 gange af det, så ja det har flyttet sig meget, ved ikke om jeg vil sige det går for hurtigt....

M: Nej ikke for hurtigt men der sker mange ting.

F: Det er jo et eller andet sted bare sådan det er.

M: Også med fjernsynet bare, fra vi kunne se DR1 og Tysklands programmer da vi var små, til at lige pludselig så var der jo tusind hvis af kanaler og nu er det jo netflix og alt sådan noget man kobler på.

I: Men hvad så hvis vi nu snakker nu I godt kan være lidt restriktive, tænker I nogen gange over, hvad der bliver anbefalet oppefra? Eller er i bare sådan lidt, "det styrer vi egentligt bare selv som det passer"?

F: Du tænker på der er retningslinjer for hvor langt tid de må sidde...

I: Ja skærmtid osv.

M: Nej det gør vi ikke.

I: Nej det styrer i bare helt selv som det passer?

M: Ja. Fordi jeg har det også sådan at børn også selv er individuelle, og så forskellige i hvad de kan magte og tåle, og ikke blive for træt og alt det her, så det har jeg sådan, det tror jeg måske forældre er bedre til at vurdere en eller anden der har siddet og bestemt at det er max, en ½ time.

F: Altså sådan skulle der i hvert fald helst være at forældrene kender deres børn bedst, for man kan sige at der er jo også nogen børn de skal bare have 12 timers søvn, også andre de kan fint klare sig med det halve, og der er sikkert også nogen retningslinjer for hvor mange timer et barn på 4 egentligt bør sove.

M: Men det er der helt op til de bliver voksne jo, kan da huske jeg så engang sådan et eller andet skema, men vores unger de klarer i hvert fald de timer, for de sover meget. [alle griner]

F: Men det er jo lidt igen den her med fordi man også nogen gange høre uhhh jamen hvis lille Anton på 12 måneder ikke har lært at gå endnu hvor jeg sige, slap nu af, så bliver han 14 måneder inden han lære at gå, har du nogen sinde mødt en 6 årig der ikke har lært at gå? Nej så det kommer nok, og børn er bare forskellige, også er der nogen der bare har større flair for motorisk og gribe, og balance og nogen ting, også er der nogen der bare har større flair for nogen tal og bogstaver. (...) Det går vi sku ikke så meget op i...

M: De skal sku nok lære det vi andre har også lært det. Om man er 7 eller 8 måneder det går nok.

I: Man tager det som det kommer?

M: Ja det tror jeg igen, det har vi været generelt meget afslappet med, søvn og af med sutten, hvor man kan sige nogle andre venner rundt omkring, hvor man sådan tænker hold da op, i har godt nok travlt på det her barns vegne. Og fred være med det, det bestemmer man jo selv, men vores er også blevet renlige.

F: så kan det godt være de gik med bleen et halv år længere.

I: Men de er stadig kommet ud af det

F: (bekræftende) Ja ja, lige præcis, det er det jeg mener så kan det til gengæld være at de lærte at cykle et halvt år før, der er jo ikke nogen faciliteter hvad børn angår, i min verden i hvert fald. Det er fair nok, at der er nogle retningslinjer, (...) Men for at vende tilbage til dit spørgsmål med skærmtid, nej, igen fordi at hun selv regulerer det. Det jo klart, at hvis hun lige pludselig ikke ville andet, hvis hun slet ikke gad sine legesager, og hun altid ville sidde med Ipaden så ville vi da også begynde at sætte nogle begrænsninger,

I: Så ville det sætte nogle andre tanker i gang?

M og F: Ja.

F: men da vi ikke føler behovet er for det, jeg har det lidt sådan, om hun sidder med den 4 timer eller 3½ det går nok, men selvfølgelig skal hun ikke sidde med den i 12, hver evig eneste dag. Det hele tiden det der med at så længe man bare bruger den sunde fornuft...

M: (afbryder) Fordi jeg synes også, hun kan sidde med den en halv time eller sådan noget, så går hun egentlig lidt fra det igen, det jo ikke...

F: Nej men det er jo også det der med at det **ikke er det her narkotika** med, at "Jeg SKAL have den" hele tiden, fordi hvis det begyndte at blive det, så tror jeg da at vi begge to ville begynde at tænke over det. Det er mere den der almindelige sunde tilgang til det, hun vil gerne have den på bestemte tidspunkter og det er normalt ikke mere end halv time, og så er der andre tidspunkter hvor hun sidder med den længere, men så ligger hun den selv og så gør hun lige noget andet, og tuller rundt, (...) det kan jo også være hele dage hvor hun ikke sidder med den, så tuller hun rundt med sin barnevogn. Så længe at det er sådan så føler jeg ikke der er behov for at gå ind og gøre noget.

I: Hvis nu vi forestiller os, at I fik et barn mere, er der så noget I ville gøre anderledes?

F: der er nok mange ting, men du tænker noget specifikt? [griner]

I: [griner] Jeg tænker specifikt i forhold til digitale medier, nu fornemmer jeg lidt, at I sådan tager det lidt som det kommer, Men har I gjort jer nogle tanker omkring det?

M: Det er ikke noget jeg lige har tænkt over, men tror ikke der lige var noget umiddelbart jeg lige ville gøre anderledes.

F: Det tror jeg heller ikke fordi, du kan vende den rundt og sige, vi ser jo dybest set begge 2 bare I-paden som et moderne stykke legetøj for da Sandra blev født der ønskede vi os den her fra Fisher Price, som er speciel til, at man kan putte I-paden i for at beskytte den. Og det er jo dybest set, for at vende tilbage til det med dukken, en iPad er jo i min verden bare et moderne stykke legetøj,

I: Så det har ikke indflydelse på jeres måde at være familie på, det er mere sådan et stykke legetøj?

M: (Bekræftende): ja, det syntes jeg egentligt.

F: (afbryder) jeg tror også på det er sådan Sandra ser det. Altså, det er bare et stykke smart legetøj der kan en masse farver og lyde. Og den kan jeg både spille på og se nogle tegnefilm og den er selvfølgelig smartere end en dukke der bare kan stå, men det kan hun også stadig lide.

M: (Afbryde) Men selvfølgelig hjælper vi den også til at blive mere spændene for jeg går en gang imellem ind og finder nogen nye læringspil, sådan alderssvarende, og henter ned til hende. Så er det jo spændene i en periode, men jeg tænker der sker jo ikke noget ved at lære det. For da Louise var lille der havde hun sådan et Pixiline cd. Man kunne sætte på fjernsynet hvor man så også kunne lære Tal og bogstaver, og jeg tænker det er jo lidt det samme,

F: Man skal jo netop lige præcis, for da Louise var mindre, havde vi nøjagtigt det samme som jeg har haft som barn. Det var bare en bog hvor der var nogle børnesange i og så sad min mor og klappede. Så har hun en app men nøjagtigt de samme børnesange, og så har hun så bare en dame, og man sidder selvfølgelig selv med barnet og leger, så det er jo bare en 2000 version af den samme barndom som jeg selv har haft, et langt stykke hen af vejen,

I: Og det åbner måske også op for at de selv kan sidde med det, så man selv kan lave noget andet måske?

M: Ja ja og der kan man jo så sige, det skal man også selv som voksen tænke over at man ikke bare, bruger det som en barnepige, så de bare sidder inde på værelset, ”nu kan du sidde her inde med den” så man også er med i det de laver, selvfølgelig bliver den også nogen gange brugte til hvis du (Bent) ikke er hjemme, og jeg skal lave mad og et eller andet, så for hun lige den, også kan vi snakke sammen den vej.

F: Igen er det jo ikke anderledes end hvis man ikke havde den mulighed så gav man hende to dukker og en bil eller man gav hende malebog, også sad hun med den. Jeg har egentligt ikke tænkt over det før i kom, men det er jo egentligt meget, jeg betragter det egentligt meget som et stykke legetøj, og om hun sidder med en malebog eller med den (Ipad) det er jo de samme ting hun laver på den. Og hvis hun nogen gange fortrækker den, og syntes det er mere spændene, og så længe det ikke er 12 timer i døgnnet så kan jeg ikke se et problem. Så nej jeg tror ikke vi ville gøre noget anderledes i forhold til, fordi især i starten og det tror jeg også er vigtigt som du (Mor) lige sagde, at man har været interageret sammen med dem, og i min verden har den jo langt de første par år, bare fungeret som en smart sangbog,

I: Så det bliver også sådan en man kan samles om?

M og F: (bekræftende) Ja bestemt.

M: ja for der er også noget vende spil, det kan man jo også lave sammen, der er jo uanede spil.

O: Er det noget i gør så? Altså samles om det?

M: Ikke sådan alle, men altså jeg kan godt sidde med hende, eller du (Far) kan sidde med hende, så er vi inde ved Jonas også skal vi lave nogle quizzer også skal vi quiz mod hinanden i den her quiz han har lavet om sig selv. Så det bliver jo også et socialt projekt/arrangement,

F: Jeg vil sige at være sammen om det, er klart nok mest fra 0 – 3 år, i kraft at når man begynder at blive 4 som hun er nu, jamen så kan man flere ting selv, og så igen fordi vi selv er vokset op med det, så er vi sammen om det, vi har jo en masse almindelige spil, så er det mere det vi samles om, for man kan sige at omkring en ipad der er det lidt svært at være meget mere end 2, og Jonas vil også gerne være med så er det sku lidt nemmere at spille et godt gammeldags spil.

I: Så det tager I også initiativ til nogen gange? Bare alle sammen sidde og spille lidt?

M og F: (Bekræftende) Ja,

M: Det synes vi er hyggeligt alle sammen.

F: **men igen er det, egentligt ikke på grund af noget antipati mod IT**, det er bare mere fordi rent funktionelt er det bare nemmere, kan vi være flere, hvis hele bordet var en skærm, og man kunne sidde der på og spille, så var det bare det man gjorde. Og det vil jeg egentligt ikke se nogen forskel i, det er bare fordi at sidde med en ipad det dur ikke,

M: **der er nok også lidt nostalgi i det for os, fordi vi er jo vokset op med brætspil. Det er jo sådan lidt hyggeligt og sidde med det.**

O: Hvad vil I sådan sige at digitale medier gør ved jeres samvær i familien eller måden I er familie på?

M: jeg tænker, at hvis man ikke havde det, ville man måske nok snakke mere end man lige, fordi der er mange gange hvor man er i forskellige rum, fordi det er sådan det er. Men det ved jeg ikke fordi så vil de måske bare lege med noget andet. Det er lidt svært.

F: **hvis man lige skal tage nej hatten på**. Så tror jeg da ikke der er nogen tvivl om, at hvis Facebook ikke fandtes og vi ikke havde internet og ungerne ikke havde en computer og deres egen fladskærm inde på deres værelse, så var man da nok som familie lidt mere sammen, så var det måske mere nogen brætspil man samlede om, som du (mor) også siger, hvis muligheder ikke var der, så var Jonas bare tvunget til at gå til fodbold, eller tage ud til vennerne. Så ville han bare lave nogen andre ting,

I: Så i kraft af at der er kommet flere muligheder, gør det det muligt?

F: **og Sandra ville også bare lege med nogen andre ting, men det er også bare utopi og tro at det ikke har bare en lille Indflydelse på familiesamværet, selvfølgelig har det det, hvis man skal se det fra den negative side. Men igen vil jeg så vende den rundt og sige, at det også bare er en uundgåelig ting ved den verden vi lever i.**

I: Så man er nødt til lidt at finde sin plads i det også?

F: (Bekræftende) Ja, og det er også det vi føler vi har gjort, har fundet kompromis hvor der er plads til individualiteten hver for sig, og inde på deres værelse, men stadig også have fokus på at der er tidspunkter hvor man har helle fra det der (digitale medier) og laver noget sammen som familie. Men klart hvis vi alle sammen smed vores smartphones i skraldespanden og opsagde vores internet forbindelse så ville vi selvfølgelig spille flere familiespil og være mere tvunget til, om vi så nødvendigvis ville være gladere eller lykkeligere.

I: Det er en anden sag?

M og F: (bekræftende) Ja.

F: Fordi vi jo ikke oplever det som et problem, at man har noget alenetid, og vi har jo også stadigvæk det andet, og igen vender vi jo hele tiden tilbage til den sunde tilgang til det.

M: men jeg tror også bare det er vigtigt som forældre at vise, at man kan altså også godt holde pause fra den, det tror jeg.

I: Og vise at der er andet man kan lave?

M og F: (Bekræftende) Ja

F: Nå men det er også igen fordi, man har jo mange ting på Apple tv'et, og det gør vi jo også meget ud af nogen gange, hvis de gerne vil se noget fjernsyn, så sætter vi os sammen. Og har popkorn eller noget frugt eller et eller andet, så er det stadig noget digitalt men i stedet for at sidde i hver sit rum, så samles vi om det og skaber noget hygge. Men jeg kan sagtens forstå, en gang imellem har jeg da også selv behov for bare lige at få lov til at sidde selv og kigge Ekstrabladet eller Facebook igennem, det er jo også rart. Så det kan jeg jo godt forstå at børnene også vil.

I: Så det bliver også en måde at koble af på?

M: Jamen det syntes jeg for vi har jo også hver især spil på telefonen. Nogen gange, hvis man lige har mulighed for det, og ikke generere andre, jamen så kan man godt lige sidde og spille, for så kobler man fra, og lige kommer helt ned igen,

F: Især for Jonas og Sandra. Igen, på grund af deres personlighed, de har et dissideret behov for at have et eller andet, hvor de lige sidder i deres egen lille verden, men det gjorde Jonas jo også for 5 år siden, der var det bare med Lego, Sandra kan lige så vel gøre det med en dukke, jamen det er jo bare et moderne, smart legetøj.

M: set med vores øjne.

F: Ja men deres er det jo bare sådan, men havde vi andre haft det, skal du ikke prøve at bilde mig ind at vi ikke selv havde været lige så meget forgabt i det, for det er da skide smart, og det er da fagre nye verden et eller andet sted, og det gør det heldigvis mange ting meget nemmere. Er det bare med måde, så føler vi da i hvert fald ikke noget behov for at skal have faste tider.

M: jeg tror bare det er fordi, vi har en lidt afslappet tilgang til det, at "det skal nok gå"

F: Det er jo nok baseret på mange andre ting omkring opdragelse i al almindelighed, hvor vi kan se, at det virker frem for at sætte regler omkring alt og sætte forbud, det har vi aldrig rigtigt troet på. Selvfølgelig er der regler. [griner] Det jo ikke sådan at der bare er frit lejde med alt, men at begynde at kontrollere en helt masse, det syntes vi ikke der er nogen grund til, medmindre der lige pludselig opstår et behov for det.

Bilag 6

Transskription og kodning af interview med John og Irene

Familie nr. 1	Mand	Kvinde
Navn:	John	Irene
Alder:	32	30
Arbejde:	Bankrådgiver	Pædagog
Antal arbejdstimer pr. uge:	37 +	34
Uddannelse:	Ejendomsmægler og HD i finansiel rådgivning	Pædagog
Bopæl:	Varde	
Børn:	Victor på 2,5 år og Marie på 4,5 år	
Interviewer:	Signe (obs. Helene)	
Sted (hvor interviewet er gennemført):	Varde, i deres hjem ved spisebordet	
Tid:	35:13 minutter	

I: ***Vil i starte med at fortælle hvordan en typisk hverdag foregår herhjemme ved jer, sådan fra morgen til aften?***

F: Det kan du jo gøre

M: Børnene bliver faktisk meget sjældent vækket. Hvis ikke John møder tidligt, så gør jeg.. jeg tror, de bliver afleveret omkring en halv ni, ni tiden og har faktisk altid gjort det. Øhhhm

F: Det var det du ikke skulle sige

M: Hvorfor?

F: Øhmmm (alle griner)

I: ***Det er helt i orden, i må sige lige hvad i vil (...)***

M: Så den der ikke møder tidligst afleverer.

I: ***Okay, og det er sådan skiftevis, eller?***

M og F: Ja.

M: Det er vidst meget lige fordelt.

F: Vil du vide mere om morgenen?

I: ***Jeg vil vide så meget I vil fortælle.***

F: Jamen altså så står vi op, Victor står først op, han er den, der vågner først i familien. Og så kommer han ind til os og ligger lidt, og så er der en, der står op og får ham givet tøj på og en tør ble, og så skal han have noget morgenmad. Han får typisk havregrød. Det er, (F griner) det er det, der duer. **Så spørger han ofte efter Ipad'en. Fordi vi ofte ikke begge to er der om morgenen, så er det meget be-
lejligt at sætte ham med en Ipad.**

M: Fordi du gerne vil bade, imens han spiser, så du kan vente med at vække Marie.

F: Ja det er jo fordi, hun sover lidt længere. (..) Så går jeg ind til Marie, hvis ikke selv hun er stået op der. Og så får jeg hende i tøjjet, eller du får hende i tøjjet, og så skal hun også ud og have noget morgenmad. Og så er det afsted.

(...)

M: Så de spiser faktisk sjældent morgenmad sammen, og vi spiser faktisk ikke morgenmad sammen.

I: **Så det bliver lige hvad der passer ind i skemaet?**

M: Ja.

F: Og så tager vi på arbejde, og så bliver de hentet typisk ved tretiden, fordi Irene ofte har tidligt fri. Ellers når jeg henter, er det ved halvfemtiden. Men der er ikke mange lange dage i løbet af en uge, i og med at hun har 34 timer.

M: Og møder halv syv!

F: (begræftende) og møder halv syv

[griner]

M: Det er jo ikke fordi, det kun er 34 timer, jeg er bare før ude af sengen end du er.

[griner]

F: Og så ...

M: (afbryder) Ja så bliver de hentet. Vi henter faktisk på skift. (..) Jeg henter ikke Marie først hver gang eller Victor først. Det er sådan lidt forskelligt. Victor skal hen i Maries børnehave, så det er godt for ham at komme ind i hendes børnehave og være med til at aflevere hende nogen gange. Marie havde lidt en ide om, at det altid var Victor, der skulle afleveres først, fordi hun gerne ville ind i sin vuggestue og sige hej, og blev faktisk sur, da der blev lavet om i det. Det var bare meget det samme, så tænkte jeg, at det skulle hun ikke bestemme. Så nu er det sådan meget..

I: **Lidt blandet?**

M: Ja. Så kommer vi hjem, som oftest vil de gerne være ude en halv time, når de er kommet hjem.

I: **Altså udenfor og lege?**

M: Ja. Men så siger de selv, at de gerne vil ind, og så spørger de efter Ipad'en. Måske leger de her indenfor en halv time, når de kommer ind, men når den så dør ud, så vil de gerne bare have iPad'en. Og så sidder de faktisk med den ... og ser en film på, indtil vi siger til dem, "Nu skal I ikke se mere iPad".

I: **Okay, så det er noget I bevidst siger på et tidspunkt?**

M: Ja, for ellers kan de sidde med den fra de kommer hjem, til de skal i seng.

I: **Okay, det vil de gerne?**

M: Ja. (...) Ja så spiser vi aftensmad omkring kl 18. Nogen dage er vi til gymnastik. Om mandagen er vi til gymnastik med dem begge to, først den ene og så den anden bagefter. Så tager den ene hjem, med den der er først færdig, og så bliver den anden, med den som er sidst færdig.

F: Ja og så træner vi. Så enten så skal Irene i fitness, eller også så skal jeg til fodbold [griner], der om aftenen. Ja og så er der puttetid, hvor vi læser en historie og synger nogle sange. Og så fortsætter det.

I: **Så kører det..**

F: Ja [griner]

I: **Så det lyder som om, at I er meget aktive hen på eftermiddagen og om aftenen og laver mange ting ude af huset?**

F og M: Ja.

M: Ja det er rigtig, på skift.

I: **Hvad med weekender ift. hverdage – kan I fortælle noget om det?**

[tænkepause]

F: Hvis jeg har dem ... så.. har jeg gjort meget ud af, at vi bare skal slappe af. Irene arbejder hver 3. weekend, så den weekend, der laver vi ikke rigtig noget. Men den weekend vi lige er kommet ud af, der var vi på Gram Slot.

M: Jeg synes, at typisk når vi har weekend, og vi ikke skal noget, så har vi en dag, hvor vi ikke laver noget. Og så den anden dag er vi måske ude af huset på en tur eller et eller andet.

I: **Og når du siger, at I ikke laver noget, hvad laver I så?**

M: Så hygger vi bare herinde i sofaen eller spiller et spil, eller lægger et puslespil, eller ser en film på iPad'en. Eller laver pandekager, eller sådan noget i den stil. (..) Vi er meget ude, når det er godt vejr, det er vi ikke så meget nu, når det er dårligt vejr. Så vil de bare gerne ind. Om sommeren er de meget ude i haven. Marie elsker at være udenfor i haven og hoppe på trampolin, det gør Victor også. Så der er vi egentlig ude indtil vi skal lave aftensmad. Men det er noget andet nu. (...) Men ellers så handler det egentlig meget om, at få trukket dem ud af den der iPad. Det er også nogen gange bare det nemmeste at lade dem sidde med den iPad.

F (bekræftende): Ja.

M: For så er der ro til ,at man skal stå og lave mad, for at være helt ærlig. (..) Så det får de også lov til nogen gange.

I: **For at holde dem beskæftiget og give jer selv noget tid?**

M: Ja. De kan godt lege en halv time, men så er det ikke sjovt mere.

F: Victor han går også til og fra iPad'en ligesom nu. Han gider ikke at sidde med den iPad. Så går han ind og leger med togbane eller.. så går han lidt hen til den igen og kigger.

I: **Okay. Nu kan jeg se at de har iPads, hvilke andre digitale medier har de adgang til?**

M: Fjernsyn, det er vidst det.

F: Ja.

M: Vores telefoner.

I: **Har de så hver deres iPad eller hvert deres fjernsyn, eller hvordan?**

M: Nej, de har ikke noget fjernsyn. Marie har fået en iPad i julegave, Victor har ikke nogen iPad, det er min han sidder med.

[støj fra børn]

I: **Kan I give nogle eksempler på, hvordan I bruger iPads så?**

[støj fra børn]

M: Marie har faktisk rigtig meget, da hun gik i vuggestue.. der hentede vi mange af de spil ned, som de brugte derovre. Så det ikke bare skulle være spil for bare at sidde og spille, så det også var noget, der var noget læring i, så det ikke bare var en film. Der var sådan nogle hygiejne spil, som hun gik helt vildt meget op i, med badning og børste tænder og sådan noget. Det spillede hun rigtig meget. Det er ikke det, hun laver nu, nu ser hun film. Og Victor ser også bare..

F: (afbryder) Arg, han kørte da lige togbane derovre, hvor han skulle fylde et eller andet på det tog der.

M: Ja ja.

I: **Er det noget I er opmærksomme på, altså hvordan de bruger det?**

M: **Nej ikke... Det var jeg, men det er jeg ikke mere.**

I: **Okay, hvorfor?**

M: Ja, det ved jeg faktisk ikke rigtig. Jeg tror... [leder efter ord](...) Det kom meget frem med iPad'en, dengang Marie startede i vuggestue, og jeg tænkte; "Hold kæft hvor er det tosset, at de skal sidde med den iPad", fordi hvorfor skal de det? **Altså hvis behov er det.** Er det fordi, man gerne vil have ro på stuen, eller er det fordi, man faktisk mener, at der er noget læring i det.

I: **Så det tænkte du meget over dengang?**

M: Ja. Men så var der en eller anden.. [støj fra børn] der var en pædagog derovre, der sagde at man kan synes om det hvad man vil, men det var jo den vej det gik. Det var også rigtig nok.

[barn græder]

M: Og jeg er stadig ikke tilhænger af, at de skal sidde og se film på iPad'en en hel dag. **Og nogen gange der er det ens eget behov, fordi man selv har været på arbejde, og man måske selv er lidt træt.** Og man skal også stå og lave mad, og de står og råber og skriger, fordi de bliver uvenner over et eller andet og.. så er det bare nemt at stikke dem den iPad, så de kan se en film.

(..)

I: **Men det er noget I tænker over og måske taler om, hvordan I skal håndtere?**

[barn græder]

M: Vi har snakket..hvad hedder det sådan noget.. **iPad-tider**. Men det har vi ikke rigtig gjort noget ved. Det er bare blevet ved snakken. Men det er fordi, det er det nemmeste bare at give dem den iPad nogen gange. Ja.. Og så fordi at det kræver, at man selv er til stede, hvis ikke de har iPad'en. Og det er ikke altid at man hverken har overskud til det eller tid til det.

I: **Så man kan godt sige at det har ændret sig, hvordan I er opmærksomme på det, fra da det kom frem?**

M: Ja. Nu.. ja det ved jeg ikke.. Nu er det bare blevet normalt. Det synes jeg ikke, at det var dengang, og det er ikke fordi, jeg tænker, at det skal være normalt at børn skal sidde med en iPad, det mener jeg bestemt ikke.

I: **Men du sagde at de også brugte det i vuggestuen, hvordan bruger de det der, ved du det?**

[støj fra børn]

M: Ja, jeg har set nogen af de spil, de bruger, og det er også sådan nogle læringsspil.. det jeg snakke- de om før.. der er en app, der hedder Peppy, som Marie og Viktor har spillet meget. Det handler om at bade og vaske hår, det er hygiejne spil – og vaske tøj og.. Når man har puttet tøjet i vaskemaski-

nen, så skal det op og hænge.. (..) De sidder også med det i børnehaven, men det er i hvert fald ikke læringsspil. Det er film. Jeg tror at det bliver brugt som pause. (...) i ydertimerne har de dem i hvert fald.

[støj fra børn]

I: **Hvad er ydertimer, sidst på dagen?**

M: Ja, først og sidst på dagen bruger de det i hvert fald. Jeg har i hvert fald hentet Victor nogle gange, hvor han var en af de sidste, hvor de sad ved bordet og spillede iPad. Men de spørger selv efter det. Man kan i hvert fald høre, at de spørger efter det, der er jo kamp om dem altså.. (...)

I: **Hvordan håndterer I så herhjemme, hvordan jeres børn bruger iPads?**

M: **Jeg tror faktisk, at vi selv er med til at give dem et behov. Det er jo ikke dem, der har fundet på at de skal sidde med en iPad, når de skal spise morgenmad om morgenen. Så det er helt klart vores egen skyld, tænker jeg, at de har det behov for at skulle have den iPad.** Ja... Men nogen gange siger vi; "Slut, nu gider jeg ikke sidde og se på, at du spiller på den iPad". Så tager vi den, og så sætter vi noget andet i gang. Men det kræver at man kan være til stedet så, for ellers så ..

I: **At man kan være der i stedet for iPad'en så?**

M: Ja lige præcis.

I: **Så siger I bare; "Nu skal I ikke sidde her mere", eller hvordan kommunikerer I det ud til dem?**

F: (afbryder) **Jamen så tager vi den bare.**

I: **Hvis der er nogle regler om det?**

F: **Jamen jeg ville bare tage den.**

M: (afbryder) **De får tit af vide "5 minutter mere og så er det slut".**

F: **Så går Marie tit ind på sit værelse, og finder på et eller andet. Og så kan der gå noget tid med det. Men ofte er det jo så, at det involverer en selv. Så der er de der stress tidspunkter, hvor der er mad**

nu her og hvor de begynder at blive sultne eller et eller andet, hvor man skal stå og lave mad og.. jamen så er det rart lige at få noget tid til det.

I: **Ved at bruge de digitale medier?**

F: ja.. Jamen det tror jeg De får den jo stukket i hånden ovre i vuggestuen og børnehaven også, iPads, så de er vant til, at hvis de ikke skal have iPad, så er det fordi, der skal ske et eller andet. Så den der fantasi og den der del, hvor man selv går i gang med en leg.. den er ikke så veludviklet, tror jeg ikke.

I: **Okay, hvorfor tror du ikke det?**

F: Fordi vi er med til at finde på legen. Viktor er sådan rimelig god til at lege selv, men Marie er ikke specielt god til selv at gå i gang med en leg.

I: **Okay, så det er I ofte med til?**

F: Ja. "Hvad skal du lave nu? Kunne det ikke være fedt at lave en forhindringsbane eller et eller andet"

M: (afbryder) give nogle valgmuligheder.

F: .. I stedet for at hun bare selv gik i gang, det kunne da.. være dejligt [griner]

(...)

I: **Men det lyder som om, at det er noget I er opmærksomme på, det her med medierne?**

M: Jo

M: Der er ikke nogen af os, der ønsker at de skal sidde med den iPad, fordi det ikke er det, man selv husker fra sin egen barndom. Jeg tænker i hvert fald meget over at.. Vi havde sku også brug for pauser og for at slappe af, når vi havde været i skole eller børnehave, men vi gjorde det bare ikke med en iPad. Så lavede vi perler eller tegnede, eller var faktisk udenfor i stedet for. Det tænker jeg ret tit over, at det gad jeg godt tilbage til.

I: **Så det hænger lidt ved?**

M: Ja. Men så derfra og så til at få det gjort – fordi det præcis kræver, at man selv skal være der. Og det er bare ikke altid, at man kan løbe rundt og lege, fordi hvem skal så lave det mad, når man er selv hjemme.

F: Marie kan jo godt selv sætte sig ned og lave en perleplade eller sådan noget. Hvis man sætter hende i gang, så kan hun fint sidde og hygge sig med det, eller med at male.

(..)

M: Men det er bare iPad'en, der er nummer et. Altså, det er ikke perlerne eller at tegne.

I: **Det er iPad'en?**

M: Ja det er det.

I: **Kan I give nogle eksempler på hvor det er en god ting?**

M: iPad'en?

I: **Ja eller fjernsynet og digitale medier i det hele taget?**

[støj fra børn]

M: Så skal det være fordi, at der er noget i det, som man kan bruge til noget. Som man kan snakke om... med sine børn. Hvorfor gjorde han det, eller hvad tror du der skete, da han blev ked af det. (..) Eller hvad skal du huske, når du har puttet sæbe i håret, du skal huske at skylle det hele ud med vand og.. hvis jeg skal sige noget positivt om det, så er det fordi man skal bruge det til noget, til sådan at tænke videre over.

I: **Noget læring så?**

M: Ja.

I: **Er det noget i samles om? Fjernsynet måske mere?**

F: Det er vist kun om fredagen til Disney sjov. Det har vi sådan en tradition om, at det skal vi se. Det er så heller ikke normalt, at der er snoller nu i hverdagen, det er der så lige i dag. Men ellers så er det der, vi får snoller, noget chips og noget frugt og hvad vi ellers lige kan finde på.

I: **Så det bliver sådan en samlings-ting?**

M: Ja, ellers så har vi det egentlig ikke rigtig. Ellers så er det dem der sidder med det.

F: Ja, og så sidder vi jo med vores telefon indimellem [griner lidt]

M: Ja ja.

F: Det er rigtig hyggeligt. [griner]

I: **Bruger I jeres telefoner meget, eller tænker I over, hvordan I bruger dem herhjemme?**

F: Altså, jeg tænker over det i hvert fald.

M: Ja og jeg får skæld ud for ikke at tænke over det.

F: Ja.. Vi har da overvejet at indføre noget **telefon stop** fra 17-20.. men det er ligesom om, det ikke helt kan gennemføres.. det er noget, vi har haft en dialog om, vil jeg sige.

I: **Det er noget i overvejer at gøre?**

F: Ja.

I: **Og hvorfor overvejer I at gøre det?**

F: Jamen for...

M: (afbryder) **For at være til stede.**

F: Ja... altså der er jo ikke noget, der ikke kan vente i den telefon. Så det prøver vi at øve os på.

[griner]

M: For mig er det egentlig blevet sådan.. når man selv har været på arbejde og.. det er jo også sådan, de har det, at når man kommer hjem, så kunne man godt bare tænke sig lige at sidde og slappe lidt af, og det gør de med deres iPad, og jeg gør det med min telefon. Det er det blevet for mig. Så nogen gange, så sidder de med deres iPad, og jeg sidder og bladrer i min telefon.

I: **Så det bliver sådan et lille pusterum?**

M: Ja.

I: **Hvis jeres børn har en ven på besøg, hvordan leger de så sammen?**

M: Så får de ikke lov til at se iPad.

I: **Og det er helt bevidst?**

M: Ja. De satte sig med den sidste gang, og der sagde jeg, at det gider jeg simpelthen ikke. De skal ikke lege med hinanden for at sidde og kigge ned i en iPad. (..) "Så må I finde på noget at lege", og så tog jeg den.

I: **Så det vil de gerne eller hvad?**

M og F: Ja

M: **Det handler om, at man tager valget for dem, så de ikke selv får lov til at vælge, for så ved man jo godt, hvad de ville vælge.**

I: **Tænker I så over, hvad andre tænker om, hvordan I håndterer det?**

M og F: Nej, overhovedet ikke.

I: **Det er ikke noget, man snakker om til skolemøder og sådan noget?**

M: Nej..

F: (afbryder) Jeg tror vi ligner en rimelig..

M: Nej, det gør vi ikke, det gør vi ikke. Men vi er ret meget enige om, vi sidder ikke med den, når vi spiser aftensmad. Fordi der sidder vi der alle sammen.

[pause]

F: Ja (ser forbavset ud).

M: Nej du er ikke enig eller hvad (kigger på John)? Vi sidder da ikke.. synes du, at de sidder med den, når vi sidder og spiser aftensmad?

F: Når nej nej, jeg siger bare i forhold til dem, jeg kan lytte mig til med andre familier.. der tror jeg, at det ligner meget godt. Jeg ved ikke.. det må I måske have mere forstand på [griner] ..men altså det er da en del af hverdagen i mange hjem. I større eller mindre grad

M: Jeg synes ikke, det er noget, man hører folk snakke om eller spørge til.

(..)

F: Det er bare sådan en naturlig del.

I: **Så det er ikke noget i tænker over?**

M og F: Nej

I: **Så I tænker heller ikke over, hvordan andre forældre håndterer det?**

F: Overhovedet ikke. Det blander vi os ikke rigtig i. Og vi oplever heller ikke kommentarer fra familie og venner.

M: Jeg synes også, at det jo handler om, hvad der fungerer for én selv, hvad man selv har det godt med, og hvad man selv synes, er godt for ens børn. Og hvad vi synes er godt for vores børn er jo ikke det samme, som de synes inde ved naboen. Så hvad andre folk de gør, det er vi egentlig ligeglade med.

F: Hvis vi har venner på besøg med børn, jamen så har de jo også deres tablet med eller iPad. Altså fordi når vi når hen på de lidt senere timer, så er der sku ikke nogen af børnene der gider, at blive ved

med at lege, i hvert fald ikke vores, i den alder de har der, fordi.. *De snakker ikke lige om så store problemer ovre i skolen eller livets problemer vel. [griner] Så på et eller andet tidspunkt så slipper fantasien op, og så er det jo fint nok tænker jeg.*

I: *Så er det et godt redskab?*

F: Ja

M: *Hvis man har haft nogen på besøg til spising, og klokken er blevet lidt mange, og børnene er trætte, så får de sku lov at sidde med den, for så er der da ro, imens man selv sidder og spiser eller et eller andet.*

I: *Hvordan samarbejder I om at skulle sige, at de nu ikke skal sidde med den iPad mere – er det noget I sådan har snakket om på forhånd?*

F: *Vi er sku bare enige.*

M: *Der er en der tager beslutningen, og når så en har taget beslutningen om, at nu er det er nok, så er det bare nok.*

F: *Ja, så bakker vi det bare op. (...) Jamen, hvis det ikke er den ene, så er det den anden, der siger; "Nu tror jeg, du har siddet med den for lang tid". Det er sådan lige, hvem der kommer i tanker om det.*

M: *Ja, hvem det lige er blevet nok for først.*

I: *Så i er generelt meget enige?*

M: *Omkring iPad i hvert fald (...) Jo vi er ret meget enige om det. Vores holdning er heldigvis ens ift. brugen af iPad.*

I: *Kigger I på undersøgelser, der siger, hvad man skal gøre eller hvilke påvirkninger, det kan have på børn og sådan nogle ting?*

M og F: *Overhovedet ikke.*

F: Vi får af vide, at vi har rimeligt velfungerende børn sociale børn.. som er rimelig godt udviklet både på sprog og på motorik. Og så længe jeg får de tilbagemeldinger, så tænker jeg egentlig ikke, at der er nogen grund til at.. . så følger jeg bare maven.. og hjertet. Så det er den måde de bliver opdraget på, ved sådan lige at føle om der er et eller andet der mangler

I: *Føler I at der bliver stillet krav fx i vuggestuen, til at børn skal kunne bruge de her midler i dag?*

M: Nej, overhovedet ikke.

F: Det får de vist. (..) Jeg tror, at vuggestuen vel også har en interesse i lige at fortælle, hvordan sådan en iPad den virker. Fordi ... jeg ved sku ikke ift. bemanding eller hvad de egentligt skyldes, men det kan jo være meget rart at lave noget en til en. Og så mange er de jo heller ikke, så det kan måske være meget rart at de ser iPad, og så er der nogen der laver noget fingermaling eller et eller andet. Eller omvendt, jeg ved ikke hvordan det fungerer, men mange når de starter i vuggestue i 10 mdr., 11 mdr.-alderen, så har de fleste styr på iPad'en.

M: (afbryder) Så ved de godt, hvordan de skal håndtere en iPad.

(...)

M: Vi har da selv brugt den,(...) Marie hun var da et halvt år, da vi kørte på sommerferie, der havde vi den da selv med. Der sad man et spil med dyr, sådan et kontakt spil, så når hun rørte ved skærmen så skiftede den billede, lyd...

F: (afbryder) Sagde ligesom en løve og... Der findes i alle aldre.

(..)

M: Den der bevægelse(laver bevægelsen med hånden), den lærer de rimelig hurtigt.

F: Swipe

(..)

I: *Helt overordnet, hvad synes I så, at digitale medier gør ved måden, I er familie på?*

F: Jamen..

M: (afbryder) Jeg synes ikke, at det samler en. [leder efter ord] Det samler ikke en som en familie. Tværtimod, jeg synes faktisk at det..

F: (afbryder) Det er noget lort.

M: Jamen det.. Det synes jeg, at det er. Det bliver til sådan nogle individualister, der sidder med hver deres telefon eller iPad og ser hver sin ting. Jeg synes, at det går udover det sociale, og det der med bare at være til stede, være kreativ og udvikle sin fantasi og opleve ting sammen. Altså nu oplever man ting hver for sig.

I: **Fordi at hver har sin?**

M: Ja, og fordi at den er blevet så meget hverdag, den iPad eller det fjernsyn eller computer eller telefon. Og jeg tror, det kræver virkelig, hvis man skal gøre noget ved det, så skal man virkelig.. altså hænge skilte op i hele huset fordi man tænker jo ikke selv over det mere. Fordi det bare er blevet så naturligt. Så det ville virkelig kræve en indsats, hvis man ville ændre på det der.

F: (bekræftende) Mmhh.

I: **Hvordan tror du, at man ville kunne ændre på det?**

M: Måske noget mere koordinering. Ja, have forberedt det der aftensmad... om aftenen.. have handlet om aftenen, så man ikke skulle gøre det, når man hentede børnene. **Så det ikke lige er de timer, når man har hentet dem indtil at man skal spise, at det er der, man står i køkkenet og så bare lader dem sejle, fordi man selv har travlt.** Få ordnet det der vasketøj og have vasket det der tøj dagen forinden, og når de var kommet i seng, i stedet for at det var i deres vågne timer.

I: **Så det er tit i forbindelse med at I har travlt at det bliver brugt, eller hvad?**

M: Ja, det synes jeg.

F: Ja.

I: Hvis vi nu siger, at I fik et barn mere lige nu, er der så noget I ville gøre anderledes, eller noget I ville gøre på samme måde ift. digitale medier?

M: Så ville jeg være bange for, at de kommer til at sidde med det der, endnu mere end de gør nu.

I: Fordi at så fik I endnu mere travlt?

F: Ja. [griner]

M: Det ved jeg, de ville gøre.

F: Det er ren lort.

[griner]

M: Jeg ved, de vil komme til at sidde med det mere. Jamen sådan er det bare.

I: Men ville I gøre noget anderledes, altså regulerer det mere eller mindre ved det nye barn?

M: Nej, helt ærlig så tror jeg faktisk ikke. Det tror jeg faktisk ikke, for jeg synes ikke at det er slemt.

F: Nej. Hvis jeg skulle... du ved det her med legoklodser, når de er små og motorik og alt det her, altså det er ikke fordi, at vi ikke har leget med dem, men det er klart at..

M: (fortsætter) At ens egen hverdag påvirker også resten af dagen, når man kommer hjem.

F: Ja.. jeg synes sku [leder efter ord]. Jeg synes sku ikke, at vores børn lider af det. Men om deres kompetencer rent socialt bliver ringere eller bedre i deres voksenliv, det er jo svært at spå om. Jeg har aldrig gået op i computere eller sådan nogle tablets. Men det er jo lidt den vej, det går. Jeg har kunder, der ikke kan finde ud af at gå på netbank [griner]. Det er bare en anden tid, og det tror jeg bare, at man er nødt til at acceptere.

M: Jeg tænker ikke, at vi ville lave noget om, hvis vi fik et barn mere ift. det barn. Så skulle det være som familie. Så det ikke kun var det barn men Victor, Marie, John og mig.

F og M: Ja..

O: Men er det rigtigt forstået, at I er sådan lidt i et dilemma omkring, at man har en hektisk hverdag, og så bruger man det egentlig som et redskab, men alligevel kunne man godt tænke sig, at det ikke var sådan?

M og F: Ja

M: Fuldstændig rigtigt forstået.

O: Så man bruger det, selvom man egentlig er lidt imod det, eller hvordan?

M og F: Ja

M: Ja, fordi hvad er alternativet. Det er nogle gange lidt det.

I: At man ikke kan se sig ud af det?

M: Nej, fordi så kan det være, at de står og skriger, fordi de er sultne, og jeg skal have lavet det mad, og jeg skal også have handlet, og der er altså også det der vasketøj, der lige skal hænges op. Og så er der bare ro på, når de får den iPad.

I: Og så bliver det et godt redskab egentlig?

M: Ja for mig. Men jeg ved ikke.. jeg er da sikker på, at det ville være bedre for dem, hvis jeg satte mig ned og legede dem i stedet for. Så det er lidt for at afhjælpe ens eget stressniveau nogle gange.

F: Det kunne være fedt at bo sammen med svigermor, eller.. Så maden var færdig, når man kom hjem.

[griner]

F: Ej, ej, men altså det.. det må vente til, at vi får en **au-pair**(kigger på Irene og smiler).

I: Jamen så har jeg faktisk ikke mere. Jeg ved ikke, om der er noget I gerne vil tilføje her til sidst til det hele?

M og F: Nej...

M: Men altså konklusionen er vel egentlig bare, at det bliver brugt som et pause redskab både for dem og for os.

O: *Men ville det i virkeligheden så kræve, at en af jer fx. ikke arbejdede så meget som I gør? Er det hverdagen, der er skyld i, at man også bruger det som et redskab?*

[oveni

hinanden]

M: Eller også er det bare en dårlig undskyldning.

F: Det er ikke engang vores arbejde..

M: ..Når man har små børn, så når de er kommet i seng, så er det måske også dér, man gerne selv vil sidde i sofaen og slappe af, i stedet for at skulle ned og handle til aftensmad dagen efter, eller ordne det vasketøj der hænger derude. Så lader man være med det.

F: Jamen det er jo lige så meget vores egne interesser, vi også gerne vil pleje, selvom vi har små børn. Altså træne og spille fodbold og.. det er lige så meget vores egne interesser, der skal være plads til, det er ligesom et valg vi har truffet, at vi også stadigvæk er unge. Så de skal være her, men de skal ikke fylde mere end os på en eller anden måde. Altså vi..

M: Ej men hvis man tænker på den tid, fra de bliver hentet, til den tid hvor de skal i seng. Det er jo ikke fra den tid og fx indtil aftensmad at dig og mig render til noget vel. Det er altså først fra aftensmad og efter.

F: Ja.. der omkring.

M: Det er den tid, fra de bliver hentet til aftensmad, jeg synes, at jeg bruger det ift. dem, fordi det er der, jeg selv er presset på ting.

I: **Altså bruger tablets?**

M: Ja.. fordi jeg ikke har fået lavet mad dagen inden eller forberedt et eller andet, og så skal man stå og gøre det, når de er hentet.

F: Det kan sku også godt være, at du bruger den, selvom du har lavet mad dagen inden.

Katrine Adrian, Helene Andersen
Signe Filtenborg, Camilla Jarosciak
og Daniel Simon

Semesterprojekt

Sociologi og Kulturanalyse
Syddansk Universitet Esbjerg
19.12.16

M: Det kan også være. Det håber jeg da ikke.

I: ***Okay, jamen så tror jeg, at vi vil sige tak.***

Bilag 7

Transskribering og kodning af interview med Jan og Sine

	Mand	Kvinde
Navn:	Jan	Sine
Alder:	41	36
Arbejde:	Teletekniker i et teleselskab	Pædagog i en vuggestue
Antal arbejdstimer pr. uge:	37 (Faste arbejdstider)	33 (Skiftende arbejdstider)
Uddannelse:	Elektriker	Social rådgiver, pædagog og coach
Bopæl:	Vejle	
Børn:	Viktor (3år), Jannik (6år, tvillingedreng) og Anine (6år, tvillingepige)	
Interviewer:	Camilla	
Observatør:	-	

Sted (hvor interviewet er gennemført):	I deres stue, siddende i deres sofa sammen med kaffe og kage.	
Interview tid:	00.39.04 (1. del) Kort pause på ca. 10 min 00.52.45 (2. del) I alt: 91,49 min	

I: Kan I fortælle hvordan en typisk hverdag foregår hjemme hos jer?

F: De voksne, nej, manden står op kl. 6.15 ca.

M: Så står jeg op når du er færdig med at have været i bad, 6.30.

F: Så bliver de første af børnene vækket kl. 7.00 ca.

M: Anine bliver vækket 6.30 fordi hun er så langsom til at blive færdig (griner)

F: og så bliver drengene vækket 6:45.

M: Ja.

F: Så spiser vi morgenmad sammen hvis ellers vi møder på samme tid, det sker at en af os skal tidligere af sted. S: Ja (kort). Jeg har lidt skiftende arbejdstider.

F og M: Ja.

M: Så det er jo ikke helt ens, fordi at helst vil vi være sammen, men nogen gange møder jeg også 6.15 om morgenen, så Jonas har en 2-3 dage om ugen hvor han selv står med dem om morgenen. Ja, så der er jo ikke sådan en typisk morgen på den måde.

I: Men er det mere fast for dig på dit arbejde? (til F)

F: Ja, jeg møder kl. 8 hver morgen. Så det er fast og Sine har skiftende arbejdstider. Det er rigtigt.

S: Så tager vi tøj på inden ved sofaen og så spiser vi morgenmad og så bliver de pakket sammen i bilen og så afleverer vi børn.

Opsummering af hverdagen:

Kl. 6:15 Jan står op og går i bad.

Kl. 6.30 Sine står op når Jonas er færdig med at være i bad.

Kl. 6.30 Anine bliver vækket fordi hun er langsom med at blive færdig.

Kl. 6.45 Drengene Viktor og Jannik bliver vækket.

(Så spiser familien morgenmad sammen, hvis de ellers møder på samme tid, det sker at en af dem skal tidligere af sted.)

(Sine har lidt skiftende arbejdstider, helst vil de være sammen, men nogen gange møder Sine også kl. 6.15, så Jan har en 2-3 dage om ugen hvor han selv står med dem om morgenen. Jan møder fast kl. 8 hver morgen. Så tager de tøj på og så spiser morgenmad og **børnene bliver pakket sammen i bilen og afleveres**. Nogen gange tager de børnene hver for sig – Jan tager de store til skole så de er klar kl.8 og Sine Viktor til børnehaven (ikke et fast tidspunkt – han tages bag efter hans store søskende fordi det er lige meget hvornår han kommer, **men børnehaven vil gerne have børnene er der inden 9 inden formiddagsmad, men nogen gange er han der også lige til 9**, men det afhænger af Sines arbejdstider – så det kan godt blive senere. Nogen gange tager én af dem alle sammen, det er lidt blandet.)

(Så tager Jan og Sine på arbejde. Sine har ofte tidligere fri og derfor er det ofte hende der henter børn. Børnene bliver hentet ml. 14-16. Og så spiser familien eftermiddagsmad sammen og så har børnene sikkert en legekammerat med hjem (F pointerer ofte og Sine supplerer med: meget ofte – de største) og så leger de indtil 17.00-17.30 og de spiser aftensmad ca. 17.30-18.00-tiden. Mens børnene leger fortsætter Sine og Jan nogen gange med kaffen når børnene er gået fra eftermiddagsmad sammen og rydder op og nogen gange bliver der lavet madpakker der om eftermiddagen så det er klaret eller så skal taskerne pakkes ud, men der er ikke lang tid – hvis de først er hjemme kl. 15:30. Så skal Sine i gang med aftensmaden kl. 17.00 for at kunne nå det. Nogen dage er børnene hjemme kl. 14.00 og så er den 15.30 før de får eftermiddagsmad og så hvis Jan kommer kl. 16.00 kan den godt strække sig lidt så Sine og Jan når og sidde lidt og så rydder de op og starter på aftensmad. Så de har tit et tidsrum selv, men når de så tit har legekammerater hjemme, så leger de egentlig bare tit. Og sådan lidt på kryds og tværs og det er de meget gode til. Jan pointerer at det er sjældent at der er tid til at lave noget voksent – lave noget rigtigt, der går bare tid med børnene på det tidspunkt. Der er altid nogen som skal på toilettet og tørres, eller andet – så skal de hjælpes med en leg eller et eller

andet eller udenfor – alt muligt, og der går meget tid med det. **Forbruget af tv om eftermiddagen er langt mindre om sommeren end om vinteren.)**

M: "Også her mest når det er vinter og det er mørkt er det jo tit at de får lov til at se noget fjernsyn mens vi laver mad – ja."

F: Ja (Bekræftende tonefald).

M: "Når det er sommer, så gør de ikke - så ser vi meget meget lidt, så er det mest i weekenden"

F: Ja. (bekræftende kropssprog og tonefald)

M: "Og så er de som regel ude"

F: Ja (kort og bekræftende)

M: Men sådan lige nu, så får de lov mens vi ordner aftensmad ... og så spiser vi aftensmad og så får de nogen gange lov til en hvad? (spørgende mod Jonas) en halv time – et kvarter?

F: Ja, efter maden, ja.(eftertænksomt, men kort afklaret og bekræftende ja).

M: Og så bliver de puttet et sted mellem 19.00-19.30.

I: Hvor lang tid ser de fjernsyn i forhold til når I laver mad?

F: øhm ...

M: En halv times max.

F: Ja, en halv time før maden – er det ikke det (reflekteret spørgen mod Stina)? Og så måske ... det kan også godt være en halv time efter maden alt efter (trækker den lidt), ja –

M: Jeg tænker sådan generelt så er det vel mellem ½ og en hel time de ser om dagen i hverdagen. Det må være der omkring.

F: Ja (bekræftende tonefald)

M: Men vi er sådan rimelig... striks - eller det ved jeg ikke om vi er, altså vi spiller ikke i hverdagen f.eks. Så de sidder ikke med Ipads eller sådan, vi synes -

F: Vi har også droppet fjernsynet ... eller droppet ...? På et tidspunkt fik de lov til at se noget fjernsyn om morgenen, eller det gør de i weekenden, men i hverdagen skal de ikke se fjernsyn om morgenen

M: Det har de ikke gjort det sidste år.

F: Det er altid svært at slukke fjernsynet når man først er kommet i gang ...

M: Det er kun her om eftermiddagen (Indskyder).

F: ... Så det gør vi ikke (færdiggør sætning).. Det er rigtigt, ja. (Eftertænksomt bekræftende ja).

S & J: Så det er sådan en typisk hverdag.

I: Kan I fortælle hvordan en typisk weekend ser ud hos jer?

M: Så sover vi så længe vi overhovedet kan [griner med F] Og er vi helt vildt heldige så er det til kl. 9.00 eller så noget.

F: Ja.. det er faktisk rigtigt.

M: Altså nu er børnene blevet så store ... og ... og Anine er altid den som vågner først, og hvis hun ved de må gerne komme op om morgenen og se fjernsyn i weekenderne, så kan vi sove lidt længere (smiler)

F: ja (bekræfter)

M: Så hvis hun ved at hun kan det – så kan hun vågne helt vildt tidligt.. så hos os, så hedder det at man må se fjernsyn når klokken er 8 - og det gør at de tit sover lidt længere - så er der ikke noget der trækker.

F: lille ja. (bekræftende tonefald).

M: Og så kan de godt vågne lidt før, men i weekenderne hvis de vågner før så kommer de ind og putter inden ved os og ... så hygger vi derinde eller et eller andet og så spørger de hvad klokken er 10 gange og så når klokken er 8 så må de gerne sætte sig ind. Og det er som regel Anine og nogen gange Viktor, men Jannik han sover som regel videre ... og der kan de godt få lov til at sidde 1 time om morgenen faktisk.

F: Ja, for når de først sidder derinde, så er der jo lige pludselig ro i huset igen og så kan forældrene godt lige tage en halv time ekstra [smiler og griner lidt med Sine]

M: Og så spiser vi morgenmad og det er tit sent – det kan være ... alt ml. 9 og 10 eller så noget.

F: et sted ml. 9 og 10 vil jeg tro.

M: Så kører vi som regel til bageren og køber rundstykker om morgenen lørdag. (kort pause) – så den kan godt blive 10, vi kan godt vente.

F: Ja. (bekræftende og eftertænksomt tonefald)

M: Ja (bekræftende tonefald). *Og så om formiddagen er det der hvor børnene leger bedst, så der leger de bare.*

F: Ja, der er de gode til at lege sammen som søskende – der kører de ikke sådan.. de bliver ikke uenige om noget og sådan - eller ikke så ofte i hvert fald.

M: Ikke så ofte (bekræftende tonefald)

F: Der er de gode til at finde på et eller andet.

M: Og så ... altså ... jamen altså typisk weekend, en typisk weekend vil jo også være der hvor der bliver sat lidt tøjvask over eller hvor der er en som går hen og henter noget i Netto eller det er også tit at vi hænger hen over morgenmaden – der kan vi godt sidde en halv time ekstra når børnene er gået fra bordet eller så noget – ikke?

F: Jo.

M: Og så spiser vi tit sen frokost også, vi er ikke så god til sådan noget nøje struktur ting – så der kan den godt blive 13 eller 13.30 – det er lidt blandet... alt imellem 12 og 14 spiser vi frokost.

F: Og man kan sige at hvis det har været godt vejr – kan det godt være at vi har taget på en eller anden tur eller har skullet et eller andet og så får børnene lige så hurtigt noget at spise på vejen eller et eller andet – vi tager dem et eller andet sted hen. Altså hvis det har været sådan i sommerperioden i hvert fald, så en madpakke eller en et eller andet klapsammen som vi har fået med og så er det dét vi spiser til frokost.

I: Og så tager I afsted som familie?

F: Ja. Så tager vi af sted - som regel et eller andet sted med natur – øh - er det ikke det?

M: Altså jeg vil sige øhm ...

F: Der er det bedre her i sommerperioden ikke?

M: Altså jeg vil sige 3 ud af 5 lørdage der har vi arrangementer eller et eller andet vi skal, vi har ikke mange lørdage hvor vi bare slapper af.

F: Så er det lige hvad der er typisk?

M: Hvis vi gør det herhjemme – så leger de bare. Og så er det tit at vi kan finde på at hygge med en film om aftenen alle 5 eller, men ellers så er det leg. Og så prøver vi at lave noget ved siden af hvis vi overhovedet kan komme til det. Det er lidt forskelligt, men ellers er vi tit ude af huset.

I: **Hvad mener du med at I prøver at lave noget ved siden af?**

M: Det kan være Jan skal ud og prøve at klippe en hæk eller? Men man kommer ikke så langt.

F: Mener du prøver? Mener du at jeg ikke kan eller (drillende tonefald)?

M: Nej, men – det tager bare 4 timer med børn, når det kunne gøres på 1,5.

F: Det er rigtigt.

M: Så det er sådan små projekter som vi prøver at få gjort, men tit når man har 3 børn hjemme så bliver der mere rodet i huset end man kan nå at rydde op næsten på den samme tid, så dét alene fylder – (griner) – og det er ikke løgn, jeg kunne samle op bagved og så går jeg og skælder ud og brokker over at jeg har mere legetøj inde i stuen end der er på værelserne nærmest.

F: Ja, det er virkelig et evighedsarbejde.

M: Så nogen gange er det bare projektet at holde det nede – ja ... og ellers så har vi tit et eller andet, så er det gæster om aftenen måske eller familiefødselsdag eller (pruster med læberne) – vi finder altid på et eller andet, vi kan ikke finde ud af at være hjemme – **hvis vi endelig har en fri lørdag så tager vi på en tur – ja.**

F: **Ja, vi finder som regel på et eller andet – at der skal ske et eller andet. Det er sjældent at vi bare er hjemme -**

M: **Så kan vi godt finde ud i naturen som du siger ik? Tage på en eller anden udflugt..**

I: *Er det så en typisk lørdag det her?*

M: Ja, jeg skulle lige til at sige – at ja det er en typisk lørdag for os ... og en ... altså jeg ved heller ikke – for fredag hører jo heller ikke med til weekenden vel? *Men fredag der har vi jo – der ser vi film fast – i stedet for Disney sjov - ik?*

F: Jo

M: *Det er sådan helt fast tradition hvis vi kan komme til det.*

I: *Og hvad er den faste tradition der?*

M: Om fredagen? ... jamen vi hygger jo også når vi kommer hjem – så er det fredagskaffe og så noget, og så er det -

F: Ej vi kan godt... der er da nogen gange når vi har bestilt pizza eller noget udefra, hvis vi får det..

M: Det gør vi ca. Hver 14. Dag ... ja.

F: Jaa (langsomt eftertænksomt tonefald).

M: Gør vi ikke det? - Hver 3. uge – fordi vi ikke gider at lave aftensmad, det hører med til vores fredagshygge

F: Det er også en del af weekenden ...

M: Så henter vi pizza nede på vores lille italienske restaurant og så må man sidde herinde (stuen) og spise – det må man ikke ellers. Så vi sidder mens vi ser Disney, men vi gider ikke at se Disney show, men så finder vi en eller anden film med børnene, en tegnefilm vi ser og så sætter vi alle fem og så sidder vi her rundt om og spiser vores pizzaer og så ser vi ... og hygger og får vi snolder på et eller andet tidspunkt der i filmen.

F: Ja det er sådan fredagsfilm

M: Det er sådan fast ... ting. Ja. Og søndag der skal vi i kirke.

F: Ja. Så der står vi lidt før op – der sover vi ikke helt så længe, der står vi vel op ved en 8-tiden – gør vi ikke det?

M: Jo.

F: Vil jeg tro - og der er heller ikke rigtig tid til rundstykker – det bliver sådan, ja, ej det er der ikke og det er også tit – eller det er også nogen gange at vi skal derved før tid, hvor vi måske allerede kører kl. 9:30 eller et eller andet og børnene skal også lige være klar og til at have tøj på og ja. Så det bliver sådan mere hurtigere morgenmad, men det er stadig fælles vi sætter os til morgenbordet, sammen.

M: Ja.

F: ved en 8.30 tiden.

M: Og så er vi hjemme fra kirke ved en 12.30-13.00-tiden og så spiser vi frokost og så slapper vi også bare af, hvis ikke at vi

F: har gæster

S: ... har arrangeret noget [griner klukkende]

I: *Hvad slapper I så af med typisk?*

M: Det er også bare at børnene leger eller at de leger *sammen* eller *spiller gør de også nogen gange* eller så sætter de sig og tegner og vi sidder ved siden af – altså det er sådan meget familien sammen tror jeg.. er det ikke det? (spørgende tonefald mod Jan)

F: Joo ... og det

M: og så igen har vi bare ofte rigtig mange legekammerater – der er tit nogen som kommer og spørger om de kan lege.

F: Ja. Men det er også tit, at så kan jeg godt sku' uden for og lave noget praktisk i haven eller et eller andet andet – så er det det vi gør på det tidspunkt.

M: Ja og så kan du tage en med dig på lossepladsen eller ... så noget.

F: Ja, det er rigtigt.

M: ellers så synes jeg ofte det er at man prøver at finde nogle huller – der er noget kontorarbejde, økonomi og breve og post og al så noget man skal igennem, bank og alt det, det skal også puttes ind på nogle tidspunkter- så er det tit også på så nogle tidspunkter at jeg sidder med så noget - sådan lidt

til og fra.

M: Og så kan det være at jeg stikker hovedet ind under dynen sådan i en ½ times tid, hvis jeg kan komme til det.

F: Ja – det er rigtigt.

M: Ja, det sådan set det. Og så bliver de jo puttet igen på et tidspunkt – altså fredag og lørdag kommer de jo senere i seng, men søndag så er vi tilbage til det samme 19.00-19.30.

J: Ja.

(Sine arbejder ikke i weekenden og som regel heller ikke Jan, men han har tilkalde vagt 1 gang hver 4 uge, hvor han kan blive ringet op, hvor han har vagt 24-7 hele ugen. Andre gange natarbejde eller noget særligt, men det er sjældent – 1 gang hver halve år. Jan sidder ofte søndag aften efter børnene er puttet og ordner noget til arbejdet.)

M: Vores hverdage kan jeg også lige indskyde, at de ser anderledes ud fordi vi har prioriteret at der ikke er nogen af os som skal gå til noget. At børnene ikke skal gå til noget eftermiddagsting, så vi har hver eftermiddag at de kommer hjem – så er der bare familie og plads til leg. For ellers så ville vi jo have haft flere dage om ugen, hvor de ville være til gymnastik eller fodbold.

F: Men en typisk hverdagsaften er jo også at der er en af os som skal ud af døren omkring kl. 19. Enten skal jeg til et møde eller et eller andet og du skal til noget gospel eller et eller andet andet. Eller der kommer besøg af nogen fordi vi skal holde et eller andet ledermøde noget, eller interviewes (dril-

lende tonefald)

M: Det kan vi faktisk godt have et par gange om ugen også gæster i løbet af ugen.

I: Har jeres børn adgang til digitale medier i hjemmet?

F: Ja, det har de – altså Fjernsyn, Ipads og telefoner.

M: Altså de har ikke deres egne telefoner – de har fået to aflagte af vores telefoner som man kan spille en lille smule på ... Så kan de godt lide hvis de kan komme til vores en gang imellem og spille – det kan de godt lide. Men det må de ikke.

F: De har så ikke lov til at spille på dem i hverdagene.

I: Kan i give eksempler på jeres børns brug af digitale medier i dagligdagen?

M: Viktor – det er faktisk ikke ret meget. Altså han ser fjernsyn dér hver eftermiddag eller inden aftensmad som regel i hverdagen og jeg tror ikke engang rigtigt at han spiller – imellem ½ og en hel time sammenlagt fra før aftensmad og så måske inden de skal puttes – de får lov til at få lidt der efter aftensmad – skal vi lige rydde op eller noget ... De er jo begyndt at lege alle 3 med sådan et videoprogram, hvor de optager noget video af hinanden.

F: Altså bare ganske almindelige optager –

M: så noget animationsagtigt noget.

F og M: og i det hele taget bare filme hinanden – det synes de er sjovt.

M: Og det er på mobilen, så bruger de den til at filme hinanden. Det gør Viktor også og så er han også med det – og så står de og laver noget fis og ballade og synes det er evigt sjovt med det. Og så sidder de og griner og fylder vores telefoner også med alverdens film. Så det gør Viktor også.

F: Og i weekenden får de lov til at spille lidt, alt efter behov og også alt efter hvad vi laver.

M: men Viktor – det er jo på Ipad det er, men han kan godt spille lidt, men så mister han interessen og så vil han hellere – når han siger ”spille” – så er det fordi han hellere vil på Viaplay eller på Netflix og se en tegnefilm.

F: Ja, eller se noget børne-tv, det er rigtigt.

M: Ja. Så det bruger vi nogen gange i weekenden, men der er ikke noget fast for det, men det er helt klart at de får lov til mere – men vi plejer at sige at man må spille 1 time i weekenden (det som regel om lørdagen) – det er det de har af spille tid. Og så kan det godt være de ikke har lyst til at spille mere, men hvis ikke de spiller mere – så har vi en aftale om, at så skal de sige det til os. og så kan vi godt aftale at de godt må gå ind og se en eller anden tegnefilm eller en eller anden serie ting de ser eller og så bruger de timen på det – og så kan de godt sidde med hver deres ipad.

I: **Så spilletid det er noget andet end når de om morgenen kl. 8 har lov til at se fjernsyn.**

J & S: (Ja, mhh-mhh ... Ja, det er noget andet.) (Bekræftende tonefald)

I: Er jeres børns brug af medier noget I er opmærksomme på?

M: Ja (kort pause) – er vi ikke det? - Jeg synes vi har en rimelig klar holdning til det.

F: Jo, jo jo, jo. (bekræftende tonefald og hurtigt svar)

M: jeg synes vi har en rimelig klar holdning til det.

F: Altså forsøger at finde en balance i det ...

M: For et år siden.. altså – der så de iPad hver dag. Der sad de og spillede hver dag eller så noget og det har helt klart også været at vores børn har været mindre og vores overskud har været mindre og man har haft brug for at beskæftige dem mens man gjorde mere klar – nu kan de lege mere selv og så noget ... **og så har vi i egentlig i længere tid snakket om at vi syntes at vi fik mere sure og aggressive børn når de havde fået lov.** Vi har aldrig haft sådan en fast struktur for det før hen, og så tog vi beslutningen om at det blev vi trætte af. Og vi syntes at der var en forskel på når vores børn ser fjernsyn – altså ser tv, frem for at have en iPad – og der tror vi at det er det med at på tv – så kan de godt se noget spændende men så slutter det og så kan man sige at når den er slut, så skal I slukke - det kan de godt acceptere altså et stykke hen ad vejen – det er lidt sværere på iPad'en, hvis de nu ser på viaplay en eller anden ...

F: Der er uendelig afsnit

M: Timumisumi tegnefilm, hvor der er 4 sæsoner af tegnefilm, så kan de ikke stoppe – det bliver ved.. eller når Jonatan spiller Minecraft – det er også sådan en uendelig verden, altså – jeg skal lige og så

har vi fået meget sure børn, så vi traf en eller anden beslutning for et års tid siden nok, at vi ville minimere det, ja. Men vi snakker faktisk også meget om, at vi har også minimeret det så meget tror jeg, eller det tror vi begge to lidt [smiler]

F: Mmm Mmm ... (bekræftende tonefald)

M: kontra hvad vi hører andre børn. At vi ikke helt kan finde ud af om vi er for strikse, for vi kan se nu – nu er det jo så med vores store dreng, på 6 år, at han faktisk har lidt svært at følge med nogle af de andre drenge når det er – altså de kan godt grine lidt af ham fordi han ikke kan spillene ligeså godt

F: Mmm (bekræftende) ... Han kender ikke så mange spil

M: Hvor vi tænker, er vi så for strenge? For det er også en måde de har fællesskab på ...

I: Var der noget særligt som I gjorde da I skulle tage beslutningen i forhold til deres brug – nu sagde I det her med at I lagde mærke til at de blev mere aggressive og mere sådan tvære, var der noget som I undersøgte, var det mere at I snakkede om det sammen eller?

M: Jeg tror det udsprang af den artikel du havde læst.. (spørgende tonefald mod Jan)

F: Ja ja, det er rigtigt – jeg fandt faktisk en artikel engang (kan ikke huske artiklens titel)

M: Som havde de samme oplevelser med hendes dreng

F: Ja. Som typisk havde sådan en dreng som blev meget aggressiv og meget ja, sur

M: Det var særligt vores ældste dreng

F: Ja, det var også det vi oplevede og det var ikke noget vi ... det passede lige på vores dreng, det reaktionsmønster. Og det ændrede sig bare markant da vi så valgte ikke at – altså da han ikke fik lov at se det, se Ipad på samme måde. Og vi ved det stadigvæk at når vi i weekenden giver dem lov til at sidde og se, så ved vi bare at når vi skal til at slukke så ved vi bare at der kommer et eller andet problematisk og børnene bliver bare negative og sure, og sådan er det hver gang og det ved man bare nu. Så det er svært at slukke.

M: Så, det giver diskussioner også med Viktor, som er 3,5 år. Han smider sig, han bliver sur og vi har det også lidt med fjernsyn, men han accepterer dét på en anden måde synes jeg.

F: Ja, det er nemmere at slukke for fjernsynet.

M: Det er meget sværere at slippe for den der Ipad, og det er som om de sidder i deres helt egen lille verden som der er den der Ipad og kører rundt. Det er vores sådan oplevelse. Vi har mærket at vi har fået børn som er blevet meget bedre til at lege og i det hele taget når vi ikke gør det.

F: Det virker også sådan lidt mere fælles at de sidder og kigger hen på den samme skærm, end de sidder med 3 forskellige skærme og ... de er meget isoleret synes jeg. Jeg synes det giver lidt mere fællesskab, bare det at man sidder og kigger på en fælles fjernsyn. Måske også det at skulle lære at være enige om hvad det er vi skal se i stedet for at man bare selv kan bestemme det hele.

M: og nogen gange så keder de sig også – så kan de godt selv gå i gang med at lege lidt alligevel, for de egentlig ikke gider at se det der. Det kan de faktisk godt. Hvorimod hvis de ser netflix, så vælger de præcis den serie de elsker over alt i verden og så sidder de med hver deres. Man skal aldrig indgå kompromis, eller sidde og tænke 'det her det gider jeg egentlig ikke at se alligevel', fordi de ser altid det de har lyst til ... **men det er også svære for os og håndhæve det om vinteren**, det gør noget andet

med – altså de får lov til mere nu end om sommeren. Der kører vi den meget mere stramt, der ser de jo stort set heller ikke fjernsyn i den periode. **Så årstiden gør noget**

F: Ja, det synes jeg også

M: At alle bliver lidt mere dvaske og vi har lidt mere brug for at lukke os inde – det gør vi også som voksne. Så der får de lidt mere..

I: Har det altid været sådan – Har I altid været opmærksomme på processen omkring jeres børns brug af medier?

F: Opmærksomme på det? (spørgende tonefald). Jaaa.. jeg tror aldrig vi har sådan være ligeglade og har bare ladet børnene se al det fjernsyn – altså før vi havde en Ipad, det kan jeg ikke engang huske hvornår vi fik, men at børnene bare kunne se fjernsyn så meget de ville – **det har vi altid haft en holdning til, altså at begrænse det på en eller anden måde.**

M: Ja, de har set meget mere.

F: Ja, ja, men vi har altid haft en eller anden holdning til det – det har jo ikke bare været **'giv-los-agtigt'**.

F: Men jeg tror det at vi har haft – at det gør så meget ved børnenes humør har gjort at vi har taget en holdning til det.

M: Jeg tror altså at vi var opmærksomme på før hen at give dem lov til det – fordi vi har brugt det som en babysitter. Altså ... så jeg ved ikke om det er bevidst eller ubevidst i vores valg, men vi har

givet dem mere lov, for at vi kunne få et **åndehul** og fordi det har været mere hårdt da børnene var små tror jeg, og at nu oplever vi at de selv også kan beskæftige dem selv og også kan se – gå lige ind på eget værelse og lav det, det giver også lidt luft til os – at der tror jeg vi har haft et andet behov for selv lige at få den der – 'huh' (udånder) – til at kunne nå den der madlavning eller så noget lignende. Ja.

F: **Men vi er nødt til at sætte reglerne for dem, altså restriktionerne for dem.** De kan ikke selv finde ud af at lege noget, hvis de har en Ipad i hånden. Så er det det der kører. Så er det meget sjældent at de selv slukker for dem og begynder at lave noget andet. Det tror jeg ikke rigtigt de gør..

M: Det gør de ikke, det tror jeg ikke jeg har oplevet

F: Nej, nej ... det tror jeg heller ikke.

M: Ikke vores børn.

F: Når det endelig har været at man har fået dem tændt, så er det med at holde den gående.

I: Det er sådan afhængighedsagtigt?

F: Ja, det er det faktisk.

M: Altså vi har lige haft Viktor som var syg og der får han lov til at se meget mere Ipad og så er han også blevet bedre over dagene, men stadig har han også lige fået lov, også bare så man som voksen ikke lige (puster ud) behøver at beskæftige en hel dag eller... og så kan han jo snildt sidde i *mange*

timer. Altså han er lige sur hver gang, hvis ikke mere sur ved længere tid, at han kan sidde i sin helt egen verden og så kan han se det samme – han elsker noget som hedder Timumisumi, og det kan han se i 3 stive timer hvis det skulle være, så er han bare glad at kører sådan en sæson igennem [griner].

I: *Hvordan håndterer I så jeres børns brug af digitale medier?*

F: Hmm... Altså vi har ikke ... Vi har snakket om man skulle have sådan et ur man sætter så de vidste at de har en vist mængde tid, men vi bestemmer jo hvor længe de skal have og når de får lov at spille, så er det nogen gange vi siger – 'jamen så får du et kvarter nu-agtigt eller et eller andet og det kan godt være det bliver til 20 min en halv time eller et eller andet, men øh, det er når vi bestemmer det – at de skal slukke – ikke også?

M: vi er ikke sådan

F: Vi har ikke sådan strikse regler eller hvad hedder det? Skarpe på det

M: Nogen gange så lyver jeg også og så siger jeg at I må sidde i 20 min og så får de en halv time fordi det passer – så er det mere for at de skal få en følelse af at... ej, det ved jeg ikke (griner), et eller andet – at husk nu er det er tiden og så kan jeg godt lige give dem, men det er jo også sådan – altså så strikse er vi heller ikke, at hvis vi ved at der er et program der slutter 5 min efter de ser fjernsyn eller at de lige skal et eller andet, så laver vi nogle aftaler med dem – 'det i orden, så ser du det færdig og så slukker du' eller 'så må du bygge det færdig i spillet' eller 'lave den bane' eller.. på den måde. Så selv vi også siger at man må spille 1 time i weekenden, jeg tror ikke det er meget mere, men det er sådan med en lidt mere løs grænse på en eller anden måde. Ja. Også tror jeg bare vi snakker med dem om det, at når de spørger os i løbet af ugen at så siger vi 'I ved godt at vi ikke skal nu' – de kan

også godt finde på at spørge stadigvæk om morgenen, selv om de jo ikke har gjort det, altså før de skal i skole og i børnehaven, så kan de godt stadig spørge 'må jeg gå ud og se fjernsyn?' – og 'det ved du godt vi ikke gør før weekenden – om morgenen'. 'nå, okay'. Så det er også meget vi italesætter – hvad gør vi her hos os. Så spørger de også 'Må jeg spille' og så svarer vi 'Det ved du godt det gør vi om lørdagen' – altså på den måde vi snakker om det på den måde – så ved de det godt – det accepterer de langt hen ad vejen – gør de ikke det?

F: Joo ...

M: Nå?

F: Nogen gange lidt diskussion, men ja ja, sådan er det jo – det er der ikke noget at gøre ved.

M: ja, og så er det heller ikke mere end at hvis man kan mærke at man har nogle børn som trænger til noget helt andet – så får de lov til det. Nogen gange kan man godt mærke at man har kørt en hård dag eller en hård uge eller weekend, og der har været program på og det er også en måde at koble af på, så det er heller ikke at det er sådan at for enhver pris, at det er sådan vi har sagt det.

F: Altså lige i dag

M: Så har Jannik fået lov til at spille faktisk.

F: Ja, da vi kom hjem efter jeg hentede ham. Det var fordi at nu har jeg fået hentet et nyt spil ned på min telefon og så blev han ved med at plage om han ikke måtte spille det. Jeg vidste det var sådan et med... det er rimelig simpelt og nemt at komme fra igen. Så jeg sagde 'du må gerne lige spille lidt' og så sad han og gjorde det i 15-20 min eller så noget tror jeg og så var det fint – jeg sagde at han skulle slukke og så var dét det. Så det er jo ikke stramme regler på den måde.

M: Og så lige indskudt, så bruger vi jo faktisk også Ipad på andre måde end spil og fjernsyn. John laver jo perleplader efter Ipads eller vi finder billeder – altså så noget det må de gerne det har ikke noget med spilletid at gøre eller – altså det er der ingen restriktioner på.

(Springer til spørgsmål 9 fordi dette hænger sammen med det parret er i gang med at snakke om og samtidig er spørgsmål 8 blevet dækket i spørgsmål 7)

I: **Kan I give eksempler på situationer hvor digitale medier er gode at bruge i jeres familie?**

F: Nu har de været meget optaget af perleplader og der er helt vildt mange inde på værelset.

M: Tegneskabeloner, altså – malebøgers ting, billeder – vi søger på bestemte figurer, ik?

F: Jo, det er rigtigt. Men specielt lige med perlepladen var det lang tid man bare søgte på nettet og hver gang der så var et billede af en så skulle vi gemme det billede, altså tage et screenshot af det og så kunne det være ugen efter, så sidder de og blader i alle billederne og siger 'den dér perleplade vil jeg gerne lave' og så sidder de selv og zoomer ind og ud.. Så er det det man bruger Ipad'en til. Så det er jo positivt tænker jeg.

M: Og bruger den også i forhold til Viktor. F.eks. – har vi **MimboLimbo** – en børnebog på ipaden han kan sidde med. Vi har også brugt rigtig meget når John hver aften har bibelhistorie – så i stedet for at bruge bibelen så har John i stedet fået en **app med bibelfortællinger** som billeder de kan sidde

F: som interaktivt, den siger lidt lyde og lidt forskelligt og så er der også noget tekst som man kan læse op som voksen også.

M: Og så bruger vi den også – de må også bruge den alt det de vil til at høre musik på og sætte højttaler til og lave disko inde på værelset. De er meget glade for at høre musik. Så der kender de selv app'en og så går ind. Og finder deres egne mapper med musik og lytter til det. Det gør de også altid.

F: Ja. Viktor finder ikke helt selv ud af det, men lytter også

M: Han får lidt hjælp – han er blevet bedre og bedre

F: Ja, det er rigtigt.

M: Man kan godt mærke vi har været mere strikse med ham end med de første to, for han kan ikke lige så meget som de kunne i den alder, selv om de kan meget.

F: Det kan godt ske, ja.

M: Og så tage billeder, det elsker de også og det må de også gerne. Det der med videofilm og tage billeder og altså jeg tror den for os største forskel det er om det er film og serier og altså tegnefilm og spil.

F: Det sådan noget passivt forbrug

M: Ja, men når det er alt andet så må man bruge den – vi bruger den også til at finde opskrifter eller et eller andet – altså alle de der ting, det er okay.

I: *Og hvad med fjernsyn – har I nogle eksempler hvor I ser det som værende godt i forhold til jeres familie?*

...

F: Det mest nok underholdning vi bare ser, er det ikke det?

M: Jo vi ser lidt billeder på skærmen også, men det... altså jeg forstår ikke helt spørgsmålet – du tænker, hvad der er godt?

F: Ja, nu har I lige givet eksempler på hvordan digitale medier som telefoner og ipads kan være gode at bruge som familie eller for børnene i jeres familie, har I også eksempler hvor I ser det er godt for familien at bruge fjernsynet f.eks.

M: Jeg tror at hvor de andre ting, der er det også tit noget de gør selv eller bruger det som en leg. Hvor fjernsynet enten så er det fordi det i hverdagen **hvor de måske trænger lidt til en pause og de får lov til at sidde selv fordi nu skal vi (forældrene) lave noget – det er jo også godt nok. Men der hvor vi synes det er rigtig godt, det er den fredag hvor vi alle 5 sidder os i sofaen oven på hinanden og helt tæt og sidder og ser en hel film og det er jo næsten – hvad er det? 1 time og 30 min eller så noget. Og det er vores øjne rigtig godt – og så har vi børnene kravlende rundt og som bare skal sidde og hygge og det synes vi alle sammen er helt vildt dejligt og det er også vigtigt at vi ikke går i gang med en hel masse oprydning for der skal vi bare være der.**

F: Ja.

I: ***Kan I beskrive hvorfor I ser det som værende godt?***

M: Jeg tror for os er det mest af alt at det betyder at man har noget fællesskab omkring det. Men så når det er sagt så kan man også godt sige at vi bruger det også til at afkoble. Eller koble fra, hvad hedder det, koble af? Det gør jo også noget – nogen gange har man brug for at trække sig, men meget af det er jo det der med at kunne skabe et fællesskab omkring – er det ikke det?

F: Jo.

M: Til at det ikke bare bliver så noget – nu det mig-mig-mig og min verden.

I: ***Er det det samme med perlepladerne også f.eks. – er det grunden til at det også er godt – er det fællesskabet?***

F: Nej, jeg sidder lige og tænker at jeg tror godt jeg kunne tænke mig at lære børnene at de vokser op med selv at kunne – altså der er mange ting at finde på når man er på internettet og så er mulighederne uendelige. Så det der med at finde ud af at der er også noget brugbart man kan hente og kan få noget ud af det, for man lærer tidsnok at der er alt muligt andet man kan sidde og spille tiden på nettet.

M: Men også at det ikke kun er passivt – ikke også?

F: Jo, altså det der med at man kan bruge det til noget andet.

M: Man kan sige at fjernsyn er noget passivt

F: Ja, det er rigtigt.

M: Når han laver perleplader – især John som laver perleplader f.eks. det er fordi vi gerne vil har kunnet finde en anden måde for ham at kunne få sin pause på uden at skulle side passivt og se et eller andet eller spille – minecraft... øh? **Det er jo heller ikke decideret passivt, men alligevel synes vi det gør noget andet.**

F: **Fordybelse. Ja, jeg tænker det er i hvert fald lige for Johns vedkommende så er det en måde at afkoble af og fra på**

M: Men det gør han også når han spiller minecraft?

F: Ja, ja, men ...

M: Men det siger vi jo stadig nej til.

F: Ja. Det er rigtigt.

M: **Men det tror jeg har noget at gøre med at den har vi svære ved at standse – der er det mere reaktionen af den der har gjort det til – nu ved jeg ikke om du kender minecraft, men det er jo egentlig et ret kreativt spil – hvor man sådan bygger en verden og bliver ved**

F: Det er lige som at bygge med legoklodser

M: Og han elsker det! Og det at bygge huse og alt muligt og han må faktisk godt sidde med ipaden og finde youtube videoer om nogen som bygger i minecraft og finde ideer på den måde. **Men vi giver ham faktisk ikke lov til at spille minecraft i ugen, andet end hans spilletid, så det er jo ikke passivt egentligt, men det har noget med reaktionen at gøre, hvorimod de andre ting med at man kan sidde og lave perleplader eller finde ting man skal male efter og så noget, at det sætter gang i noget andet**

synes vi.

I: *Og hvad sætter det så gang i?*

M: Jeg tror både det er det der med at det er en anden måde at koble af på uden alt det der leg, hvordan finder man noget hvor det ikke er at man passivt sidder og ser fjernsyn, men hvor man stadigvæk kan sidde i en fordybelse og slappe af og – er det ikke det lidt?

F: JO, jeg synes meget i starten var vi meget hvor børnene begyndte at bruge digitale medier, var der meget fokus på at det skulle være sådan nogen læringsapps.

M: Ja, da de var helt små.

F: Hvor de ligesom kunne lære og samle noget eller puslespil eller et eller andet, så det gik vi meget op i, men det ved jeg ikke – det gør vi ikke så meget mere.

M: Næ

F: Men det brugte vi en del i starten, men det – og det er også fint nok, men det er stadigvæk bare det uendelige – at så fortsætter man bare og så – jeg ved ikke jeg synes bare reaktionen på det, når de sidder med en skærm og laver så nogle ting, den er anderledes når vi skal være færdig med den, i forhold til hvis de har siddet med en puslespil eller noget andet – altså der kommer et eller andet negativt ud af det, synes jeg i børnenes måde at reaktion at reagere på.

M: Eller hvis de sidder med en Ipad tænker du?

F: Ja, ja – hvis de sidder med en Ipad.

I: *Kan I give eksempler på situationer, hvor I oplever at digitale medier er dårlige at bruge i jeres familie?*

M: jeg tror når det bliver for meget spilletid.

F: Ja.

M: Det tror jeg. Det er altid og det samme egentlig med fjernsynet hvis vi gør det for meget og sådan i løbet af dagen, man tænker 'puh, nu trænger vi lige til et eller andet pustehul – de kan få lov til at se en film nu' og så er det egentlig en eller anden stakket frist man har, fordi man ved, det er ikke så meget film, men hvis de får lov til at se en masse netflix eller viaplay, så kan de sidde der 1,5 time, hvis det er gået helt galt for os en weekend og vi selv er helt flade – når vi så beder dem om at slukke, så har vi sure børn resten af dagen. Så det kan godt være man har fået den der time til halvanden, hvor man har haft fri, hvor man selv lige kunne gøre et eller andet eller slappe af og smide sig på sofaen, men så bagefter så så vender den om.

F: Ja, så er der rimelig negativ reaktion.

M: Derfor vender det negativt, når det bliver brugt sådan.

F: Jeg ved det ikke.

M: Jeg ved det heller ikke helt. Ja, det ved jeg ikke. Jeg tror måske mest det. Men jeg synes at vi oplever rigtig gode effekter med alle de der andre ting – når det er til kreative ting eller kig på eller søg eller gør noget – brug det på forskellige måder, så synes jeg ikke der har været noget negativt ved det – og de synes det er sjovt og de er glade børn, men jeg tror lige præcis den dér, måske ligger det

mest i at det også er de der tidspunkt hvor vi også ikke har været så bevidste om det, eller har været sådan lidt lazesse-fair med bare at sige – øh, når vi bruger den lidt som den der **babysitter-ting-agtig-funktion**, at det er der vi oplever at det får en lidt mere negativ effekt. Fordi så sætter vi heller ikke rammerne, så giver vi den også bare mere los fordi 'puh, mor hun er træt, jeg trænger til lige at ligge under tæpper på sofaen eller' og så har man egentlig tænkt det bare skulle være en halv time, og så synes man lige det var så dejligt og så pludselig så er der gået halvanden time uden at man har opdaget det og så får man bare nogle børn som er fuldstændig blæst i hovedet af at de har siddet og kigget på den samme tegnefilm ti gange eller femten gange i den der tid de har fået lov. Og så er de bare uoplagte bagefter.

J: Ja.

I: Oplever I at den reaktion som I får når de har været på digitale medier eller har set film eller sid-det og spillet, at den er anderledes end hvis de havde leget eller lavet et eller andet andet hvor I siger til dem 'så nu er I nødt til at være færdige med det eller?'

M: **Ja, det er meget mere sur eller aggressiv adfærd de får.**

F: Ja ... Ja, **adfærden er meget anderledes synes jeg også når man skal slukke en skærm i forhold til hvis man skal pakke et spil sammen eller et eller andet synes jeg.**

M: **I hvert fald i vores familie**

J: **Jo, men det synes jeg, de er bare mere sure og tvære og gider ikke**

M: Men jeg tror også det er har noget at gøre med tiden, igen, når det er noget vi ikke har været

velovervejet med at sætte rammerne omkring at de har fået lov til det i lang tid – så er det også der de får den mest trælse adfærd ud af det. Altså hvis vi har den der ramme hvor vi siger 'nu må du tage en halvtime her' og de kender det og nu stopper vi så synes jeg ikke de har en samme reaktion, altså det er når vi ligesom har brugt den til at få dem fejlet af vejen til at nu kan I sidde med den der ipad og slappe af, så er det også der vi mærker den i den anden ende.

I: Så når de ved der er en bagkant på, så er reaktionen bedre?

M: Ja, og også når bagkanten ikke er så lang, hvis de bare får non-stop-ind – så er det også ligesom om de er blevet blæste i deres hoved til ikke... at det gør et eller andet ved dem. Ja. Er det ikke rigtigt, tænker du ikke det?

F: Jo.

M: Og de har svært ved at lege bagefter – de har svært ved at komme i gang med noget

F: Ja, man bliver lidt ugidelig af det.

M: Ja. Så vi har også i weekenden et eksempel at når de må spille, så er det aldrig om formiddagen. Det er der de leger allerbedst, det er altid om eftermiddagen – 15-16-17-tiden prøver vi at trække den til.

F: mhh-mhh (bekræftende tonefald)

I: Har I tænkt over hvorfor de reagerer sådan, hvorfor at reaktionen er så anderledes i forhold til digitale medier end hvis det f.eks. var et puslespil? Har I tænkt over hvad det er der påvirker dem til at have en anderledes reaktion der? Giver det mening?

F og M: Ja

F: Altså det er jo mere passivt om end – ej jeg ved ikke om det er mindre fantasi (reflekterende), det kommer an på hvad for nogle spil man spiller selvfølgelig. Det ved jeg ikke – **så tror jeg bare det, altså det der med at ligeså snart man har åbnet en Ipad eller et eller andet så er der bare mange muligheder og hvis jeg ikke gider det her spil, så kan jeg bare gå ind på det andet spil.**

M: **Ja, det der lystbetonede i det også ik?** At hvis jeg ikke har lyst til det så går jeg bare ind og vælger et andet.

F: Ja, men man kan jo også bare gå ind og vælge et andet puslespil hvis det er det man vil, men det er bare ikke helt den samme effekt – jeg ved ikke lige helt hvad det er, hvorfor? Det er i hvert fald bare den effekt som jeg synes man oplever

M: Jeg tror bare at det er sådan, for mig er det jo samme, hvis jeg ser en serie så er der jo hele tiden noget nyt og så har jeg svært ved at slukke, så når aftenen er gået, så er jeg kommet til at se 5 dele, i stedet for at jeg skulle have set den der ene på en halv time – ik? **Jeg tror bare lidt det er samme effekt børnene har, at det der med at man bliver bare fodret hele tiden eller sådan med indtryk – at der tror jeg ikke at den anden har det samme – altså puslespil, jeg tror det er noget andet**

F: **Nej, det er jo heller ikke fordi man selv oplever at hvis man sidder og ser fjernsyn eller en hel film – så er det jo ikke fordi jeg har mere energi bagefter. Man bliver stadig lidt sløv i hovedet, det**

**ved jeg ikke – det tænker jeg måske også lidt børnene bliver på en eller anden måde. Jeg ved det ik
– ja.**

I: *Hvad er I individuelt selv vokset op med i forhold til digitale medier?*

M: Altså, da jeg var 12 så fik vi vores første farve-tv. Jeg har ikke haft adgang, vi har set tv og det har været så noget sjældent og noget – jeg kan slet ikke huske jeg har set tv i hverdagene da jeg var barn.

I: *Hvad har du så lavet som barn?*

M: været ude-barn – opvoksede på landet. Så det har været meget ude. Far og mor arbejdede begge to på gården, så det har altid været meget derude sammen med mine forældre. **Det var ligesom den mulighed der var for at være sammen med mine forældre når jeg kom hjem fra skole.**

M: Du kørte traktor gjorde du.

F: Ja, det gjorde jeg. **I dag så gør de det bare på en app.** Så der var der ikke rigtig de muligheder. Så jeg tror det var den måde jeg voksede op på – **det var meget minimalt hvad der var og det var kun tv.**

M: **Altså jeg har ikke haft nogle restriktioner** – og jeg har været efternøler og altså for det første så med digitale medier har vi været meget bagefter kontra mine klassekammerater. Mine forældre har altid været et par år efter, så på en eller anden måde **har de altid holdt igen** og jeg har vokset op med nogen som altid har den store kabelpakke eller så mtv, og vi havde to kanaler. Og så var der mange år, og videomaskine fik vi flere år efter alle andre, men til gengæld da jeg så blev lidt ældre – **jeg kan**

ikke mindes at jeg har haft nogen restriktioner og jeg ved ikke, jeg havde en periode i skolen også hvor jeg ikke havde det helt vildt godt, så jeg var egentlig meget selv – også fordi jeg havde større søskende, så var jeg meget mig selv. Så som jeg husker det som barn så fik jeg meget lov til at se fjernsyn før teenageårene også og så ind i teenageårene så ... altså jeg har altid set meget film som teenager og det blev også en interesse med vennerne, men jeg har set rigtig meget fjernsyn, men jeg husker ikke nogen restriktioner på den måde. Men så har det jo været fjernsyn, så computer det er jo – kommet til – godt nok sent, mobiltelefoner det er jo også – det ved jeg ikke. Jeg sidder lige og tænker om jeg kan mindes om vi har haft computer ... jeg kan huske Commodore 64 – men det var ikke noget vi havde.

I: **Hvad var det?**

M: det er en meget gammel computer [griner]

Men jeg kan faktisk ikke huske hvornår vi har fået computer, men vi har altid været sent ude, så det har nok også først været når lige før jeg blevet myndig eller så noget. Og der kan andre jo godt have haft det inden tænker jeg, men ja.

I: **Tænk I over, hvad andre tænker om måden, hvorpå I håndterer jeres børns brug af medierne?**

...

F: Ja, men jeg tænker ikke ... jeg synes faktisk at nu hvor vi har taget et valg om at vi vil begrænse det og der er nogle begrænsninger for det, så synes jeg det er fint nok at snakke med andre om det – det er ikke sådan at jeg vil gerne have at andre skal gøre lige som os, men jeg tror måske mere på det tidspunkt i starten hvor vi ikke måske havde den samme begrænsning eller den samme ja, rytme for hvad de måtte og hvad de ikke måtte – der kunne jeg måske godt nogen gange blive sådan lidt – flov over at vi måske ikke havde nogen retningslinjer, eller at det hele bare var – sådan de kunne bare

gøre sådan lidt som de havde lyst til og de kunne godt sidde og se 3 timer i en hverdag

M: Ej, det har de da aldrig gjort.

F: Det gjorde de

M: (griner)

F: Men jeg tænker bare

I: *Men det var noget du tænkte over (til Jan)?*

M: Var det det?

F: Jaaa ... det tror jeg godt jeg kunne ... (eftertænksomt tonefald)

M: Det tror jeg aldrig jeg har tænkt over (reflekterende tonefald)

F: Nå? ... men jeg synes det er rart at man har taget en beslutning om at sådan er det vi gerne vil gøre. Men jeg ved ikke om jeg tænker over det nu, altså lige nu tænker jeg ikke over det i forhold til hvad andre tænker om vores prioritering, det må folk selv om. Ja, har du noget at sige?

M: Nej, altså jeg tænker – det er ikke fordi jeg tænker – det ville være store ord at bruge at sige at jeg er stolt over det, men jeg har det godt med at vi har en fast beslutning og det fortæller jeg også ger-

ne, at jeg synes vi har en god tilgang til det – må man sige det om sig selv (smiler), det synes jeg – den er sådan rimelig sund. Jeg tror mere jeg tænker over hvordan andre gør det – på at jeg godt kan blive lidt irriteret nogen gange – altså jeg kan godt blive irriteret derhjemme over at mine børn er hjemme ved legekammeraterne og så finder jeg ud af at de har fået lov til at se en film eller se fjernsyn fordi jeg har den holdning at når mine børn de har legekammerater, så ser de ikke fjernsyn sammen, altså – det kan være sådan hvis det er over en lang lørdag eller noget, eller vi har lovet noget på forhånd inden der kommer legekammerater, og det kan jeg godt irritere mig over – fordi jeg vil selv gerne vil have styring med hvad mine børn ser eller hvad de gør eller hvor lang tid de spiller eller så noget. Og det synes jeg er et generelt billede, at det gør man bare. Altså jeg kan høre – især ved drengene, men at der kan de godt have siddet og spillet eller set en hel masse. Og det synes jeg jo ikke er at være sammen med sine legekammerater på samme måde f.eks. så noget. **Og jeg har det samme med at man i institutioner – der bruger man også en masse rigtig meget med I pads og bliver det brugt fornuftigt synes jeg det er okay, men jeg kan godt irriterer mig over hvis man giver dem for mange læringsspil. Jeg ved godt det er læringsspil, men det er også noget jeg kan give mine egne børn og jeg vil stadig gerne have styr på hvor meget mine børn sidder foran en I pad eller et fjernsyn eller hvad det er – så det er mere den vej tror jeg at jeg tænker over det.**

I: ***Omvendt, tænker I over, hvordan andre forældre håndterer deres børns brug af digitale medier?***

M: Jeg tænker over det, i hvert fald når det kommer til at ramme mine egne børn. Det er forskellen – for ellers så må de gøre hvad de vil.

F: Jo men jeg lægger jo også mærke til hvordan andre gør og så tænker jeg bagefter at der er jeg glad for at der har vi taget et andet valg end bare ...

M: Og vi kan heller ikke undgå engang imellem at tænke eller sige til hinanden ”hold da op, de børn de får godt nok lov til at bruge den I pad meget, altså.” Så noget, det kan vi ikke undgå at lægge mær-

ke til engang imellem. Vi har også nogen i familien som får lov til *rigtig* meget, og det er noget som jeg tror vi godt bare kan undre os over at det er så meget, men det måske også bare netop et resultat af, at det er fordi vi har været så bevidste om nogen af de ting vi gør.

I: At man lægger mærke til det?

M: Ja, det tror jeg. Og det kan også godt være at vi er over i den anden grøft, men det er jo heller ikke fordi jeg tænker at det er sådan dårligt-dårligt, det er også ud fra hvordan vi oplever vores børn reagerer på det, at vi har truffet den beslutning. Ja. Vi har også overvejet det i forhold til Jannik og at han kan føle sig uden for over for andre, om vi er for hårde imod vores børn. Og lige nu – så, jeg ved ikke, går Playstation 4 inden under så noget?

I: Ja (eftertænksomt, men afklarende tonefald)

M: Altså, det overvejer vi lige nu om vi skal købe sådan en til dem i fødselsdagsgave – sammen. Og prøve at få anskaffet os lidt, fordi det er noget drengene gør rigtig meget og de står og griner af ham når han spiller med de andre og han bliver rigtig ked af det. Så det er jo også det der med at vores principper, skal ikke gøre sådan at det går ud over vores børn. Og så kunne man jo sige at han kunne finde sig nogle andre venner, men sådan er det ikke, og man kan også sige at der er også noget fællesskab i det, altså – og jeg kan også sige det for Jan. Vores holdning er også at der er forskel på om man er to der spiller sammen, og det gør de også med minecraft – der kan de godt sidde og spille sammen i et spil, det kan jeg også mere gå med til – det er mere det der med at når det bliver at man sidder 3 drenge og så sidder man med hver deres og de snakker overhovedet ikke sammen, så synes jeg ikke at der er noget socialt i det. Det er forskellen. Men helt klart det påvirker os jo også til at vi også tænker – skal vi lette på noget, fordi det er også en realitet at drenge i dag – særligt drenge, fordi Anine er ikke lige så interesseret i det, men drenge i dag spiller bare meget, og de har fællesskab igennem computere og spil og alt muligt andet – og det skal de selvfølgelig også have lov til. Og det

gør heller ikke noget – man kan godt tjene mange penge inden for IT når de bliver voksne – så de kan jo ligeså godt lære det. Men ja.

(Jan går fordi den Viktor græder. Pause (ca. 10 min). Interviewer opsummere lige før 2. del af interviewet med M's overvejelser omkring at købe en playstation 4.)

I: Kan I dele sådan lidt hvad jeres overvejelser er i forhold til en playstation 4?

M: Det var også i forhold til hvordan vi tænkte i forhold til andres brug af deres børns brug af digitale medier og også at vi overvejede det fordi han ikke kunne følge med.

I: Der sagde du også noget interessant i pausen i forhold til det her med nogen 10 timer og hvordan andre giver lov?

M: Det var mest i forhold til større børn, der kan man se andre, drenge i måske 9-10-12 alderen der spiller jeg ved ikke hvor mange timer i døgnet. Men det er selvfølgelig den måde de har venner på og er sammen på, men jeg synes også det er meget. Og jeg kan ikke finde ud af om jeg skal gå med og så sige, at det er sådan det er, og bliver min dreng en computer-nørd, så bliver han en computer-nørd, eller om jeg skal arbejde imod det. For jeg tænker også at vi på en eller anden måde som forældre kan være med til at præge deres interesser – og jeg tror da at sådan lige nu, så ønsker jeg nogle børn som er mere aktive på en anden måde, end at sidde bag en computerskærm, men det er jo meget almindeligt i dag.

F: Jeg tror min egen erfaring, altså i mit job, bruger jeg også rigtig meget computer og der er meget sådan programmering, hvor jeg skal bruge min computer til noget og det synes jeg er helt vildt spændende, og jeg kan godt lide det og jeg er interesseret i så noget IT og forbrug og elektronik – det synes jeg er helt vildt spændende, og det vil jeg selvfølgelig også gerne have at mine børn er. Men

det skal bare heller ikke ... altså jeg kan heller ikke selv finde ud af hvor er balancen i at mine børns interesse for det må gerne blive vakt, men det skal ikke bare være sådan et forbrug hvor man bare sidder og spiller hele-tiden-agtigt – det tænker jeg også er sådan lidt i den anden grøft, så jeg kan ikke, jeg har svært ved selv at finde ud af hvordan man skal sætte grænsen – altså når børnene bliver større så ved jeg ikke helt hvordan det skal styres

M: Men det gør det heller ikke nemmere, når man bare ved hvordan udviklingen har været fra vi var børn til i dag – hvad man skal kunne, der kan man heller ikke lade være med at tænke om man gør sine børn en bjørnetjeneste ved at begrænse dem fordi det vil jo kun blive mere og mere forbrugt – så begrænse mine børn så de bliver gammeldags på en eller anden måde når den tid kommer, det kan jo også være en gevinst de tager med sig, at de bare finder det fuldstændig naturligt ikke og er helt inden i det

I: **Hvordan ser du det kan blive en gevinst?**

M: Jeg tænker at hvis de er vant til det nu og udvikler det – kontra nogen som ikke får lov til at spille 5 el. 7 timer – meget mere end vores, der ligger det jo også mere naturligt for dem måske – de vil jo være længere fremme lige såvel som hvis man gik til fodbold træning 3 gange om ugen. Så gavner jeg mit barn ved eller bremser jeg det til at de kan følge med udviklingen på en eller anden måde.

F: Ja. Jeg tror jeg tænker også, at jeg er slet ikke i tvivl om at det bliver en større og større del af fremtiden at man skal kunne håndtere noget digitalt på en eller anden måde – så selvfølgelig skal de lære det, men det er også bare lige ... (mister tråden)

I: **Og jeres overvejelser med den her playstation 4 – hvad er de?**

M: Det er at vi ender med at købe den.

F: ja, men det tror jeg – jo nu kan jeg huske det jeg tænkte på før, det var lidt i forhold til at jeg tror der er rigtig meget positivt ved at lære at håndtere alle de der digitale medier eller enheder eller hvad det nu er – lidt ligesom internettet tænker jeg der bare er rigtig mange – jeg kunne godt tænke mig at lære mine børn at der er en masse gode ting at finde på internettet, men der er også en masse crap og skidt og ragelse, man kan finde alt muligt – som jeg tænker det vil jeg også gerne

I: **Hvad tænker du så på dér?**

F: Jeg tænker at i forhold til at håndtere digitale medier, at de skal også lære at der er en masse brugbare ting de kan bruge dem til, der er også en masse tidsspilde og spil eller hvad det kan være, der ofte bare suger tiden ja. (S tilføjer som bare suger tiden) - som tager tiden, men der er bare så mange andre gode ting man kan bruge dem til. Det er jo effektivt til mange ting og der bliver flere og flere ting tror jeg hvor det er brugbart og hvor det er effektivt og det kunne jeg godt tænke mig at mine børn bliver fortrolige med, men de skal nok også bare lære at der også bare er nogle ting som bare suger tiden og som man – altså jeg tror ikke at man løser det ved at jeg begrænser dem i brugen af det – men de skal bare lære at bruge det rigtigt, men lidt alla internettet – altså de skal også selv lære at sortere fra at der er en masse ting som man ikke behøver at sidde og bruge tid på eller sidde og kigge på – men lære at man kan bruge det på en positiv og konstruktiv måde.

M: Og så er det vel også det med at lære at være i – for os også tror jeg det er gennemgående når vi snakker om det – det er også det at vi ønsker, at når vi synes det er godt så er det også fordi der er en del – en snert af noget fælleskab i det – at det betyder noget for os. Så jeg tror også at for os, så snakker vi også ligeså meget om f.eks. at vores eget forbrug af mobiltelefon, eller tjekken facebook eller mails eller hvornår er det vi gør det eller hvornår er det at vi er nærværende for vores børn – så jeg tror også meget det handler om, at det også selv er noget vi øver os på egentlig – det er det også

at kunne være tilstede i det vi er i, i stedet for at vi hele tiden er et andet sted og det tror jeg nogen gange at vi synes at *det er dét* – at man er et andet sted, hvis man hele tiden sidder og spiller eller noget – så et eller andet sted så ønsker vi også den der *del af nærvær*, at den betyder et eller andet – er det ikke også – det er vel også en del af det?

F: Jaa ... jo, men det er jo ikke bare at spille – jeg tænker også bare facebook eller sociale medier, altså også – jeg kunne godt tænke mig at mine børn de lærer at der er en tid til det ene og der er en tid til at være nærværende med dem man er fysisk sammen med.

I: **Og hvad mener du specifikt med det?**

F: Jeg tænker at, jeg synes selv det er svært og være meget på facebook og samtidig at være nærværende med nogen som jeg er fysisk sammen med – mine børn med, jeg kan ikke sidde og være aktiv eller at være tilstede begge steder så på en eller anden måde så synes jeg også – *man skal lære at kunne*, jeg vil ikke prøve at undgå sociale medier overhovedet og jeg synes da også mine børn skal introduceres til det, og bruge det, men jeg tror bare at det er farligt, hvis det kun er der man er tilstede og jeg kan ikke selv finde ud af hvad balancen er, altså jeg har selv afinstalleret facebook på min egen telefon, fordi det har slugt for meget tid for mig, for jeg kan sagtens sidde og bladere igennem sådan en tidslinje i *lang* tid og sidde og scrolle igennem på alt muligt andet som er fuldstændig ligegyldigt på en eller anden måde – men det gør bare at det stjæler jo bare mit nærvær fra dem der nu er omkring mig- så det har jeg været nødt til at fjerne fra min telefon i hvert fald, men det er ikke fordi jeg ikke må være på facebook mere, men det har begrænset mit brug af det. Men *jeg synes det er svært for jeg ser også bare børn som er ældre* end vores som har hele deres netværk bundet op på dem de nu er sammen og de skriver sammen hele tiden og er online hele tiden, så jeg kan ikke helt finde ud af hvad der er den gyldne mellemvej i at være online og at være offline, eller være tilstede i det fysiske – jeg ved det ikke, det smelter jo lidt sammen, synes jeg det ser ud til – det bliver ikke mindre i fremtiden, men det er svært når jeg ikke selv er vokset op med det – så det er så noget man skal lære at navigere i

I: Nu siger du at du gerne vil have at jeres børn lære at man kan bruge det på en positiv måde eller at der er nogle muligheder i dem – hvad tænker du specifikt der?

F: Altså jeg bruger det selv rigtig meget – jeg bruger meget google – søger vanvittigt mange informationer – **det er min største vidensbank** lige meget hvad og nu er jeg nok også typen som kan undersøge – det er lige meget hvad vi skal - om vi skal købe nye køkkenknive eller? Så skal jeg ind og tjekke om der er noget, det er lige meget hvad – bildæk, så skal jeg altid ind på nettet og læse en test af noget eller hvad andre folk synes og så sorterer jeg lidt i at der er nogen af disse ting som er brugbare, og der er nogle andre som ikke har anbefalet dem. Godt så skal jeg ikke vælge dem.

M: **Eller bruge youtube, altså videoer ikke? Så skal du finde ud af hvordan du sætter snor-ting på et fiskehjul eller hvordan du ordner et eller andet og så er det igennem videoerne du ser hvordan man gør det..**

F: **Ja, ja – så jeg synes der er super mange vejledninger til alt muligt, informationer – det bruger jeg selv rigtig rigtig meget. Så det synes jeg er positivt og det kunne jeg også godt tænke mig mine børn kunne lære at bruge det på den måde.**

I: Så siger du at de også skal lære at der er utrolig meget "skidt" eller "crap" – og hvad tænker du der?

F: Jamen der er alle mulige mærkelige mennesker – eller, jeg kan huske at vi engang for længe siden sad med børnene og skulle finde noget med bjørn på youtube, fordi de skulle se hvordan en bjørn ser ud – og så lige pludselig sidder der en mand med bukserne nede og sidder og viser sine ædlere dele frem og jeg har kun søgt på bjørn på youtube og det sprang jo lige frem i ansigtet på os alle sammen og jeg skyndte mig sådan lige at køre væk. Men dét der med at man ved bare ikke hvad der dukker op i hovedet på en. **Og det kan jeg jo ikke – jeg kan jo ikke bare begrænse brugen af youtube over for**

mine børn – altså de skal selv lærer at kunne sortere i det tror jeg – der er jo al mulig ting – porno er også en stor del af internettet også som jeg heller ikke synes at mine børn skal sidde og kigge på, men de kan jo ikke undgå at se det – og heller ikke, og det er måske det som er min største frustration det er måske nok hvis de er sammen med andre børn hvor man ikke selv lige kan styre det – så kan jeg jo ikke sætte reglerne for det, så jeg nødt til at selv, så skal mine børn jo selv have lært at sige fra på en eller anden måde –

M: Så er der også det der helt banalt med man ikke bare skal tro på alt som det er, det er jo også det med at sortere – det er jo ikke alt der passer man finder og jeg tror også at når du tænker på skidt og dårligt så er det også lige så meget det der med tidsrøveren i det, at det er også bare det der mere tager mere – altså bruge det til det man skal bruge det til ellers kan man nemt have siddet der 3 timer senere og så er man ikke kommet derfra. Er det ikke også det tænker du?

F: Jo.

M: Og bruge internettet til noget positivt, det er jo også bare det at bruge det med omtanke – på en eller anden måde, så det ikke tager overhånd.

F: Ja, altså et eller andet tilfældigt haveprojekt hvis man skal sætte noget – så kan man godt gå på nettet og kigge på hvordan er det man bygger det op – så kan man jo næsten bruge mere tid på at sidde og kigge på det end det ville have taget at lave det.

M: Det er jo noget vi andre også falder i.

F: Jeg falder også i det.

I: ***Og I falder i, på hvilken måde?***

F: At det bliver for meget – jeg sidder bare og beskæftiger og kigger på og søger bare informationer, fordi der er bare uendelige mængder af alt muligt – man kan blive ved med at kigge på alt muligt. Og så fordi man sidder og surfer så bruger man tiden på det.

M: Men altså igen også så har vi jo også prioriteret at vores computer står uden for i vores fællesrum – det er jo også en del af at vi ønsker så at tingene skal være mere fælles, men vi ønsker også vi får det brugt til noget godt sammen – at det ikke er noget individuelt på den måde, at vi gerne vil kunne være åbne omkring det og også at vi gerne vil have lidt mere kontrol med hvad børnene går i gang med – især når de også bliver ældre tror jeg. Hvad vi sådan kan styre. Vi kommer ikke til at kunne styre så meget (smiler)

F: Nej.

M: Men det vi kan styrer (Sandsigende ironisk tonefald) [fniser]

I: ***Nu går jeg tilbage til jeres playstation 4 igen – hvordan har processen omkring overvejelsen om at få en playstation 4 været?***

F: Har du fortalt om – da de var hjemme ved? Nej?

M: Nej. Først kan jeg lige fortælle at vi egentlig har synes det har været fint med Ipads og vi synes jo alt er dyrt og jeg tror ikke at vi havde tænkt at vi skulle investere i mere nu – vi synes vi har nok i at de kunne være på Ipad og alt det andet ik?

F: Jo.

M: Vi har syntes det har været for dyrt – egentlig til at vi ville – vi har tænkt de kunne godt klare sig uden Ipad.

F: Også var vi hjemme og besøge nogle gode venner, hvor en af Johns gode venner tidligere fra børnehaven som har en Playstation 4 som de har spillet derhjemme og så kan jeg bare huske at da jeg kommer ind i stuen og jeg kan hører de skælder lidt ud på hinanden – så står John og fik skæld ud af ham den anden dreng fordi han ikke kunne følge med i det spil som de spillede – det var en two-player hvor de skulle spille sammen i den samme bane, men John kunne slet ikke finde ud af det – han vidste ikke hvad for nogle knapper han skulle bruge og han stod bare – jeg kunne bare se på ham at han var meget frustreret og sådan lige..

M: Og ked af det

F: Meget ked af det og var lige ved at bryde sammen. Og den anden store dreng stod bare og var meget optaget af det her spil og tænkte overhovedet ikke på hvordan Jannik reagerede, men sagde bare "Nej, du skal gå derover – du skal hoppe eller du skal slå eller" eller et eller andet

M: Og han blev modløs

F: Ja, så kunne jeg bare se på min dreng, og det synes jeg godt nok var synd at han skulle stå der – han vidste ikke hvad han skulle gøre – han ville rigtig gerne være en del af spillet og være lige så god som den anden og det kunne han slet ikke.

M: Vi var til en fødselsdag, hvor der var nogle andre.

F: Og så tænkte jeg – ej, det er måske også – så går det jo også ud over mine børn at jeg sætter sådan nogle skrappe regler op for hvad de skal have lov til. Det synes jeg, at det var heller ikke fair – så gik vi hjem og fandt en gammel playstation frem – playstation 2 som jeg havde for mange år siden og den har de så brugt lidt herhjemme og så tror jeg bare, ja, så har vi snakket om om man ikke skulle købe en nyere. Og jeg synes vi har fundet ud af det med også at styre forbruget af det – altså at vi har styret deres spilletid på Ipad og så noget - så jeg er ikke så skræmt af at vi også skal have en playstation, det skal nok gå – **det er måske mere mit eget forbrug af det.**

M: Det er jo så også med den samme dreng – og han får lov til rigtig meget Ipad og playstation, men vi har f.eks. også det her minecraft spil, der har vi også oplevet at det var vores dreng som er startet med at spille det og så fordi vi har sat de restriktioner op – **han har egentlig introduceret det til ham den anden, men han har fået lov til at spille så meget, så han er jo overhalet langt indenom – meget mere, John kan slet ikke følge med så der kan man også se en eller anden effekt af – og det er jo klart i forhold til hvor meget tid man kan bruge, men det gør jo også til at han kan have svært ved at følge med jævnaldrende** og det er jo det vi skal gøre nogle overvejelser om hvad det er vi skal ja...

F: Men en anden positiv ting sad jeg faktisk lige også tænkte over her den anden dag – når er det ikke andet end 2 dage siden vi var ved sundhedsplejerske med de to store børn og de fik jo kun ros for al deres fysiske kunnen og gøren og balance og hoppen og griben en bold, og hun sagde – hun spurgte os ”altså, laver I meget med jeres børn? Eller går de til noget” og jeg svarede at ”altså de går ikke til så mange aktiviteter, men de er meget ude og leger meget sammen” og så tænkte jeg bare – der har de i hvert fald deres fysiske motorik, den er i hvert fald i orden – det ved jeg ikke om den ville have været hvis de havde siddet og spillet 3 timer om dagen – det tror jeg ikke den ville have været, men det var sådan en lille ting hvor jeg tænkte ”nå, fedt! Det var godt”.

I: *Oplever I situationer, hvor I pludselig ikke er forberedte - altså hvor I ikke på forhånd er enige om, hvordan situationen skal takles?*

M: Jamen, vi er faktisk rimelig enige

F: Ja.

S: Er vi ikke det?

J: Jo.

M: Altså det er småting – så er det fordi den ene måske synes ”ej, de kunne da godt lige have fået lov til lidt mere” eller? Men ikke sådan noget direkte uenige.

F: Men det er ikke sådan at vi bliver... ej, overordnet så er vi altså enige. Og i dag så gav vi Jannik lov til at spille her i eftermiddag, så sagde du også ”nå har han fået lov til at spille?” – men altså mere er der ikke i det, det tror jeg vi er rimelig afklaret af.

I: *Hvordan håndterer I de situationer hvor I ikke forud er enige eller har dannet jer en mening?*

S: Det er så lidt at det har jeg aldrig tænkt over –

J: Vi er aldrig uenige skat er vi?

[griner begge]

M: Jeg tror bare at faktisk for at det ikke skal være løgn, så tror jeg ikke at vi er specielt uenige med hensyn til børneopdragelse. Altså det er meget begrænset – det er småting, så jeg kan slet ikke lige tænke på sådan en situation – jeg tror bare så snakker man om det når børnene er blevet puttet, hvis vi overhovedet husker episoden – hvis den har været mere betydningsfuld end det. Hvis den er betydningsfuld til at vi kan huske den så kan det være vi snakker om den når de er puttet og så er det det. Men så er det et eller andet med ”jeg var ikke enig i det du gjorde” og så er det sådan ”nå okay” og så får vi en snak om det, men det er ikke fordi vi sådan overordnet har ændret ret meget.

F: Nej

M: Det er godt nok sjældent af hvad jeg sådan lige kan mindes.

I: Har i gjort jer nogle tanker om, hvilken indflydelse digitale medier kan have på jeres børn?

M: Jeg tror at hvis vi får vist den alsidighed der er ved brugen af digitale medier - af hvor mange måder man kan bruge det på. Så det ikke kun er ensporet – det her bruger vi til at spille på, eller til at se film på – men får vist hele det der brede spektre – så tror jeg vi kan gøre vores børn rigtig stærke – også fagligt, **for det er det de møder i skolen og det er det de hele tiden skal tage stilling til, der tror jeg vi gør noget godt for vores børn.** Tror du ikke det?

F: Jo.

M: For så bliver det som en samlet del af hele deres udvikling tænker jeg som kan gøre dem noget godt også med det.

F: Ja, men det tænker jeg også – der er rigtig mange gode, masser informationer som er brugbare og det kunne jeg godt tænke mig at mine børn lærer, og samtidig kan jeg også tænke gad vide – hvor mange ting af det man så lærer, hvor meget af det hænger fast – hvor meget husker man når man hele tiden ved at jeg kan bare lige gå ind og slå op, hvis jeg ikke kan huske det – eller jeg kan ikke huske hvordan det var sidste gang, men jeg kigger lige igen agtigt – spørgsmålet af hvor mange ting som hænger fast, det kan godt nogen gange spekulerer lidt på – for jeg tror at et eller andet sted så bliver man bare, altså jeg er selv blevet meget dårligere til og finde vej efter at man bruger GPS altid i bilen – så lægger jeg ikke mærke til det, fordi det er der en som sørger for. Så sådan tror jeg også det er med alle mulige andre informationer som man lærer eller lærer i skolen eller noget, der kan være mange ting som man bare kan søge på nettet og så kan man bare lige finde informationen der og så tror jeg bare ikke at det hænger så godt fast – altså at man husker det så godt. Men det tænker jeg også på den anden side at det kan man måske ikke gøre så meget ved. Det er sådan tiden/fremtiden er – alt er tilgængeligt hele tiden så. Så er der måske noget andet man skal bruge sine ressourcer på tror jeg.

M: Det er jo en kombi, tror jeg. Og jeg tror også at du har opdaget at det betyder bare noget for os at se helt det fysiske ting for vores børn – at de kommer ud og de leger. Men det er jo også en kombi, så kom en af børnene og spurgte "Hvad er en bisonokse?" og så kan vi snakke om det og jeg kan prøve og forklarer og drengen fatter ikke hvad en bisonokse er – og så er det jo fedt at man kan gå ind og google det og vise hvad en bisonokse er. Det er jo også et eller andet sted, at så kan man koble noget viden på noget andet og så skal det nok være eller så kan vi snakke om et eller andet uden for eller nu skal vi gøre det og det, og så går vi ud og afprøver det. Altså, så det er jo en kombination hele tiden, så på den måde så tænker jeg det er en vigtig kilde til viden. Vi har også en dreng på 3 år som ved hvad en rektangel er og en cirkel og trekant – fordi han ser sådan en matematisk tegnefilm for små og han er fuldstændig med. Og det er jo ikke fordi vi har siddet og lært ham det – så der er jo også nogle rigtig gode ting videnskabsmæssigt som de får med – jeg tror bare dér hvor vi skal være stær-

ke, det er ligesom at få omsat det til noget handling eller noget i hverdagen – så det ikke kun er noget som vi kender fra fjernsynet, fordi så er det lidt ligesom at man kan sige ”Nå, men jeg har jo set Grand Canyon” eller hvad ved jeg – men jeg har bare aldrig været der. Det er forskellen – så kan man vide en hel masse, men der er ligesom ikke noget bagved – ligesom tomhed bagved.

F: Det er rigtigt. Jeg kan godt lide den der kombination af at komme ud i naturen og opleve virkeligheden sammenholdt med at der er en masse viden som man skal søge alle mulige steder. Men det der med at få tingene mellem fingrene eller mærke på dem, det tror jeg også er meget vigtigt.

M: Jamen f.eks. når vi er ude og rejse om sommeren – vi kommer ikke specielt langt væk, men vi kan snakke en hel masse om lande og sprog, men når vi så pludselig også har været afsted så har vi været i Tyskland eller Frankrig – jamen så har de pludselig noget erfaring på som de sådan kan sætte på – hov, så har de jo en viden om at der findes nogle lande og der er forskellige sprog, som bliver talt og man lever anderledes. Så det er sådan en kombi, der kan man godt sidde og kigge på et kort eller på en computer om hvad det er – men de skal ligesom også erfare det. Så derved tænker jeg det står stærkt også – **vi vil heller ikke være det foruden. Overhovedet.**

I: ***Så det er jeres tanker om hvordan digitale medier har eller kan have indflydelse?***

J og M: Ja.

M: Og kan bruges positivt også.

I: ***Synes I, at der fra samfundets side stilles krav til jeres børns kunnen med digitale medier?***

F: Så langt tror jeg ikke vi er nået endnu – er vi det? Altså med børnene? Ikke med vores børn?

M: Nej. Jeg ved ikke helt om jeg er med, men skolemæssigt så bliver de i hvert fald brugt – i børnehaven kan man sige gør man også. På min egen arbejdsplads lige nu med vuggestue, der bruger vi jo QR-koder, hvor de går ud og får en fortælling når de er ude og gå tur og så scanner vi QR-koder løbende på turen og så får de en fortælling om en frø. Så på den måde, så ved jeg ikke om det er fra samfundets side eller hvad, men altså – der er jo påvirkninger flere steder fra – så man bruger det på forskellige måder. Men jeg tror det kommer an på alderen - altså jeg tænker 3 år lige nu der oplever jeg det ikke med V, ved de ældre der tænker jeg rent skolemæssigt og læringsmæssigt så bruger man det jo mere og mere og der er jo helt klart mere krav om det.

I: **Ja, og hvad er kravene der?**

M: Jamen, nu er det så – de går på privatskole, men kravene er at fra 1. Klasse skal de have en Ipad med hver.

I: **Som en skoleting?**

M: Ja, som en del af de ting til skole. De har jo allerede nu e-mails, det er ikke fordi de bruger dem endnu, men det er der jo. Og de bruger det jo i skolen, de digitale medier i det hele taget på forskellige måder og det vil der jo kun blive mere og mere af. Så på den måde så er der jo krav fra samfundet, for det er jo også hvad jeg hører – også fra folkeskoler, der er der bare ikke lige krav om en Ipad, men ellers, så er det jo sådan det er.

F: Ja.

I: *Og hvordan forholder I jer så til det – de her krav?*

F: Altså jeg tænker i hvert fald på, at mine børn skal være forberedt på at de skal også lærer at bruge digitale medier herhjemme, fordi jeg ved bare det bliver en stor del af deres hverdag både i skolen og senere hen tænker jeg. Og nu ved jeg jo slet ikke hvad fremtiden bringer inden for det her felt, men jeg vil i hvert fald gøre alt for at mine børn er lidt på forkant med brugen af det. At det er naturligt for dem at bruge dem. Jeg har også snakket om på skolen til sidste forældremøde, der fik vi at vide hvilke lærings-apps de måske kunne have gavn af at bruge, som de også nogen gange bruger henne i skolen og dem bruger vi også herhjemme engang imellem.

M: Gør vi det?

F: Jeg har i hvert fald engang hentet en af dem ned, men... intentionen har været der (klapper sig selv) – men det er det der med at forberede dem på det, fordi jeg ved at det kommer, så derfor skal det ikke være helt fremmed – det skal ikke være første gang i skolen at de oplever at bruge det kan man sige, hvis man kan.

M: Altså jeg har tænkt lidt i forhold til at nu er de begyndt at filme så meget – optage hinanden og lave film og så noget. Nu er det jo ikke så lang tid siden at jeg selv har gået på en voksen uddannelse, men der er også fra da jeg gik i skole, og skulle fremlægge noget – så var det et eller andet skriftligt og så noget mundtlig fremlæggelse. Der bruger man jo noget helt andet i dag til fremlæggelser af alt muligt. Altså på mit studie skulle vi også lave små videoklip, og forskellige ting og måder man skulle gøre og lege med det på. Så dér tænker jeg også jeg gerne vil bakke op om det og lære mine børn at de også får lov til at lege – altså have den der legende tilgang også, at det også er vigtigt.

I: *Til sidst: hvad synes I, at de digitale medier gør ved jeres måde at være sammen på som familie?*

M: [klukker lidt]– Jeg tror det er lidt det vi har været inde på. Er det ikke det? At med nogen ting oplever vi det at det gør det svært – grunden til at vi har begrænset det er jo at vi synes det giver nogen unødvendige kampe og konflikter som vi gerne vil være foruden og derfor har vi sat nogen begrænsninger og restriktioner på det, men når det bliver brugt ordentligt, f.eks. ved vores fredagsfilm om fredagen – det er jo dér vi virkelig synes at der hygger vi os, lige såvel som hvis vi havde siddet os med et brætspil og spillet ludo eller et eller andet, fordi det har noget at gøre med det der nærværet i det – at nu er vi sammen om dét her. For vi kunne også godt sidde os alle fem og se film sammen og så kunne Jan måske sidde med sin telefon og måske lige tjekke sin Facebook og jeg kunne lige sidde og tjekke min mail, og så ville det jo ikke være nærværet om filmen. Men det at vi siger at nu er vi nærværende omkring det her sammen.

F: Mhh (anerkendende tonefald) ... det er rigtigt.

M: Og sådan synes jeg det langt hen ad vejen er.

F: Jeg synes at udfordringen det er det der med når der er flere skærme som er aktive og om det så er børnene som sidder med hver deres skærm eller hvad det er

M: Med hver deres høretelefoner.

F: Der er bare noget isolerende og noget – man er bare i sin helt egen verden som jeg ikke synes er positivt. Altså det tænker jeg negativt.

I: Så I er også opmærksomme på hvordan I bruger jeres digitale medier foran børnene?

M: **Vi øver os [griner begge] Det er en øvelse. Men ja**

F: Det er så en hel anden ting [griner].

M: Ja, det er vi – og jeg tror bare sådan generelt – så tror jeg det handler om at være bevidste om hvordan vi bruger det – fordi også det der hele, så snakker vi om at vi gerne vil have noget fællesskab igennem det – så siger vi jo samtidig også, at vi bruger det også til at børnene må koble af – at der er en som trænger til en pause og så kan man sætte sig ind og gøre et eller andet eller få lov til at spille. Så jeg tror bare meget mere at der er en bevidsthed omkring hvordan vi så bruger det, at det er dét som fylder allermest. Men der er helt klart – vi vil jo stadig gerne helst have at vi som familie sammen får noget ud af det. Altså også bare det der med, at de kunne sagtens bare få hver deres skærm og se hver deres serie som de gerne vil se, men vi kan også godt lide at der er et eller andet de skal forhandle med hinanden og det er jo fedt at høre at så sidder de også skal se Viaplay sammen og så siger Anine ”Nu vil jeg gerne se ’My Little Pony’s’” og så siger J. ”Det er fint – så ser vi én af dine og så vil jeg gerne bagefter se ’Ninja Turtles’”. Altså at de forhandler lidt, og så kan de også godt sidde og se det ene som de egentlig ikke har lyst til, og alligevel hygge sig med det fordi de så på den måde finder ud af det og så får lov – og det synes vi også at der er noget læring i i det hele taget. Altså social læring i det –fremfor at de bare sidder og vælger selv.

I: **Hvordan håndterer og overvejer I jeres eget forbrug foran børnene?**

M: **Vi kommenterer det frækt over for hinanden når vi synes den ene gør noget for meget.**

I: **Gør I det?**

M: Ja.

F: **Ja. Og der kan man godt som den der står og forbruger det blive meget irriteret og sige 'Det er også frækt at du skal... 'jeg skal bare lige have tjekket ... jeg skal bare lige have sendt den her mail' eller 'jeg står lige og er ved at sende den her'**

M: "Ej, hvor er du nærværenden Sine – hva?"

F: **Ja, stikpiller til hinanden det er nok noget vi oplever.**

I: **Så hvorfor gør man så det?**

M: **Det er fordi det er meget nemmere at se hvad den anden ikke gør rigtigt og fordi at man netop bliver fanget i det. Man går ind med intentionen at man skal bare lige bruge 1 minut på det her at få det gjort og så pludselig er man blevet fanget i at man egentlig har glemt hvad man kom der for f.eks. hvis man tjekker mail og så skal man også lige bum bum og så er man havnet på facebook eller et eller andet. Sådan er det for mig – det griber om sig og det er jo det vi øver os på. Og lige nu så kan vi jo sætte restriktioner for vores børn, men det er jo sværere at gøre det for os selv, men vi har snakket om at vi gerne vil øve os...**

F: **Vi er jo opmærksomme på det.**

M: **At øve os i at det er når børnene er puttet f.eks.**

F: Ja.

M: Altså det er sjældent at det ikke kan vente 2 timer.

I: *Så hvad er det – når I f.eks. hentyder til hinanden – at I bruger jeres telefon, hvad er det så tanken er bagved i forhold til at pointe det?*

M: Det er for at have nærværet her og nu til den som står over for en.

F: Man er ikke tilstede på samme måde.

M: Og det kan både være i forhold til ens børn. Det kan være f.eks. at vi sidder og skal have eftermiddagskaffe og så skal jeg lige hente noget over ved køkkenbordet (de har et arbejdskøkkenbord ud over deres almindelige køkkenbord i køkkenet) og så har jeg set at der lige er tikket en sms ind og så begynder jeg på det selvom det godt kunne vente og så kan Jan godt komme med en eller anden bemærkning om at "hold da op, det var da også hyggeligt og sidde og drikke kaffe med dig" eller vi sidder og drikker kaffe sammen eller et eller andet.

F: "Er det mere vigtigt end os"

M: Ja... Og jeg tror faktisk at de der her og nu – mails og facebook, det synes jeg egentlig vi er blevet okay til at vente med også – jeg tror faktisk det er særligt de der sms'er – når de lige tikker ind og man hører ringet der nærmest, at det er dem man nogen gange kan have svært ved, fordi man føler at det er her og nu – at nu er der en på den anden side der står og venter på mit svar og så kommer man til at sætte dem som er foran en på hold, mens man skal svare nogen som er langt

væk.

F: mhh-mhh (bekræftende tonefald) ... Ja.

M: **Men vi øver os. Vi vil gerne at vi begrænser det i forhold til når vi er sammen som familie – fordi også når vi først er hjemme – hvis vi har dage hvor vi først er hjemme kl. 16.00 eller måske næsten 16:30 og børnene bliver puttet – de bliver jo puttet tidligt vores børn ml. 19-19.30. Så kan man jo selv tælle hvor mange timer man reelt har sammen på en dag og hvis man så også ender med at have brugt en halv time eller tre kvarter eller en hvad ved jeg uden at man har tænkt over det, så er det jo også tid som er taget fra ens børn som man kunne bruge sammen eller ens mand eller.**

F: **Altså jeg synes i hvert fald nogen gange godt at jeg kunne bruge det der med at man ikke hele tiden bliver gjort opmærksom på at der er et eller andet, sms eller notifikationer som hele tiden kommer – de kan godt forstyrre. Jeg kan godt have svært ved lige at slippe det og jeg kan godt høre når de bipper ind eller et eller andet, men det er svært for mig ikke lige at tjekke det – jeg øver mig lidt i det.** Jeg kan godt finde ud af det hvis der er nogen som ringer (ligesom nu) – så kan jeg godt bare trykke den væk og tænke at det må jeg tage mig af senere, men jeg skal tit sådan lige vide – hvad er det egentlig de vil eller hvem er der eller, men...

M: **Og så er vi blevet bedre til bevidst at lægge telefoner væk f.eks. altså det er mest telefoner der forstyrre ikke?**

F: Jo det ...

M: Vi kan godt vælge at hvis vi går hen et sted, så kan jeg også godt lade telefonen ligge i bilen **eller bevidst træffe et valg om at nu vil jeg det og det kan vi også godt gøre herhjemme nogen gange.**

F: Ja.

I: ***Og det gør I bevidst foran børnene også?***

M: **Altså ikke bevidst så de ser det som sådan, det tænker jeg ...**

F: **Nej, det tror jeg ikke**

M: **Det er mere over for hinanden**

F: **Ja, det er kun over for os.**

M: Ja.

F: **Jeg synes bare også det er svært – for der er også mange ting der ligger i en telefon. Så er man ude og besøge nogen og man ville egentlig gerne have lagt den ude i bilen fordi, jeg skal ikke i kontakt med nogen, men så skal man snakke om noget – hvad skal jeg egentlig om 3 weekender, skal vi mødes der og så ligger kalenderen derude i bilen på telefonen og – den er bare svær at undvære, jeg synes den er svær at balancere det hele – så jeg kan ikke helt undvære den i hvert fald, men**

I: ***Hvis I fik et barn mere lige nu, vil I så gøre noget anderledes i forhold til håndteringen af jeres børns brug af digitale medier?***

F: **Jeg synes faktisk at lige nu har vi fundet et tilpas niveau.**

M: Mmm? (tænkende tonefald) - Jeg tror at... jeg synes allerede vi har forandret os fra første gang vi fik Anine og Jannik til Viktor, **vi har brugt den meget mere som babysitter – Ipad og fjernsyn for Anine og Jannik, kontra Viktor – vi havde også dobbeltbarn på samme tid og det tror jeg har spillet ind – altså vi har været brugte. Men det tror jeg at hvis der kom en 4, så tror jeg at det ville være det. Altså at der ville vi være mere bevidste også fra start**

I: **Om at hvad?**

S: **Jamen, altså om at det ikke skal være en babysitter**

F: Ja.

M: **Jeg tror ikke at Ipad'en eller telefonen eller så noget – ville blive fundet lige så meget frem, sådan til hverdag og når det så er sagt så tror jeg også at vi samtidig også på nogen områder – f.eks. når vi er til en fest eller fødselsdag, hvor det er voksen – hvor voksne er på – så kan børn godt nogen gange få ubegrænset adgang, fordi det gør alle andre børn, så dér tror jeg vi ville være mere lazesse-fair også i forhold til hvis der kom en mere til – at hvis vi kan få ro her og nu i dén her situation, så gør det ikke så meget at man får lov til at se. Der har vi holdt mere på det, når det var ude end når vi var hjemme, der tror jeg vi var lidt mere løse og der tror jeg det har byttet lidt rundt – er det ikke rigtigt?**

F: Jo.

M: Det kan godt være vi har været til fest hele aftenen og så har de endt med at spille i hvor lang tid? Altså det falder helt uden for kategori hjemme hos os.

F: Jeg sad og tænkte på i starten da vi havde to der var det også tit at når vi enten var i kirke eller et eller andet, hvor man havde nogen børn man ligesom skulle beskæftige og de kunne bare ikke sidde roligt. Så var det tit man sad med telefonen foran for så kunne børnene sidde -

M: Gjorde vi det i kirken? Det kan jeg ikke mindes vi har gjort.

F: Måske, jamen så til et eller andet fest eller et eller andet hvor man sad med nogle børn også – det tror jeg i hvert fald ikke jeg vil benytte mig ligeså meget af. Jeg vil forsøge at undgå at bruge for meget at sidde med en telefon foran sit barn, jeg synes ikke det er særligt fedt at sidde med et barn på skødet og så bare sidde med en telefon hen foran hovedet på dem og så sidde og snakke med nogen andre eller et eller andet ...

I: **Hvorfor?**

F: Fordi jeg synes bare det er sådan en... ja, jeg ved det ikke, så er en eller anden dårlig babysitter for sit barn agtigt – så er det lige før – at jeg tænker at jeg heller ville tage mit barn og så forsøge at beskæftige det og gå med det, men det er bare så nem en mulighed, så jeg kan også godt forstå at man falder i, det har jeg også selv gjort –

M: Er det virkelig rigtigt? Jeg er ikke helt med tror jeg, jeg tror ikke jeg er helt enig. Jeg tror altså også at det handler noget om at med de første børn så vil man ikke forstyrre til et voksent selskab, at så får de den der telefon at sidde og kigge på. Det gjorde vi meget til Anine og Jannik, da de var helt små også.

F: Ja, ja (nikker genkendende og anerkendende)

M: **Altså det var også halvandet år og to år frem at man brugte dem og jeg tror med Viktor som er kommet til, at vi som forældre er blevet mere afslappet til at han følger bare med de andre og der følte vi med de første at vi skulle være efter dem altid, så man følte aldrig at man var sammen med andre voksne, fordi hvis de skulle hen et eller andet sted, så skulle man hele tiden have styr på at de ikke gjorde noget galt eller at der ikke skete noget – og så gik man med, hvor med Viktor så følger han efter også kan vi faktisk godt slippe ham og slappe af i vores hoveder, så derfor har vi ikke brugt det ligeså meget. Jeg tror det har været noget mere naturligt ikke også?**

F: Jo, jo – der har også være nogle flere søskende at følge efter så.

M: Jamen det er jo det, så derfor tror jeg også der har været noget naturligt i at man ikke synes at man har haft brug for det lige så meget

I: **Og når I bruger udtrykket "at vi har brugt ..." – er det så Iphone eller telefon som babysitter?**

M: Ja, eller Ipad.

F: Nå, altså tænker du når vi er ude?

M: Ja, der er det jo mest en Iphone – en telefon eller en Ipad.

F: Ja.

F: Men det er jo tit en telefon, for den har forældrene jo altid med. Ipad'en kan godt ligge ude i bilen eller et eller andet.

I: **Og hvad mener I helt præcis når I siger at det er en babysitter? Hvad betyder det?**

S: (til J) nu brugte du det også et lidt sjovt sted, til en fest.

I: **Men du har også brugt det flere steder?**

M: **Ja, men det er derhjemme – det tænker jeg som en babysitter.**

F: **en pacifier, en sut.**

M: Ja, lidt. Når vi er herhjemme så tænker jeg faktisk en babysitter – så er det fordi jeg skal gøre noget andet og jeg skal have en til at passe mine børn og det får jeg Ipad'en til at gøre. Hvis jeg tænker at det er fordi jeg sidder ude til en eller anden fest, en voksen fest, hvor jeg skal være nærværende med andre voksne eller så noget – jamen det er jo lidt det samme – men der er det en pacifier også, bare for at jeg kan få passet mit barn for at jeg kan få fred.

F: **Er det ikke lidt ligesom pacifier stadig, at sige "pas lige mit barn, så jeg kan få fred"?**

M: Ja.

F: Eller at man kan give dem en skærm eller så noget

Katrine Adrian, Helene Andersen
Signe Filtenborg, Camilla Jarosciak
og Daniel Simon

Semesterprojekt

Sociologi og Kulturanalyse
Syddansk Universitet Esbjerg
19.12.16

M: **Fordi hvis jeg giver dem en bog, så skal jeg jo sidde og læse for dem – så kan jeg jo ikke sidde og være social samtidig med eller et eller andet, så kan de jo passe sig selv.**

F: Ja.

I: ***Er der ellers noget i gerne vil tilføje til sidst?***

M: Vi har sagt rigelig.

F: Nej, det tænker jeg ikke.

Bilag 8

Transskription og kodning af interview med Frederik og Line

	Mand	Kvinde
Navn:	Frederik	Line
Alder:	34	25
Arbejde:	Selvstændig Tømrer – Sætter køkkener op	Studerende, skriver BA speciale. Færdig lige om lidt. Bygningskonstruktør
Antal arbejdstimer pr. uge:	Skiftevis ml. 30 – 40 timer	Barsel fuldtid, studie mæssigt ca. 16 - 20
Uddannelse:	Møbelsnedker	Studerende
Bopæl:	Vejle	
Børn:	Alma 3 mdr. Nadja 2 år, Male- ne 4 år	
Interviewer:	Camilla Jarosciak	
Sted (hvor interviewet er gennemført):	Vejle, i deres køkken alrum, ved køkkenbordet med is	

Tid:	55:32	
------	-------	--

***!:* Kan I fortælle hvordan en typisk hverdag foregår hjemme hos jer?**

M: Vi står op sammen omkring kl. 6 – og så spiser vi nogen gange morgenmad sammen og ellers så afleverer jeg vores piger i institutionen og de er der omkring 7-8 hver dag. Og så henter jeg dem igen (for det meste) ml. 15-16, det afhænger af hvornår Alma skal ammes og når vi kommer hjemme så består det meget i at få lavet aftensmad og jeg oftest selv med pigerne ofte 1-1½ time nogen gange 2 alt afhængigt af hvor meget Frederik arbejder. Så det består ofte i at lave aftensmad og praktiske ting.

F: Jeg plejer at være hjemme derved en 16:00-16:30 derimellem (L bekræfter).

M: Så spiser vi aftensmad og derefter hygger vi os lidt med pigerne inden de skal i seng, vi ser måske noget tegnefilm eller et eller andet og så var det den dag.

F: Ja.

***!:* Har du nogen tilføjelser F?**

F: Ja. Det passer meget godt. [Line griner stille]. Jeg står op før de andre 5:15-5:30 og får lige styr på nogle ting inden de andre.

I: Kan i fortælle hvordan ser en typisk weekend ud hos jer?

F: Jamen så sover vi lidt længere, så sover vi lige så lang tid – nogen gange så sover den ene længe af forældrene, så man tager dem skiftevis og så...

M: Hvis det er en doven weekend, så er det meget på børnenes præmisser, altså så er det hvad de har lyst til. Det kan være vi sidder og ser lidt tegnefilm, det kan også være at de leger med deres legetøj eller vi sætter os ind med nogle vandfarver el et eller andet.

F: Nogen gange tager vi også i svømmehallen.

M: Ja nogen gange tager vi også i svømmehallen, men meget på deres præmisser og hvad vi sådan oplever at de har lyst til. Hvis det har været en travl uge, så prøver vi bare at lave så lidt som muligt. Og hygge så meget som muligt, om lørdagen. Og søndag går meget med kirke, og søndag er også dagen før ugen, så det er også meget praktisk – handle ind og lave madplaner og få styr på hvad der skal ske i løbet af ugen. Det tror jeg faktisk er ret klassisk weekend.

F: Og weekend er selvfølgelig også fredag og fredagsslik og Disney sjov og hygge og så noget, det ligger vi meget vægt på at vi kommer hjem og hygger os der fredag aften. Det glæder de sig til hele ugen.

I: Og når I siger sådan – at vi hygger med pigerne i weekenden, hvad ligger der så i det?

M: Det er meget forskelligt... jeg tror... ja

F: vi leger med dem selv, ser tegnefilm med dem hvis det er det, og sidder sammen med dem

M: Men det er ikke sådan at vi sidder på lårene af vores børn heller, de får også lov at lege selv og kan også godt lege selv og vil også gerne lege selv og nogen gange laver vi nogle forskellige ting, ellers har vi nogle projekter her og der som vi også skal have ordnet, som de enten hjælper med til – ja det tror jeg er meget... de er gode til at finde på ting selv, men vi kan også komme med ideer til at nu er det det her vi skal lave.

(Frederik går ud og tjekker på pigerne. L ammer imens. Frederik kommer tilbage og interviewet fortsætter)

I: Har jeres børn adgang til digitale medier i hjemmet?

(hvis ja, hvilke?)

M: med digitale medier, så snakker vi fjernsyn eller?

I: Fjernsyn, Ipad, iphone, telefoner

M: De har adgang til dem i den forstand at de forstår ikke at tænde for tingene – **altså vi har koderne på telefonerne, så de kan ikke låse op, eller få adgang til dem uden vores hjælp – fjernsynet...** jeg er lidt itvivl om hvor meget de forstår af det – det de gerne vil se kan de ikke nødvendigvis finde frem til uden vores hjælp – så de har adgang til det, men jeg tror ikke de betjene dem på den måde.

F: Jo, altså også telefonerne – når de først har fået tændt for dem, så skal de nok finde rundt i dem

M: Ja, men der er kode på dem – så vi giver ligesom adgang til om de må låne dem eller ej.

F: Hvis jeg har låst op for min telefon så går der ikke 2 minutter, så er Nadja inden på youtube

I: Og hvad laver hun så?

F: Hun finder tegnefilm.

M: Altså hvis de bruger vores telefoner, så er det meget nogle små spil eller så ser de bare

F: spændende tegnefilm ja.

M: de kunne lige så godt se tegnefilm på fjernsynet, men de ved meget hellere – de synes det er hyggeligt at sidde med det på deres egen lille skærm tror jeg, ja.

I: Kan I give eksempler på jeres børns brug af digitale medier i dagligdagen?

M: De får lov at se fjernsyn når vi kommer hjem, og det er lige så meget at vi også oplever at derover er de rigtig meget på, så når man kommer hjem så skal man have lov til at gøre nøjagtig som det passer en selv. Og nogen gange oplever vi at især for vores ældste datter på 4 at hun kan godt lide at se det, og det er også tit, vi har SmartTV, så vi kan gå ind og finde noget på dr1 som hun gerne vil se, en bestemt tegnefilm og så noget. Men vi oplever at hun kan godt lide at sidde der, og jeg tror vi oplever at hun er en person som har rigtig meget brug for bare at få lov at være selv, ikke at skulle tage stil-

ling til andre, hvor hende på 2 – hun er der ikke, hun kan ikke sidde og koncentrere sig, hun har ikke koncentrationsevne til at sidde – måske en 7 minutter, hun kan heller ikke koncentrere sig længe om at se et spil eller noget. Der er hun ikke – det bruger hun ikke i samme forstand, der leger hun mere selv, ja. Så det er helt klart hende på 4 som gerne vil og spørge efter det – hvor hun bare synes det er hyggeligt og sidde og se tegnefilm. Vi prøver nogen gange at sige, at nu lader vi være med at tænde for fjernsynet, hvis de ikke spørger efter det, så kan vi også godt lade være med at tænde for fjernsynet og så kan der gå en hel eftermiddag, hvor de slet ikke når og ser fjernsyn, men det sker måske hver 2. uge at de ikke spørger om det, men det er tit det de helt har lyst til i den forstand. **Og der tror jeg bare det er den nemme løsning når man skal stå og lave mad og man har lidt travlt og en deadline – 17:30 spiser vi gerne, så der er faktisk ikke ret langt fra 16-17:30 hvis man skal nå lave et eller andet.**

I: Og i weekenderne? (inkluder fredage også)

F: altså de ser tegnefilm eller Disney sjov. Og så

M: Jeg tror det skifter virkelig meget,

F: Ja.

M: for nogen gange kan vi også godt opleve at – eller vi kan også godt tage os selv i at fjernsynet kører, men de sidder faktisk ikke derhenne og ser fjernsyn, altså. **Jeg tror det gælder det samme, at hende på 4 vil gerne se fjernsyn og nogen gange kan jeg godt tænke – du ved 'nu har du siddet og set fjernsyn hele formiddagen, nu synes jeg lige vi skal slukke det og så lave noget andet' og det kan hun også godt acceptere, men det er meget forskelligt om de lige kommer i en leg hvor de bare synes at nu har de bygget den her hule og nu er det bare det.** Men de ser mere tegnefilm og fjernsyn i week-

enderne, men jeg vil sige at de spiller ikke ret meget på telefonerne, det er ikke det de spørger efter – vi har en tablet, men det er ikke det hovedformålet med den og vi har heller ikke en masse spil på den – det er ikke deres.

F: jo hun kan godt lide at spille noget Lego spil

M: Ja, men det er ikke lang tid, hun vil hellere sidde og se lidt tegnefilm eller et eller andet.

F: Ja.

***!:* Er jeres børns brug af medier noget I er opmærksomme på?**

F. Griner og taler med baby.

F: Ja, jeg synes jeg er opmærksom på det. Men jeg har det også sådan, at jeg er ikke sådan fanatiker, at nu må de ikke se fjernsyn fordi de har set det en hel dag, sådan har jeg det slet ikke – fordi jeg ved at bare de er aktive iløbet af dagen, så er jeg fin glad.

M: Jeg tror også vi er mere opmærksomme på *hvad det er de ser*, og jeg synes meget det tegnefilm som der er i dag – det er meget – noget af det Mikala godt kan lide at se er meget interagerende med børnene, eller der er en eller anden form for morale, det er ikke bare noget de ser altså 'Dora the explorer' – det f.eks. det er sådan et hvor man interagerer med børnene

***!:* Er det på fjernsynet?**

M: Ja, det er på fjernsynet og så har vi nogle andre – de ser nogle på netflix som også er sådan nogle hvor der er en morale i historien, der er et eller andet man lærer eller hvor jeg også kan hører på Mikala at hun sådan...

F: De spørger børnene om de skal være med..

M: Og de svarer og det synes jeg egentlig det kan jeg egentlig meget godt lide, fordi det er ikke bare fjernsyn, der er et eller andet budskab man faktisk skal prøve at forstå, så det synes jeg egentlig også er meget – vi er ikke fanatiske og jeg kan – jeg kan huske når folk – når jeg har tænkt 'Hvad gjorde vi dengang vi var børn' – men jeg tænker 'det er en anden tid nu' og det altså – tiderne skifter, så man ser måske mere fjernsyn nu end man gjorde da jeg selv var barn, men børn er også længere tid i institution og er på derhenne på en anden måde end – så jeg tror vi gør meget ud af at når man kommer hjem skal man have lov til at gøre som man har lyst til – man behøver ikke nødvendigvis at sidde og se tegnefilm en hel dag, men engang imellem er det okay

I: Når I siger at I ikke er fanatiske – hvad ligger I i det?

M: Jeg tror, vi er ikke sån 'Nu er der gået en time – så nu slukker vi fjernsynet' altså, har vores børn siddet der 1 ½ time-2 timer så er det ikke – så tror vi ikke at det er usundt eller sån. Jeg tror vi har et meget afslappet forhold til det og det er måske også bare fordi vi godt selv kan lide og bruge fjernsynet som sån en afkoblingsting og det kan vi godt mærke på vores børn, at det også nogen gange er rart bare at sidde og ikke skulle forholde sig til andre end lige det der sker deroppe..

I: Nu siger I at I egentlig ikke er så strikse med at børnene må se tingene her og ikke på de tidspunkter – men I er mere opmærksomme på hvad de ser – har I altid været det?

M: Jeg synes at nu er Mikala der hvor jeg kan se på hende, at nu synes hun der er noget som er lidt uhyggeligt eller sån. Og hvor jeg er blevet sådan lidt opmærksom på at spørge – 'synes du det er uhyggeligt lige nu' – 'Ja det kunne hun godt se' – "Skal vi prøve at fortsætte og se om det ikke bliver bedre' – det kan jeg godt mærke at det lærer hun af at ja, at det egentlig ikke er så farligt, eller wow så fandt de lige hjem igen eller, men vi er opmærksom på at hun skal ikke se noget som – hun er 4 år, og hun skal ikke sidde og se noget som hun bliver bekymret for eller tv avisen, fordi det er hun ikke stor nok til at forstå – så på den måde synes jeg vi er opmærksomme på at det ikke skal være noget som hendes alder ikke kan forstå eller at hun får en eller anden unødvendig bekymring om noget som hun har set – fordi det skal hun ikke – det er hun ikke gammel nok til. Og skelne imellem de der ting, så på den måde synes jeg man er blevet mere opmærksom på når man godt kan se – du ved, nu reagerer hun faktisk med at – man kan godt se på hendes ansigtsudtryk – nu er det ikke så rart lige her, ja.

F: fniser lidt i baggrunden.

I: (til F) Har du noget at tilføje?

F: nej – hun snakker bare.

I: Kan I fortælle lidt om hvordan håndterer I jeres børns brug af digitale medier? (hvad tænker I om jeres børns brug af digitale medier?)

F: Det ved jeg ikke hvad du mener, kan du sige det engang til?

I: Altså hvordan I håndterer, koordinere det, finder ud af om det er for meget eller for lidt – hvad de

ser om det er uhyggeligt/ikke uhyggeligt? Hvordan håndterer i det hvad de bruger? Man kan sige, I siger I har kode på jeres telefon.

M: Ja, vi har kode på vores telefon og et er ligeså meget fordi de ikke skal gå ind på alt muligt vi ikke selv bestemmer.

F.eks. har jeg det sådan at Malene hun vil gerne ind på youtube, og det bryder jeg mig faktisk ikke om at hun er inde på – fordi der hvis vi søger på et eller andet – Frost eller noget, så kommer der også nogen videoer frem som hun ikke skal se, hvor der kan jeg godt mærke at det synes jeg ikke hun skal se

I: Hvad tænker du på der?

M: Jamen – f.eks. har hun set noget Anna og Elsa, og så på youtube der kan hun godt klikke sig videre i systemet, til noget video jeg ikke har søgt på, men hun kan ende et eller andet sted som jeg slet ikke selv har bestemt at det må hun se – der er sådan nogle fjollede film nogen gange du ved, så slår de Elsa ihjel – bare så noget tegnefilm noget, hvor jeg tænker – det er hun ikke stor nok til – og derfor tænker jeg youtube, det ser de ikke – det får de ikke lov til at se, fordi der kan hun klikke videre i ting som jeg ikke har kontrol over. Det vi har gjort er at hvis man først er inde på ramasjang delen kan du ikke gå ud af den igen – så er det kun det du kan se. Og det er det hun ser på fjernsynet, så det har jeg – så kan hun også godt tåle at se det.

hvis vi ser film med Malene, så kan jeg faktisk godt lide at have set filmen inden så jeg ved hvad der sker – eller vide at det her er beregnet til børn i børnehvealderen. Og også bruger de der anvisninger som der er på film – hvis det ikke er tilladt til børn på den alder, så får hun ikke lov at se dem, medmindre vi har set det først og kan sige 'okay det er ikke noget' der er ikke noget her hun ikke kunne tåle at se – så jeg tror det er meget vores egen sunde fornuft og også måske lidt i forhold til

retningslinjer der er- at Mikala ser Ramasjang fordi det er hendes aldersgruppe, hun ser ikke 'Ultra' som er den anden børnekanal, fordi det er ikke hendes aldersgruppe. Der er noget enkelt vi måske ser sammen med dem, og så slår vi væk når det så er slut. *Men vi er meget opmærksom på at hun er 4 år og hun skal ikke se noget – og så er det meget hvad vi vurderer selv.* Hvis vi har mulighed for at se tingene igennem inden hun ser det – så gør vi det eller så er det ... det der med at udelukke youtube det er også nogen af de ting. 19:15

I: Hvordan kommunikerer I det til jeres børn?

M: *jeg ved ikke om vi kommunikerer det – hvis hun spørger om hun må komme på youtube – så får hun bare "Nej, det skal vi ikke se.. eller vi finder det et andet sted.* Jeg tror hun spørger ikke til, selv om hun er en spørgejürgen, men hun spørger ikke sådan – hvorfor må jeg ikke se dét, for jeg tror også godt hun kan mærke 'det var måske ikke rart eller'. Hun er ikke så spørgende, der er nogle ting hun gerne vil se og vi også synes det er okay at hun dem må hun gerne se.

Frederik tjekker på pigerne og de sover

I: Kan I give eksempler på situationer hvor digitale medier er gode at bruge i jeres familie?

M: altså jeg synes vores børn kan enormt godt lide og se billeder af dem selv på telefonen og det kan de bruge virkelig lang tid på. Malene har lige opdaget hvordan man tager billeder og det synes hun er mega sjovt også. Og den her ting at man kan se billederne lige efter man har taget dem og også når min søster, Heidi, bor langt væk (Australien) hun sender billeder og vi kan se billeder af Mathias (Heidis ca. 1 årige søn) og video af Mathias og snakke med dem, vi ringer rigtig meget også til mine forældre med billeder – med videoopkald og det synes de er rigtig sjovt. Jeg tror Nadja på 2 hun forstår ikke altid at det er ikke altid der er billeder på så man kan mærke hun bliver lidt forvirret over når man ikke kan se dem. Men hun synes også det er rigtig sjovt at ringe til mormor og vise at når har

hun et eller andet hun skal vise til mormor – så kan hun vise det til mormor og hun kan se det. Det synes jeg – der er det rigtig fedt. *Der giver det rigtig god mening at have de her muligheder, synes jeg og det morer de sig mega meget over. Det man i gamle dage skulle vente og vente på at se billedet, det er ikke det samme her – man kan bare skyde løs og tage en masse billeder og slette dem man ikke skal bruge. Ja.*

F: Altså jeg synes også det at de er hammer gode til hvis man selv har travlt og man har et eller andet og man lige skal have dem underholdt, så er de altså geniale, man bare kan sidde dem foran fjernsynet eller hvis man kører i bil så har de noget og kan se på i stedet for at sidde og skride deromme. Fordi hvor de alligevel ikke kan lave andet så kan man lige så godt bruge det, de fylder ikke så meget og larmer ikke så meget – det synes jeg er smart ved det.

***!:* Hvorfor ser I det som godt? (Når I bruger de eksempler, hvad er det så I synes der er godt ved det?)**

F: Godt spørgsmål, det er ikke så krævende måske..

M: Altså det er ikke så krævende af én som forælder – jeg ved ikke, det med billederne det er måske lige så meget den der glæde i at kunne se det med det samme.

F: Jeg tror også sådan.. glæde af.. jeg kom lige itanke om en ting der er rigtig godt ved digitale medier, det er om morgenen når man vågner når de kommer i den alder, hvor man bare kan sige – bare sæt dig derhen og se fjernsyn så ligger vi og sover videre

(F. smiler og har en munter/drillende stemme – L. Griner stille).

***!:* Og hvornår sker det – er det i hverdagen eller weekenderne?**

F: Det er weekenderne – hvis de starter kl. 5 eller 6 om morgenen, så er det altså rart at kunne sove en time mere, så kan de bare se tegnefilm eller sidde med telefonen og spille. Ja.

M: Men jeg, jeg, ja... (tænker) det.. det letter en hvis man f.eks. lige er ude og handle ind eller du ved, så har man lige mulighed for at nå noget andet eller ens barn kan lige få lov til at blive distraheret, ja. Men det er måske også lidt den nemme løsning... tror jeg.

I: I forhold til?

M: Jamen jeg tænker, og det er måske fordi man tænker – ”hvad gjorde man dengang, du ved, hvad var dengang mine forældre – da jeg var barn og så noget?” – der havde man jo ikke de her muligheder, men jeg tænker – altså det har man nu og så (F. Indskyder i spøg at så gammel er Line heller ikke), men jeg er gammel nok til ikke at have fået stukket en telefon i hånden og sagt du ved ’Så kan du lige se noget her’ det gjorde man bare ikke. Ja. Men jeg synes at det er jo både godt og skidt, tror jeg.

F: men det er jo det fjernsyn det – man kan jo diskutere meget om fjernsyn er skidt og skidt for ens børn og om man ser noget hvor de ligesom lærer noget. Så synes jeg ikke det er så skidt fordi det er næsten lige så godt som at gå i skole, for hvis det er en tegnefilm hvor de bliver spurgt ud om ting og lærer ting og lærer ord – der er f.eks. noget som hedder ’Ordleg’ hvor de lærer, hvad betyder de her ord her – hvorfor siger man de her ord og så noget. Så kan jeg ikke se noget negativt i det fordi de lærer noget ud af dem – det udfordrer dem på den måde og det samme med spil – selvfølgelig skal det ikke være det eneste de sidder med og det eneste de laver, men at spille det er også sundt fordi du lærer at skulle løse ting og du lærer at skulle flytte rundt på ting og så noget og det giver også noget træning, så jeg ser ikke noget negativt i det på den måde.

M: Så længe det ikke er overdrevet (indskyder)

F: Så længe det ikke er overdrevet, men sådan er det med alt jo. **Det er med til at udvikle dit barn, især i den tid vi lever i – der ved vi at man skal bruge meget mere medier fremadrettet også og de kan lige så godt lære det fra starten af** og nogen gange er jeg overrasket over hvor meget de kan med en telefonen – fordi hvis man giver dem, hvor meget de egentlig kan finde ud af selv, hvis man bare lader dem lege med den. Så tror jeg næsten de ku lære den rimelig hurtigt, mere end vi kunne.

I: Hvordan ved I så hvad de ser, hvis det f.eks. er weekend og I f.eks. sover længere?

F: Det er på netflix, så sætter vi en tegnefilm på som vi ved kører.

I: Så det er jer der administrerer hvad det er de får lov at se?

F: De kan ikke selv tænde fjernsynet.

M: Man kan sige, at I fjernsynet der bestemmer vi ikke hvad de sender af programmer, men vi ved at Ramasjang er Mikalas aldersgruppe og hun skal nok give udtryk for hvis der er noget hun ikke gider at se.

F: Og Ramasjang – det ser hun ikke om morgenen når vi sover.

M: **Nej, det ser hun ikke om morgenen, det er noget netflix hvor vi siger at 'det er den her du kan se nu' og så kan det godt være den kører afsnit efter afsnit efter afsnit, men det er det vi har bestemt og**

hun kan ikke selv gå ud af det.

I: Kan I give eksempler på situationer, hvor I oplever at digitale medier er dårlige at bruge i jeres familie?

F: Altså i familien generelt?

I: Ja eller for jeres børn, eller for ja.

F: For jeg tænker, altså for os (F og L), så tænker jeg at jo mere vi bruger telefonen – når vi sidder og leger med børnene, dér synes jeg at digitale medier er rigtig skidt og især i samfundet skulle jeg lige til at sige, hvor man hurtigt kan se forældre sidde med deres telefon og lave et eller andet og børnene de sidder bare, der mener jeg at det måske kan være skadelig og man skal passe på man ikke – selvfølgelig skal man have lov til det – det er slet ikke det, og det gør vi også, men man skal bare passe på at det ikke tager overhånd – at man har indflydelse stadig på sine børn og det man siger, selv om man sidder med sin telefon. (M. Giver lyde fra sig)

M: Jeg tænker også meget over at – og nogen gange tænker jeg 'ej hvor er det irriterende at jeg ikke tager billeder jeg lige kan poste på facebook, at nu har vi lige lavet det her' og nogen gange er det rent faktisk rart at vide at så får jeg ikke taget billeder fordi at så er det er vi er sammen om det her nu. Og det kan jeg mærke at det tænker jeg meget over, at ikke bare, du ved – tage billeder og uploade og nu skal I bare høre hvad vi lige har lavet og så noget, men virkelig at prøve at være dér hvor vi er nu og sige nu hygger vi os sammen her – det synes jeg i hvert fald at jeg er meget opmærksom på. Det er nok den klassiske, men det røver virkelig tid og man ved ikke hvor meget tid det egentlig tager at man bare lige skal tjekke facebook igennem.

I: Så det er dét der er dårligt ved det?

M: **Det er det som er dårligt ved det, at det tager virkelig hurtigt dit fokus og din tid** – (F indskyder: ”med hinanden.”) Med hinanden ja. Og også fordi at skærmen er ikke stor nok til at vi alle 4 kan sidde og hygge os omkring, og det tror jeg – det kæmper vi hver dag med, hver eneste dag tror jeg, at sørge for at man ikke bruger den mere end man skal. Ja. (...) Men jeg synes at vi er privilegeret af at have børn som også er gode til at lege selv, så jeg tror ikke at der er vi ikke så udfordret i om vores børn bruger digitale medier for meget – fordi de er også gode til at lege selv og de sidder ikke nødvendigvis foran fjernsynet, de sidder ikke kun foran fjernsynet, de spiller ikke kun på vores telefoner, de er også gode til at lege selv – så der tror jeg det ikke er så svært for os og sige til dem, nu skal vi ikke se mere fjernsyn – det er ikke noget vi tit fortæller dem, for nogen gange så ender det med.. ja, det kan godt være de starter ved fjernsynet og så ser de lige noget og så ender det med en leg og så kan det godt være det ender foran fjernsynet og så kan det også godt være den bare kører i baggrunden uden at vi lige får slukket fordi vi er optaget af noget andet, men jeg tænker at der er vi måske ikke dem som er mest udfordret af at have børn som bare gerne vil spille hele tiden. Eller se fjernsyn i hvert fald

F: Endnu i hvert fald.

M: Nej

F: Det skal nok komme (griner)

!: Så har I nogle eksempler hvor digitale medier er negative for jeres børn særligt? Måske særligt Malene?

M Jeg synes faktisk ikke det er negativt.

F: (indskyder) – kun hvis det bliver for meget, vil jeg sige.

M: Ja, altså det kan godt blive for meget at hun bliver sådan 'jahr, hun vil gerne spille' og vi siger 'nej, nu er det slut – nu skal vi ikke spille mere eller nu skal vi ikke se mere tegnefilm nu nu holder vi lige en pause, men jeg synes ikke – hun er ikke afhængig af at se fjernsyn, hun er ikke afhængig af at – hun kan godt nogen gange sige – 'hov vi har slet ikke nået at se tegnefilm i dag' hvor vi bare må konstatere 'næ, det nåede vi ikke – skidt pyt' altså. Jeg tror jeg har hørt om børn som har været værre end vores, så jeg tror ikke vi på den måde – jeg tror heller ikke vi, det er ikke negativt, for jeg synes meget det hun ser er egentlig lærerigt. Så jeg ved ikke om jeg synes at der har været sådan negativt?

I: *Hvad mener du når du siger at jeg har hørt om børn som har været værre?*

M: Folk i min mødregruppe som har sagt det, hvor jeg tænker 'vores børn spørger ikke nødvendigvis' – altså hvis vi sidder med telefonen – så spørger de oftere om at få lov at låne den, end hvis vi ikke gjorde det. Men jeg har hørt om nogen hvor det har været sværere for dem at få børn til at lave noget andet end at sidde foran den der ipad. Og jeg tænker også at vi er også meget bevidste om at vores telefoner er vores telefoner – der er nogle enkelte apps som vi har installeret, men vi har ikke fyldt telefonen med spil *de bare* har lyst til. Så jeg tror heller ikke at den er så 'sjov' igen – eller hvad skal man sige?

I: *Så tiltrækkende?*

M: Nej, altså på den måde at det tiltrækker måske ikke

F: Jeg har medvilje ingen spil på min telefon

M: Du har ingen spil, jeg har. 3 eller så noget.

F: Fordi at så bruge jeg for meget tid på det. Så det har jeg bare med vilje ikke.

M: Og jeg har heller ingen spil til børnene.

F: Jeg ved at jeg ikke kan styre det, det er derfor.

(Baby bliver lagt på Filip for at sove)

I: Hvis vi nu siger at jeres barn har en ven på besøg - hvordan leger de så sammen?

M: Jamen, jeg synes faktisk at det ikke – altså hvis der er venner på besøg så er det ikke fjernsyn og det er heller ikke spil eller noget – de leger sammen.

F: Ja, det er rigtigt.

M: Og hvis de spurgte om de måtte få lov – så ville det også være et stort rungende nej, for det skal de ikke – nu er de sammen. Og det synes jeg også at vi prøver – at det er også en værdi hos os selv, at når vi har gæster eller har gæster, så er det ikke meget hovedet i telefonen eller – så er man sammen med sine gæster og det tror jeg også godt vi vil lærer vores piger, og det synes jeg også – at når vi har besøg så er det ikke også 'må vi godt se fjernsyn eller må vi godt spille?'. Det her, det er leg de leger.

I: Har du en tilføjelse? (til F)

F: Jamen, jeg er fuldstændig enig. De er rigtig gode til at lege, men de skal altid lige 'break the ice' – de er altid lige generte, men så ser vi ikke dem mere.

I: Hvad er I individuelt selv vokset op med i forhold til digitale medier?

F: Jeg kan godt starte – jeg lever i en anden tidsalder end du gjorde jo. (griner). Jamen jeg er faktisk opvokset med computer selvom dengang var det meget ualmindeligt at have computer – min far var en af dem som havde det nyeste af computer hvergang det kom – så vi måtte gerne spille computer og jeg har spillet computer næsten hver dag – det var ikke ret meget at vi spillede – det var i DOS – windows fandtes ikke dengang, så det var meget stille og roligt på den måde. Og så havde spil – ligesom playstation havde vi til fjernsynet bare i meget gammel udgave og det var også bare på sort/hvid, at man kunne køre rundt med sådan en orm der kunne spise et eller andet. Så det er det jeg er opvokset med, fordi vi var mest udenfor og lege. **Jeg fik først min første telefon da jeg var 19 år gammel. Men fjernsyn, det har altid været i vores hjem og vi har altid haft fjernsyn på den måde – at jo vi kunne se tegnefilm. Min far har haft videokamera – den gang var den så stor at den skulle være på skulderen, med en taske ved siden af med videobånd i som skulle optage. Men det har vi altid haft – så vi har videoer helt tilbage til vi var helt små. Vi kunne godt lide at se fjernsyn sammen om aftenen, det var hyggeligt – der hyggede vi os med noget fjernsyn sammen – alle sammen. Det gjorde vi meget og fik aftenskaffe sammen. Det er det vi har brugt.**

M: Altså jeg er vokset op – vi havde ikke computer før jeg var sådan – jeg var i hvert fald over 10 år før vi havde computer hvor man kunne sådan bruge til noget. Og det var med det dér (laver krasselyde) net, modem. Vi har set fjernsyn, men det har jo kun været om eftermiddagen når man kom hjem at man kunne se fjernsyn. Så det har ikke været meget fjernsyn vi har set. Jeg kan huske, og det er noget af det jeg synes var hyggeligt som barn, var når vi så en film alle sammen – altså – vi har set mange film sådan sammen. Jeg fik min første telefon da jeg gik i 7. Klasse og jeg kan huske at det var

totalt fjollet fordi hvad skulle jeg bruge sådan en til? Jeg har også haft min egen computer og spillet spil på og jeg kan godt lide at spille spil på computer og telefon, men det er ikke i sådan overdrevent grad. Og jeg tror også mine forældre selv har været meget afslappet omkring – det har ikke været noget striks, eller noget med 'Du må kun spille én time' – vi har kun spillet en time fordi det ligesom skulle gå på tur (har 4 andre søskende). Så har man haft en time og så skulle man give det videre til en anden, ikke fordi man har lyst men fordi man ligesom skulle. Det tror jeg er det. Der har ikke været muligheden for at se meget tegnefilm – fordi det kom først om eftermiddagen når man kom hjem.

I: Tænker I over, hvad andre tænker om måden, hvorpå I håndterer jeres børns brug af medierne?

F: Næ! (ryster på hovedet) Går rundt med baby.

M: Jeg tror godt at nogen gange kan man godt tænke over, at ens børn burde også være ude og lege, og man burde også lave noget andet, men hvor jeg også bare nogen gange må komme til erkendelse og sige 'ved du hvad, med de krav som der er til hvad børn de skal lave i børnehaven i dag' – altså du ved når du lægger et puslespil i børnehaven så er der jo et mål for det her puslespil – du skal nå hen til den her, jeg tror at man i børnehaven er meget og i institutioner generelt er man meget bevidst om at 'nu laver vi noget med et formål, man gør ikke noget bare fordi...' og jeg tror, at der har jeg nok den holdning, at herhjemme skal man have lov til at gøre noget bare fordi man har lyst til og hvis man har lyst til at se tegnefilm, så må man gerne det fordi – herhjemme skal der ikke, jo der er krav, men man skal også have lov til bare at være og ikke skulle alt muligt.

F: Jeg tænker jeg har det sådan at jeg tænker ikke over hvad andre de tænker om hvad vi

M: Jamen, jeg tror heller ikke vi har et overdrevent forbrug (snakker med F) af sociale medier eller telefon på den måde, så jeg tror også at det smitter af på vores børn af at de måske heller ikke har det på samme måde. Jo de ser meget film og tegnefilm, men ja – jeg tror også det er sådan det. **Men jeg ved ikke, jeg tror nok man bliver påvirket af tidens trends – eller hvad skal man sige, hvor det er bare meget in at man enten er man meget på de sociale medier eller så er man totalt i den anden grøft og der synes jeg ikke, jeg tror vi prøver bare at bruge vores sunde fornuft og sige 'man må godt se tegnefilm og man må også godt bare lege' og der skal være en god balance i tingene.**

I: Og omvendt, tænker I over, hvordan andre forældre håndterer deres børns brug af digitale medier?

(I så fald, hvad tænker I?)

F: Næ. Det gør jeg seriøst ikke – jeg synes det er op til folk hvordan de gør det. Selvfølgelig hvis man oplever nogen som er meget ekstreme, men det synes jeg ikke jeg har oplevet

M: Jeg synes nogen gange det kan være svært, hvis man er sammen med nogen og deres børn får lov til at se noget på deres telefoner, men de ikke leger sammen, det kan jeg godt mærke – det synes jeg er sådan, men det er nok også bare **min egen holdning, at jeg har den forventning om at når folk besøger mig, så er det ikke fordi de skal sidde med deres telefon, men så er det fordi vi har valgt at være sammen nu. Og det tror jeg også jeg tænker over hvis vi er sammen med nogen, hvis børn bruger meget tid på telefonen, men jeg har også sådan at det er deres – jeg vil ikke begynde at kommentere det, det er deres valg – vi har bare valgt noget andet.**

F: Jeg har det sådan mere ... jo selvfølgelig hvis folk sidder med deres telefoner og så noget, så kan det godt generer én – så kan jeg godt tænke over det, men ellres så synes jeg mere jeg bruger det på den måde at, man får gode ideer – at nogen f.eks. siger – 'herhjemme hos os må de kun spille 1 time

om dagen eller så slukker de for internettet eller så noget' – så noget synes jeg er fint, så får man sådan nogle ideer fra hvad andre gør, men jeg har ikke sådan en tanke om at 'oh, gør de sådan'.

I: Oplever I situationer, hvor I pludselig ikke er forberedte - altså hvor I ikke på forhånd er enige om, hvordan situationen skal takles?

F: nej, jeg synes vi er meget afslappet på den måde – L. kan nogen gange tage mig, hvis jeg sidder og ser et eller andet og så siger hun' F. Synes du ikke det er lidt udhyggeligt?' – 'nåjo, det kunne egentlig godt være' hvor jeg måske ikke tænker så meget over det, at det kunne være uhyggeligt for Male- ne, som Line kan. Men det tror jeg også er det eneste. Jeg tror også vi er meget enige med hinanden, fordi vi har et afslappet forhold til det.

M: Jeg tror vi har det samme forhold til sociale medier.

F: Vi kan godt være uenige om hvor meget man selv skal sidde med sin telefon tror jeg.

M: Ja, det er måske det eneste tror jeg

F: Jeg kan godt f.eks. blive irriteret hvis L sidder og spiller for meget.

M: Eller hvis du ser youtube videoer for meget (fniser).

F: Men det er sådan nogle ting.

M: jeg tror ikke overfor Mikala, at der er nogen situationer – vi er meget enige om at man ikke skal se noget man ikke kan håndtere, der er vi ikke uenige der.

I: Hvad er det så som irriterer jer, hvis I synes at den anden er for meget på?

M: Det er fordi man er fraværende. Fordi man sidder for sig selv, ja.

I: Er det det samme for dig? (til F).

F: ja, at man er fraværende, ja.

I: Hvordan håndterer I så de situationer – hvor enten du F sidder og ser L?

M: vi kommenterer det

F: Kommer med en sjov bemærkning også er det det

M: Og den anden siger som regel – 'Nåja, okay – det er rigtig nok, undskyld' ja. Eller man kommer med sådan en 'ej, det er fordi' eller når man sidder der så er det fordi at man laver noget – er i gang med at læse en mail som er vigtig, eller det er fordi man er i gang med at se tilbudsavisen igennem altså, så er det sådan det man laver – så er det okay, men hvis vi er sammen, så er vi sammen – det prøver vi meget.

I: Har i gjort jer nogle tanker om, hvilken indflydelse digitale medier kan have på jeres børn? Der findes fx mange undersøgelser på området...

M: Altså jeg har gjort mig nogle tanker om meget i forhold til at man udvikler sig motorisk – at man laver ikke perleplader på telefonen, men man sidder og gør det. Jeg er meget opmærksom på at der er nogle ting som telefonen ikke kan erstattet, som spil og fjernsyn ikke kan erstatte. Eller sidde og fordybe sig i en ting, det tror jeg jeg er meget opmærksom på at vi også laver perleplader, eller leger modellervoks eller maler med vandfarver eller noget hvor man fysisk skal gøre noget selv, det er ikke telefonen der gør det for dig, det tror jeg er meget opmærksom på at det kan ikke erstatte noget – det kan godt give noget andet – jeg tror også at spil kan udvikle dig heroppe (peger på hovedet) tankemæssigt, man kan få en anden forståelse af nogle ting, men jeg tror at vi er meget opmærksom på at det kan ikke erstatte – en god dukkeleg, erstatte det at læse i en bog fysisk – så der tror jeg også at vi er meget opmærksom på at de ting, men at man har den mulighed – jeg tror også vi ser det meget positivt, at det er ikke noget negativt, men at det faktisk er en mulighed at vores børn kan få en anden forståelse af nogle ting end vi måske lærer det fordi vi ikke har haft en telefon, de kan måske hurtigere lærer at sætte sig ind i nogle ting end vi selv har gjort.

(F. går og lægger Alma ud.)

F: Jeg synes at jeg har været meget opmærksom på at når de bliver ældre – *der synes jeg jeg har i mit fokus at når de bliver ældre, at de ikke bliver sådan nogle computer-freaks, der sidder og spiller dag ud og dag ind. Det ville de ikke få lov til, der er jeg meget opmærksom på at det er den vej de udvikler sig.*

***!:* Hvorfor er du meget opmærksom på det?**

F: Fordi det er meget usundt for børnene at sidde foran en computer dag ud og dag ind. De skal ud og røre sig

I: Er det noget som du sådan har undersøgt eller noget som du bare synes?

F: Det er noget jeg synes.

M: Og det bunder nok også i din egen erfaring fordi du selv er meget fysisk aktiv, de skal ikke ende med samme form som deres mor (griner).

F: De skal nok ikke ende i samme form som deres svoger, som spiller dag ud og dag ind. (griner)

I: Synes I, at der fra samfundets side stilles krav til jeres børns kunnen med digitale medier?

F: ikke endnu. Det tror jeg først kommer i skolen. (gentager 2 gange)

M: Næ, jeg synes ikke at de skal kunne noget bestemt

F: henne i børnehaven bruger de ikke noget, de har en Ipad for de kan se det

M: som de kan spille lidt på og de har også en enkelt gang set en film, men jeg synes ikke at der er nogle krav om at man skal kunne, jeg synes mere at der er nogle krav til alle andre ting man skal kunne – jeg tror måske de er meget opmærksom på at det med telefoner og tablets det lærer de jo under alle omstændigheder – så jeg tror de har meget fokus på og klippe i papir, alle de her færdigheder.

I: Til sidst: hvad synes I, at de digitale medier gør ved jeres måde at være sammen på som familie?

M: Altså man kan jo sige at når man sidder med sin telefon, så er man jo ikke sammen med nogen.

F: Det gør det lidt nemmere i hverdagen –

M: Nogen gange så giver det lige en som forældre måske den halve time at puslespillet i sidste ende går op. Jeg synes ikke digitale medier er noget dårligt, så længe man bruger det i begrænsede mængder og er opmærksom på at det ikke skal tage overhånd. Vi prøver også at være sammen med vores børn uden medier, men nogen gange kan jeg også godt sidde og hygge mig med Malene og så sidder vi faktisk sammen og spiller et spil sammen – vi kan også godt sidde og hygge os om det her spil- eller vi skal lave en eller anden is 'se mor nu har jeg lavet en is til dig' eller noget – jeg synes at det er positivt og kan have en god virkning så længe det ikke overdrives og man er opmærksom på at det ikke skal tage overhånd.

F: det gør det nemmere, fordi vi kan hurtigt få ordnet nogle ting fordi der ikke er nogen børn i vejen – forstå mig rigtigt – fordi vi kan sætte dem til et eller anden og så kan man hurtigere være sammen med dem bagefter. Men jeg synes også – men det er også det er jeg er opvokset med – at jeg synes at det er hyggeligt at sidde og se tegnefilm med mine børn, jeg elsker at sidde med dem, hvor de sidder på skødet eller ligger med mig og så ser vi en tegnefilm sammen. Jeg synes det er hyggeligt – nyder det. Jeg synes det giver et godt sammenhold på en eller anden måde, og stadigvæk også kan hjælpe på mange måder – det afstresser hverdagen.

M: Jeg vil godt lige indskyde – nogen gange kan jeg godt blive bange for – det her med udtrykket 'det er usundt at kede sig' om det ligesom går lidt tabt nogen steder. For det kan meget godt blive – nå ja, jamen så tænder jeg lige noget fjernsyn eller så kan du lige spille et spil på min telefon, at jeg nogen gange godt kan tænke – "keder vores børn sig nok?"

I: Hvad tænker du når du siger at det er sundt at kede sig?

M: Jeg tænker jeg tror faktisk at det er sundt nogen gange – det er sundt ikke at blive underholdt, og nogen gange bare sidde og kigge ud i luften og ikke selv skulle tænke eller andre tænker for dig, men nu er du faktisk nødt til aktivt selv at gøre noget.

F: Men sådan er det jo, det er der jo ikke nogen som gør, det gør jeg jo heller ikke selv.

M: Men men nogen gange tænker jeg også – at hvis jeg keder mig – nå, så har jeg min telefon og kan bare gå ind – der er ikke det, så kan jeg lige gå ind på pinterest og søge et eller andet. Det der med, god gammeldags kede-sig-bare og kigge ud i luften – det der begreb med at man altid kan blive underholdt. Det kan jeg godt tænke – hvordan håndterer man det, for den er lidt sværere et eller andet sted.

I: Hvis I fik et barn mere lige nu, vil I så gøre noget anderledes i forhold til håndteringen af jeres børns brug af digitale medier?

F: Nej!

M: Nej, jeg tror ikke jeg ville gøre noget anderledes. Hvis det her barn var meget afhængige af telefoner og slet ikke kunne lave noget andet, så ville jeg gøre noget anderledes, men jeg synes at vi oplever at have børn som er i en god balance med at man kan godt sidde og se en tegnefilm og hygge sig med det og man kan også godt lege og fordybe sig i en leg.

Katrine Adrian, Helene Andersen
Signe Filtenborg, Camilla Jarosciak
og Daniel Simon

Semesterprojekt

Sociologi og Kulturanalyse
Syddansk Universitet Esbjerg
19.12.16

I: Er der ellers noget i gerne vil tilføje til sidst?

F: Næ.

M: Jeg har sagt rigeligt.

Bilag 9

Transskription og kodning af interview med Kim og Louise

	Mand	Kvinde
Navn:	Kim	Louise
Alder:	43 år	33 år
Arbejde:	Selvstændig	Hjemmegående
Antal arbejdstimer pr. uge:	45 +/-	-
Uddannelse:	Skolelærer	Massør, negleteknikker, fotograf
Bopæl:	Varde	
Børn:	Sofus 3 år, Kristian 9 år, Camilla 11 år, Sofie 12 år	
Interviewer:	Katrine (obs. Helene)	
Sted (hvor interviewet er gennemført):	Hjemme hos dem selv ved spisebordet	
Tid:	44:09 minutter	

l: Jeg tænkte, I kunne starte med at fortælle, hvordan en typisk hverdag ser ud hos jer – bare en helt almindelig hverdag.

M: Jamen øh, der står vi jo op, og sender børnene i skole og i børnehave. Så tager du på arbejde (kigger på Kim), og jeg bliver her, og laver huslige ting. Så kommer de hjem fra skole imellem 2 og 3 – og børnehave også. Så er der nogen gange sport, nogen gange legeaftaler, og nogen gange lektielæsning og afslapning.

I: **Det er bare stille og roligt? Hvad der lige kommer ind?**

M: Fuldstændig ja, helt stille og roligt.

I: **Så i forhold til Sofus, der er ikke noget særligt, når han kommer hjem igen, han fokuserer på?**

F: Han vil gerne lige sidde i sofaen, efter han har haft en lang dag, og det...(M fortsætter)

M: Det gør han tit med Ipad'en ja.

F: Ja, der tager han lige en halv time med hans Ipad, det gør han.

I: **Okay, bare lige for at komme hjem og lige slappe lidt af?**

F: Han ser kun film på dem faktisk.

M: Nej, han spiller også.

F: Ja eller ser fjernsyn, noget i den dur – det plejer han at gøre.

M: Når han så er frisk igen, så går han i gang med at lave mad eller – lave et eller andet...(F fortsætter)

F: Husligt og praktisk – det gør han altid[griner]

I: **Så det er primært, når han kommer hjem, at han sidder og hygger sig med denne her Ipad. Hvad med om aftenen?**

F: Det kan godt være en gang imellem. Det er lidt forskelligt.

M: Jeg synes faktisk tit, at han sidder med den om aftenen. F.eks. hvis jeg sidder i sofaen og ser noget fjernsyn, så sidder han tit med den og så ser – Ramasjang eller andet. Så den er faktisk – den er godt i brug, vil jeg sige.

F: Det er en god ting faktisk – (tager et stykke slik og snakker videre) det er ikke fordi, vi bare parke-
rer ham, fordi at vi skal lave alt muligt andet – *men altså, det er jo klart, når der skal ryddes op og
ryddes af, og dit og dat, smøres madpakker og (bliver afbrudt af M)*

M: Det er en god barne pige, synes jeg (bliver afbrudt af F)

F: Det er det bare.

M: (...) køreture - der er den helt fantastisk.

I: *Ja, det kunne jeg godt forestille mig, at han lige slapper af og tænker på noget andet.*

M: (...) min far han bor i Østrig, og det tager jo lige de her 13 timer at køre derned... Der er det altså
rart lige og kan sidde og se lidt film og spille nogle spil og sådan noget – helt genialt.

I: ***Hvad så med weekenden? Vi tænker, der nok er forskel på en hektisk hverdag i forhold til en
weekend.***

M: Sofus spiller ikke så meget i weekenden. Der vil han hellere lave ting. *Der er det mere Kristian –
altså hvis han kunne få lov* (bliver afbrudt af F)

F: Så lavede han ikke andet.

M: Så lavede han ikke andet nej. Så der er vi nødt til at gå ind og sige, at vi også skal lave andre ting.
Så han bruger den, hvis han kan komme til det.

I: ***I forbindelse med weekenden, har han så nogen gange legekammerater med hjemme, hvor
Ipad'en så er omdrejningspunktet?***

M: Nej ikke Sofus.

F: Nej ikke Sofus.

M: Når han har venner hjemme, så leger de – så er det togbaner og racerbaner – alle mulige lege. Og
hvis det er den store... så er det udelukkende leg omkring noget spilleri. De bygger ikke Lego og sådan
noget længere – det er lidt synd. Det er som regel, at de skal spille sammen.

I: ***Når du siger synd, hvad mener du så?***

M: Jamen jeg synes da, at det er ærgerligt at de ikke laver lege – ligesom de små drenge gør... Hvis man tænker tilbage hvordan vi gjorde – det var jo spil på – altså brætspil f.eks., eller man byggede huler, eller man (bliver afbrudt af F)

F: Jeg synes, det ødelægger utrolig meget kreativitet og fantasi – hvis jeg skal være helt ærlig. Nu er jeg selvfølgelig også den ældre skole. Jeg er sku da vokset op med sort hvid fjernsyn(...) jeg synes jo, det er synd at man ikke går ud, og leger med nogen mere. Det sker over digitale medier f.eks. Jeg synes, man mister meget socialt – det mener jeg helt ærligt. Og det er også derfor vi prøver at sætte nogle grænser op, og sige hvor meget må der spilles her. Og det er da også konsekvensen, hvis der nu er nogle ting, der ikke bliver overholdt osv. – så er det et middel fra vores side, at vi kan sige ”så er der ikke noget spilleri den næste uge”.

M: Det er faktisk den værste straf, man kan stille op – det er at tage deres Ipad fra dem. Så er de jo bare... øh... afskåret kan man sige ikke?

I: **Ja, så det er det I formidler til Sofus – at der kan være grænser for hvor meget han må bruge den?**

M: Det er mest den store.

I: **Det er mest den store, ja.**

M: Ja, nej Sofus det er som regel mest, hvis han er træt. Hvis han er frisk... så vil han altså hellere lave alt mulig andet. Så gider han ikke sidde der og spille på den... hvor de store, det vil de hellere.

F: Det har klart også noget at gøre med, at Sofus han er jo nok vores sidste – og derfor har vi jo øvet os lidt på nogen af de andre – så vi ligger nogle andre værdier i ham, så...(M fortsætter)

M: Vi bruger mere tid på at lege med ham tror jeg (bliver afbrudt af F)

F: Ja, grundlæggende ting, altså – han er – i og for sig med til alle huslige pligter. Og det er jo faktisk bare fordi, vi laver nogle ting sammen. Det her med at være nærværende, det er man ikke på samme måde, når man sidder og spiller med sådan en dims.

I: **Nej det er det, der kommer en anden slags samvær.**

F: Men det har selvfølgelig også en signalværdi – at utrolig meget at det hjemmearbejde jeg laver, det er jeg nødt til at gøre på en computer. Det gør man altså. Så det er jo klart – det signalerer jo

også ... det er jo også en kontakt til omverdenen på rigtig rigtig mange... altså det er jo både godt og ondt vil jeg sige, med alle de her elektronisk ting – det må bare ikke tage overhånd. Man skal have noget... jeg tror, det er vigtigt at man har noget sund fornuft med ind i det.

M: Jeg synes, tit der om aftenen, hvor du sidder med computeren (kigger på Kim), og jeg sidder og kigger på fjernsynet – så er det jo en hel naturlig ting for Sofus at sige, ”Jamen så sidder jeg bare med min Ipad”. Hvis nu du slukker for computeren (kigger på Kim) – og jeg slukker for fjernsynet, så vil han jo egentlig meget hellere lege med os... Så det er jo – hvad vi gør, det gør han også.

I: **Så for at opsummere, det er noget I er opmærksomme på, den her stigende brug.**

F: Ja – meget. Det er ikke nogen skidt ting – men det er vigtigt, at man bruger det rigtigt. Det er jo også en lækker informationskilde til hvad som helst. **Altså – Sofie hun bruger da ikke en ordbog længere, hun finder det sku da på google. Og altså hun griner jo af mig, når jeg giver hende en retskrivningsordbog, og hun siger ”hvad er det”. Jamen sådan er det jo – og det er jo den udvikling som der et eller andet sted er. Men det kan ikke nytte noget, at de ikke ved, hvordan man skal lave noget mad, og det kun skal være takeaway. Man skal sørge for de får sig selv med. Også at de har en forståelse for, at de skal sku ligge deres tøj sammen selv osv. – det er der ikke en robot der gør for dem endnu... sådan er det (...)** altså jeg synes ikke det brænder så tydeligt igennem med Sofus – det er meget mere kontrast med Kristian f.eks. – altså det ødelægger hele hans verden. Det hele bryder sammen, hvis han ikke lige kan det der (M afslutter sætningen og fortsætter)

M: Hvis han ikke lige kan komme på nettet ja. Sofus, der er han ikke endnu, han er meget styret af... han vil hellere almindelig leg stadigvæk... **det er kun, når han er træt, vi egentlig tilbyder ham den**

I: **Ipad'en?**

M: Ipad'en ja.

I: **Tænker I over, hvordan andre forældre tænker over jeres håndtering af brugen af medier?**

M: Ja, det er faktisk noget vi tit snakker med venner og bekendte om. Også hvordan – ligesom om de har nogle retningslinjer for det – også for at høre hvad...(bliver afbrudt af F som fortsætter)

F: Er vi helt skæve? Nogen gange synes vi jo selv, at vi er de strengeste forældre i hele verden – og vi tænker ”de der unger er jo komplet umulige, det er det eneste de går op i” – men det er vi ikke, det er det samme.

M: Men der er jo mange af dem, der også har sat tid på. At så må de spille en time, og så er det ligesom slut. *Og der har vi snakket om, man skulle have sådan et forældrestyringssystem, hvor man kan sætte det på, altså på nettet – at wifi'en den slukker simpelthen efter... der er åben måske fra 4-5, og bagefter så kan de ikke bruge det. Så det var det vi snakkede om, vi måske skulle ind og gøre, fordi det kan godt tage overhånd – med den store i hvert fald.*

I: ***Så I har snakket om nogle gode råd, i forbindelse med den her brug? At det måske ville være en god ide at afgrænse det til en bestemt tidsperiode?***

M: *Ja, så de simpelthen også får lov til at bruge hovedet på almindelig leg*

I: ***Kunne I så også forestille jer at det kunne være en slags belønning?***

M: *Jeg synes, man skal bruge det som belønning. Helt bestemt. At der skal tjenes spilletid op måske. Det har vi faktisk snakket om. Simpelthen bruge det som – altså når pligterne er lavet – ”når du har tømt opvaskemaskine og taget af bordet, jamen så kan du spille”.*

F: (...) nu er der kommet en app inde for reklamer. Man lukker simpelthen de forskellige kilder ned internetmæssigt, så de ikke kan komme på dem. Se det er jo fantastisk [griner]. Det er faktisk Disney, der har lavet den – så man kan styre det helt suverænt, hvad skal de se og hvad skal de ikke se. (...) der er også nogle ting, man bestemt ikke ønsker sine unger skal se.

M: Det vil jeg sige med Sofus også, fordi han går jo tit på You-tube, og så finder han jo sjove sange og videoer og sådan noget. Der kan man altså nogen gange godt komme ud i at det egentlig er børning, men de linker videre til nogle ting, han ikke skal se.

F: (...) det er klart man bliver nødt til at snakke om, hvad det er for noget – på barnets niveau selvfølgelig.

I: ***Er det nogenlunde samme tankegang I har? I snakker jo om, I er sådan nogenlunde enige omkring håndtering, men kommer I nogensinde i klemme, i forhold til hvad I mener?***

M: Ja, jeg vil sige – jeg nok er mere tilbøjelig til at lade den... hvis de har weekend, og de gerne vil sidde og se film en hel dag, hvis de har lyst til det, så kan jeg godt finde på at sige ja. Du er mere sådan "nu skal vi ud og løbe en tur, nu skal der ske noget andet" (kigger på Kim). Så er det nok mig, de spørger først, hvis det er.

F: De spiller os jo ud mod hinanden, ganske naturligt[griner].

M: De ved godt, hvem de skal komme til, alt afhængigt af hvad de gerne vil have

F: Nu f.eks. ser jeg ikke fjernsyn jeg ikke bliver klogere af. (...) det er spild af tid. Og det er klart, når det alligevel bare kører i baggrunden, og der ikke er nogen, der ser det – altså det synes jeg jo er meget forkert. Der er vi bestemt ikke enige. (...) jeg synes f.eks. ikke, man er særlig nærværende

I: Hvis vi vender tilbage til den måde I er opvokset på. Synes I så det er ærgerligt, at det har taget så meget overhånd?

M: Ja, jeg synes, det er rigtig ærgerligt.

F: Ekstremt.

M: Jeg kan huske, når vi havde fri fra skole, og i weekenderne, så gik vi da rundt og ringede på og spurgte om nogle kunne lege, og om nogen kunne spille rundbold. Det gør de simpelthen ikke – de laver ikke lege på den måde længere. (...) jeg synes, der mangler den samvær, der er om andre slags lege. Byg en togbane eller sådan noget også. Der snakker man jo sammen samtidig med, at man laver noget. Når det er med et spil, der sidder de jo bare, og kigger ned i skærmen, tier stille og siger ikke noget til hinanden.

F: Det er frygteligt egoistisk – det bliver meget egocentreret det der... det synes jeg faktisk. (...) det er langt væk fra de værdier, jeg står for.

M:(...) vi har jo også været nødt til at ændre vores holdning hen af vejen – i starten synes vi jo slet ikke, de skulle have lov til det. Men de er jo nødt til at lære det. Det er jo det de bruger i skolen nu. Jeg synes, det er frygteligt det **computerværk**, men de skal kunne det. (...) en ting jeg synes, der er godt med det, er hvis vi skal finde nogen gode ting – hvis de gerne vil lave et eller andet, en perleplade eller noget – så kan de faktisk gå ind på nettet og slå det op. Så kan de simpelthen gå ind og finde

videoer for hvordan man gør. Så lærer de sig selv at gøre det. (...) der bruger de det jo egentlig i det jeg kalder "sund leg". Så det kan altså også bruges til noget godt.

I: *Det bliver en slags hjælpemiddel til at forbedre nogle ting?*

M: Ja, og til at lære noget ja.

F: Det er jo sjovt at tænke på... de sidste 15 år. På vores telefon, der har vi jo mere information i dag end hele nationer havde for bare 10 år siden. Altså det er jo helt vanvittigt. Det er jo i den grad **be-grænsningens kunst**.

I: *I forbindelse med det du sagde før, føler I så at samfundet og institutioner de kræver lidt, at man skal kunne de her kundskaber i forhold til senere hen?*

M: De har Ipads i børnehaven til børnene.

I: *Ja, jeg har hørt at pædagogerne skal på kursus for at lære at formidle det videre til børnene.*

M: Det er nemlig rigtig, og det gjorde vores dagplejer også. **Dagplejeren blev også tvunget til at skulle på Ipad kursus, fordi hun skulle vise børnene, hvordan de gjorde.** De måtte selvfølgelig ikke spille hele tiden – jeg tror, det var en time om dagen de måtte sidde med den. (...) det var lærespil, og det synes jeg også er fint.

F: **De tvinger os jo også i den grad, fordi alt foregår jo, selvfølgelig på godt og på ondt, inde på det her skoleintra f.eks. (...) det er jo super godt, fordi de kan sku ikke snyde os på lektier, fordi der står lige præcis hvad de skal lave[griner].**

M: Jeg synes, det er imponerende med børnene også, fordi de er del bedre, end jeg er til både IPads og computer. De ved hvordan man bruger det, fordi de er vokset op med det. Jeg har enormt svært ved det, og skal spørge dem om hjælp nogen gange. (...) og de synes jo, det er helt vildt sjovt, at jeg ikke kan finde ud af det. Selv Sofus – med apps og alt muligt – og han er kun tre år. Det kan han bare.

I: *Der er jo også lavet mange undersøgelser i forhold til medier og skærmtid og børn. Har I sat jer ind i noget at det, eller kender I noget til f.eks. Medierådet?*

M: Ja, det har vi, men det er igen i forhold til de store. Sofie, den store, hun har facebook og instagram. **Men det er noget, hun gør i fællesskab med mig. Så hun ligesom lærer hvad hun må ligge op og**

ikke ligge op. (...) men jeg synes, det er jo nemt, hvis man skal have voksen tid og så stikke dem en iPad. Så er der bare ro.

F: Ja, det er klart, det er jo en travl hverdag. Når du har unger ind og ud – fuld knald på hele tiden. Jamen altså nogen gange bliver kl. jo halv ti, inden man overhovedet får sat sig ned.(..) så derfor kan jeg jo sagtens forstå det... En god ting med de her ting er jo selvfølgelig også, at det er jo også en babysitter. Og hvis der ikke er en anden form for leg, så er den jo egentlig også okay.

M: De vil jo også. Hvis vi siger: "skal vi alle sammen spille et spil", så vil de jo ligeså gerne det. (...) hvis vi vil, så vil de også. Så igen, det er jo os, der skal tage os tiden til at være sammen med dem. Så vil de også rigtig gerne.

F: Vi prøver at tage dem ud også enkeltvis, således at vi er sikker på, at de har noget alene voksen tid. Det synes vi er rigtig vigtigt.

I: **Så det er en form for samvær, det bliver kvalitetstid?**

F: Det bliver kvalitetstid.

M: (...) vi har da tit snakket om hvornår børnene må få en telefon. Og til at starte med skulle de være i hvert fald 12. Men da Kristian – hvad var han – 6... Så havde han telefon også. Vi har nogle ideer, om hvad de skal og ikke skal – og så rykker vi os. Ret hurtigt.

F: Jamen altså, det er godt, man kan få fat i dem. Når nu de er ude og køre eller lege med nogle lege-kammerater (M afbryder)

M: Men de bliver jo brugt mest til spil.

F: Men det er jo en spillecomputer.

O: **Men argumentet for at I giver dem det, det er så, at de kan få fat i jer? Altså kommunikationen?**

M: Det var kommunikationen – hvis de nu er på vej hjem fra skole og vælter på cykel, så er det rart, at de har det.

I: Hvis vi lige kigger på jer. Du snakker om at du både bruger det til arbejde (rettet mod Kim), og du havde Facebook (rettet mod Louise). Er det sådan en slags "nu tager vi lige 5 min", når du har din tablet fremme?

M: Nej, jeg tjekker Facebook mange gange om dagen. Fordi jeg har min telefon på mig hele tiden.

I: Det er bare en vane?

M: Ja, så går jeg lige ind og kigger – er der sket noget spændende... eller... jeg bruger den jo rigtig meget til opskrifter og sådan noget også. Og Google – altså jeg bruger Google rigtig mange gange om dagen. Men det er jo også det med, at de ser jo, når jeg sidder med den, så synes de jo også, at de skal sidde med den. Det er jo klart, at de afspejler hvad vi gør.

I: Tænker I så over hvordan I så skal håndtere det, ved måske ikke at have den så meget fremme?

M: Det er jeg slem til. Jeg har tænkt over det, men det er som om, at det kommer frem alligevel. (...) Nogen gange når vi har været på ferie, så har vi sagt "så er der telefonfri".

I: Så I sætter nogle begrænsninger?

M: Ja, der må man ikke bruge dem.

I: Hvad så omkring middagsbordet? Har I nogle rutiner der?

M: Ja der må på ingen måder være telefoner. Der skal vi jo sidde, og snakke om hvad der er sket i løbet af dagen.

I: Der får I lidt samvær og familie kvalitet?

M: Der skal vi simpelthen høre om skoledagene, arbejdsdagene og hvad hinanden har lavet.

I: Her til sidst. Hvad synes I så de digitale medier gør ved jeres måde at være familie på? Altså det er både et hjælpemiddel, men det kan også tage overhånd. Hvad tænker I?

M: Jeg synes, det er hovedsageligt positivt.

F: Der er absolut fordele og ulemper ved det. Jeg synes, det er begge dele.

M: Men jeg ved faktisk ikke, hvad de anbefaler.

I: ***Vi har læst, at de anbefaler en skærmtid på maks. 30 minutter, fordi det kan gå ind og forstyrre koncentrationen hos børn.***

M: Det overskrider vi hårdt herhjemme. Er det virkelig ikke mere?

I: ***30 minutter. Det var det vi læste.***

F: (...) jeg synes, at bare man husker at få nogle andre ting med ind. Det med motion er utrolig vigtig. Hvis du vil prøve at skærpe deres koncentration, så giv dem mindst 1 time om dagen. Det skal de have.

O: ***Så du mener det handler om at skabe et alternativ for dem, for at få dem løsrevet fra det?***

F: Ja.

O: ***Det bliver et tidsfordriv for dem ligesom alle andre?***

F: Ja lige præcis, fordi langt det meste det er bare fyld. (...) hvis Sofus har haft en lang dag ovre i børnehaven på 6-8 timer, hvor der har været fuld knald og larm på, så kan jeg virkelig godt forstå, at han gerne vil sidde i sofaen.

M: ***Det er os, der skal stille andre alternativer op.***

I: ***Så for at opsummere, så er det en god ting, det kan hjælpe på rigtig mange måder og vi har nye muligheder i form af at vi kan gå på nettet og søge på ting. Men der skal også være en begrænsning i form af at der skal være plads til motion, der skal være plads til fysisk samvær i form af familietid?***

M: Der skal være familietid, man skal kunne snakke sammen.

I: ***Der skal være plads til det? Det er vigtigt?***

F: Ja.

M: Jeg synes, det er vigtigt, at man ikke bare stikker dem den der Ipad, fordi at man ikke gider være sammen med dem. Man skal virkelig prioritere at være sammen med dem også.

F: En gang i mellem kan jeg godt forstå det. Der giver man lige et ryk. Det bliver man nødt til for at få flyttet nogle bunker. Sker der et eller andet, skal man have gæster eller – det er okay. Men du er nødt til at stille nogle alternativer op, du er nødt til at stimulere deres fantasi og kreativitet.

I: **Nu har I jo ældre børn og så Sofus. Men vi har et hypotetisk spørgsmål, fordi at nu hvor samfundet ændrer sig så hurtigt, så hvis I om et par år fik endnu et barn, er der noget I vil sætte fuldstændig fast på, hvis I har set hvad den her udvikling har ført med til?**

F: Nej.

M: Nej.

F: (...) de her ting med hvilke værdier vi ville proppe ind i det med Sofus, det har vi fulgt, og det har været fantastisk. Det har gjort en kæmpe forskel.

M: Vi havde snakket om, vi ville bruge rigtig meget tid på ham, og være sammen med ham.

O: *Skal det forstås sådan at jeres samarbejde har været godt omkring det?*

M: Ja. (...) vi har hele tiden haft fokus på, at vi skulle være sammen med dem om andet end medier.

F: (...) man skal ikke slæbe dem i Legoland eller svømmehal hele tiden, det kan godt være en gang i mellem. Men hvis man laver noget sammen, og han(Sofus) står derovre (peger på køkkenet) og laver pebernødder, det er jo fantastisk – fordi vi laver jo noget sammen.

M: Altså mig og Sofie vi har da også nogle gange, hvor vi så sidder med iPad'en sammen, hvor vi er inde og se sjove videoer. Der kan man jo godt bruge den som en fælles ting også. Fordi så er det jo noget, vi gør sammen.

F: F.eks. så sidder vi der, og laver snapchat konkurrencer og laver sjove ting til hinanden. Det er sku da en sjov måde at lave det på. Det er alletiders.

M: Camilla som bor i Odense – hende vi har hver anden weekend – efter hun har fået sociale medier som Snapchat og sådan noget, der hører vi fra hende hver dag. Det gjorde vi ikke før. Der gik der 14 dage mellem vi hørte fra hende. (...) vi får jo mange sjove billeder i løbet af en dag, og det synes jeg har været fantastisk.

I: *Så det har været med til at knytte jer sammen på lang afstand?*

M: Det har knyttet os sammen på lang afstand, ja.

O: *Jeg skal lige spørge dig (rettet mod Kim), om det er rigtig forstået i forhold til det du udtrykker. Er du lidt i et dilemma omkring udviklingen er som den er? Men du er egentlig også meget skeptisk over for den.*

F: Ja absolut.

O: *Så du ved ikke helt hvordan du skal forholde dig til det?*

F: **Det skræmmer mig, at det går simpelthen så stærkt. Vi kan slet ikke nå at følge med.**

O: *Men du kan ikke undslippe den?*

F: **Nej, jeg er nødt til at give ham(Sofus) det bedste med jeg kan. (...) og give ham nogle fornuftige holdninger. Det nytter ikke noget, han ikke kan bage en gang bolledej selv. (...) vi bliver nødt til at give nogle værdier med, som de også kan give videre.**

M: Men tror du ikke, der er mange familier der har det mere skemalagt? (rettet mod Kim)

F: Jo jo, helt sikkert. (...) mange af de ting vi gør, gør vi nok ret impulsivt. Altså når jeg kigger på mit arbejde, så er jeg der jo når det sker. Det er ikke skemalagt. Jeg kunne jo sagtens lige finde et par timer til jer, det var ikke noget problem.

O: *Så I tænker det har noget at sige i forhold til ens hverdag og hvordan den er skruet sammen? At det måske er nemmere, når man ikke har så struktureret en hverdag at sige, "jamen så kan vi lave noget med dem i stedet for"?*

F: **Vi er jo super privilegeret, fordi vi har jo prioriteret, at Louise skal gå herhjemme. Vi er her jo altid. Vi prøver at få så meget tid sammen med vores børn som muligt, fordi vi får den jo ikke igen. Lige om lidt der er de smuttet.**

O: *Så det er et bevidst valg I har taget?*

F: Ja.

M: Jeg synes, det er vildt, at man skal til at sætte regler og rammer op for sociale medier. At man er kommet så langt, at det har overtaget så meget. Det er da ikke noget, vi havde tænkt over før, at vi skulle snakke om.

F: Nej.

M: Det er en anden tid nu. Det er et enormt stort spring fra vores barndom til deres.

O: ***Nu snakkede du om skoleintra (rettet mod Kim). Er der noget i børnehaven i forhold til det? Hvordan kommunikerer I med dem?***

M: Det er tabulex, ja.

O: ***Det er også intra?***

F: Tabulex det ligger som en undergruppering under forældre intra.

M: Vi kan finde alle børnene derinde. (...) alt kontakt er på nettet.

I: ***Er der noget i gerne vil tilføje her til sidst?***

M: Nej, det tror jeg ikke.

I: ***Tusind tak for jeres deltagelse!***

Bilag 10

Gruppens evaluering

Gennem dette projekt har vi alle fået en bredere forståelse for, hvad et samarbejde kræver. Der har fra start været en god gruppedynamik med en god balance mellem det faglige og det personlige. Samarbejdet har bygget på uddelegering af opgaver og løbende opsamling og feedback. Det har fungeret fint, men det har samtidig været en udfordring ift. kommunikation. Vi har i den sidste fase været særligt opmærksomme på kommunikationen, hvilket har haft en rigtig god virkning på samarbejdet og effektiviteten. Ved gruppe-samlinger har vi gennem hele processen haft nogle gode dialoger.

Vi har arbejdet efter en tidsplan med deadlines, som løbende er blevet korrigeret men samlet set har været en rigtig god rettesnor. Vi har gennem semestret haft ugentlige gruppemøder, primært om projektet, hvortil vi har haft individuelle deadlines og opgaver. Det har fungeret fint og alle har overholdt disse. Det har dog været en udfordring på grund af geografiske afstande, at alle ikke altid har kunne mødes fysisk. Det har vi forsøgt at overkomme med Skype og andet, hvilket i sidste ende har vist sig at fungere rigtig fint. Erkendelsen af det, gjorde kommunikationen i sidste fase rigtig god.

Yderligere har vi i gruppearbejdet være gode til at supplere hinanden alt efter individuelle ressourcer. Det har været meget brugbart i udarbejdelsen af projektet, i forhold til at hjælpe hinanden videre og komme med alternative løsninger eller perspektiver.

Bilag 11

Individuel evaluering - [REDACTED]

Min oplevelse med gruppearbejdet har været positiv og jeg synes overordnet at det har været meget lærerigt. Samarbejdet i gruppen har især været bygget på uddelegering af arbejdsopgaver og løbende sparring samtidig med at geografiske afstande har gjort det nødvendigt at kommunikerer over Skype. Det har jeg skulle arbejde på at vænne mig til. Det har i den forbindelse været tydeligt for mig at kommunikationen er essentiel i et gruppearbejde, og på tidspunkter hvor den ikke har været optimal synes jeg det har været tydeligt at mærke på stemningen og effektiviteten i gruppen. Jeg vil derfor tage med mig videre, at især kommunikation er alfa omega i gruppearbejde.

Der er mange ting omkring udførelsen af projektet som har været uklare i kraft af, at projektet er det første. Jeg synes til gengæld, at vi i gruppen har arbejdet rigtig godt med at forsøge at gennemskue opgaven og nå frem til et resultat. Især på det punkt har det givet en tryghed at have en gruppe at sparre med.

En anden udfordring jeg har oplevet i forbindelse med gruppearbejdet har været, at få løst, hvordan arbejdsopgaver fordeles mellem gruppens medlemmer. Nogle ting er sværere at samarbejde om end andre, samtidig med, at de forskellige opgaver har været af forskellig sværhedsgrad. Alt i alt synes jeg dog at det er lykket os godt. Samlet set synes jeg at vi har haft en god dynamik i gruppen, både personligt og professionelt.

Jeg er godt tilfreds med min egen indsats i udarbejdelsen af projektet og føler at det har været en meget lærerig proces og at jeg har været i stand til at bidrage med noget. Det kvalitative arbejde har givet mig rigtig gode og brugbare erfaringer med at gennemføre en interviewundersøgelse, hvilke jeg glæder mig til at bruge fremover. I samme forbindelse har jeg erfaret hvor tidskrævende det i forbindelse med interviewundersøgelser kan være, når man er afhængig af svar fra respondenter. Det vil jeg tage med til fremtidige projektplanlægninger. Det er samtidig blevet klart for mig, hvor omfattende og tidskrævende opstartsfasen af selve projektet er, hvilket jeg også fremover vil planlægge projektarbejde efter.

Overordnet er jeg tilfreds med forløbet på 1. semester, jeg føler jeg har bidraget med meget og samtidig lært en masse.

Bilag 12

Personlig evaluering – [REDACTED]

Gennem udarbejdelsen af dette semesterprojekt føler jeg, at jeg har fået en større forståelse for det akademiske niveau projektet kræver. Derudover har jeg gennem forløbet udviklet mine faglige kompetencer og har ligeledes fået en viden omkring mine styrker og svagheder. Denne viden synes jeg fungerede rigtig godt i forbindelse med gruppearbejdet, da vi på den måde kunne fordele de forskellige arbejdsopgaver bedst muligt.

Overvejende har der i forløbet været en god gruppedynamik. Jeg synes det personlige- og faglige aspekt fungerede rigtig godt i gruppen. I og med at vi er fem vidt forskellige mennesker har udfordringer og frustrationer ikke kunne undgås, men jeg synes, vi har været gode til at takle det på en fornuftig måde. Eksempelvis lykkedes det langt hen ad vejen, at løse problematikken omkring de geografiske afstande, med Skype. Jeg har i den forbindelse fundet ud af, hvor vigtig det er med god kommunikation i gruppen, hvilket jeg vil tage med videre i næste projekt.

Generelt har jeg været glad for det samarbejde, vi har haft i gruppen. I starten af studiet oplevede jeg en vis tvivl. For hvordan ville arbejdsfordelingen og indsatsen nu være? Men overordnet set har det været en positiv oplevelse, idet vi i gruppen har udnyttet hinandens ressourcer. Samtidig har vi været opmærksomme på at hjælpe hinanden, hvis en anden eksempelvis er gået død med et afsnit. Dette gjorde at vi altid havde flere øjne på et projektafsnit, hvilket jeg personligt synes hjalp rigtig meget i forhold til projektets færdige resultat. Jeg føler, at vi har fået gennemarbejdet et godt projekt, hvori jeg er tilfreds med mit eget bidrag og ligeledes med mine gruppemedlemmers.

Afslutningsvis kan projektet rundes op i at have været udfordrende, men også utrolig spændende. Jeg føler mig i hvert fald godt klædt på til næste semester efter udarbejdelsen af dette projekt.

Bilag 13

Personlig evaluering - [REDACTED]

I løbet af projektet er både mine faglige og gruppe arbejdskompetencer blevet udviklet. Projektet har været en læringsproces, hvor jeg har lært en del. Da vi ikke selv havde valgt grupperne vi har arbejdet i, var det en udfordring i og med, jeg har det svært med mennesker, jeg ikke kender, da jeg er genert af natur. På trods af dette, syntes jeg at samarbejdet i gruppen har været en meget positiv oplevelse, og jeg synes at vi allerede fra starten af projektet fik et godt samarbejde etableret.

Igennem projektet har jeg lært meget om mine egne styrker og svagheder i en gruppearbejdsproces. Jeg har aldrig haft det godt med at være afhængig af andre mennesker, og heller ikke at andre skulle være afhængig af mig. Projektet har dog vist, at det ikke nødvendigvis er en dårlig ting, og det har hjulpet til fremadrettet at det vil blive nemmere at arbejde med andre folk og være afhængig af deres input også. I samme omgang har det været nødvendigt, at jeg har været realistisk overfor mig selv, og i højere grad udvist en meget større selvdisciplin, for at kunne få lavet, hvad der var nødvendigt for at gruppen kunne få en god opgave.

Jeg har igennem arbejdet med gruppen, fået en del faglig viden, blandt andet i videnskabsteori, og lært meget om, hvordan man deler viden med sin gruppe, og hvordan man søger efter ny viden og præsenterer det for gruppen. Jeg syntes, at jeg efter dette projektet er meget mere sikker på hvordan fremtidige opgaver skal struktureres, og føler mig mere sikker på hvordan gruppearbejde skal gøres for at alle får et lige stort udbytte af det.

Bilag 14

Individuel evaluering - ██████████

I forbindelse med dette projekt synes jeg det har været spændende at samarbejde med en bred variation af mennesker – forskellige personlighedstyper, baggrunde, erfaringer og livssituationer. Jeg har værdsat at alle har prioriteret undervisningen op til vores projekt højt, da det har givet os en fælles forståelse og platform for forventninger til projektet og også har givet noget godt til gruppedynamikken. Yderligere har jeg også påskønnet at alle har prioriteret projektet højt og har haft en høj arbejdsmoral omkring projektet og har bidraget godt til det fælles produkt.

Der har været en positiv indgang til gruppens sammensætning og det at få samarbejdet til at fungere i hverdagen. Forventningsafstemning har været nødvendigt i forhold til projektets udførelse og arbejdet omkring. Vi har i undervisningsperioden haft ugentlige fastsatte møder om morgenen til planlægning, opfølgning og uddelegering af arbejde, som har været nødvendigt i gruppens sammensætning. Her har uddelegering af arbejdsbyrder og tiltro fra ens gruppemedlemmer været essentielt – både fordi at jeg har erfaring med at for lange møder ikke nødvendigvis gør arbejdet mere effektivt, men snarere at man får vendt og diskuteret de ting som er relevante i arbejdsprocessen, får fulgt op på ansvarsområder, udfordringer og nye initiativer og at alle får deres arbejdsansvar. Alt dette med løbende sparring og tilbagemelding til gruppen.

I den proces synes jeg at vi har prøvet at have en agenda, men jeg tror godt vi kunne have været skarpere på at have en skreven dagsorden – både for at sikre at møderne alle er nødvendige og relevante og ikke ville kunne klares på andre måder end at mødes. En ordfører til at lede processens gang kunne også til tider have været en overvejelse, da det mere har været gruppens ansvar som helhed – og det kan både have sine fordele og ulemper. Dog kan det også være svært at finde en god balance i denne arbejdsproces pga. at det er gruppens første projekt på studiet sammen og vi samtidig har skulle finde en måde at lære hinanden at kende, have overblik over hvad projektet har indebåret og skulle koordinere det med fem mennesker med forskellige liv.

For min egen del synes jeg det har været en god udfordring at skulle jonglere med et studie i Esbjerg med minimum 5 timers transporttid, familie, deltidsarbejde i Vejle og graviditet – på nuværende

tidspunkt er jeg højgravid. Det er først her i projektets skriveproces og afvikling at vi har gjort os brug af Skype som kommunikationsredskab som gruppe og det har jeg været taknemlig for. Det har for min del her i december ikke har været realistisk eller givet mening at bruge 5 timers transporttid, både fysisk, i forhold til arbejde og fordi den tid ikke altid kan bruges effektivt på projektet, for møder som kan klares på andre måder. Her har det givet mening hovedsageligt at bruge den tid på at skrive og arbejde med mine ansvarsområder. Det har været min fornemmelse at det har været uvant for andre gruppemedlemmer og har bragt frustration at bruge Skype, fordi det naturligvis er anderledes at sidde fysisk sammen, men jeg synes at det har fungeret under omstændighederne. Min udfordring her har været folks forskellige erfaringer med dette, da jeg selv har haft gode erfaringer med Skype kommunikation både i Danmark og udland igennem arbejds erfaring med organisationer og bestyrelser særligt i forhold til samarbejde og møder. Men jeg har ikke udtrykt dette behov før december, og det er min vurdering at denne proces har krævet tålmodighed fra alle parter, men det har ikke været et stort problem. For min del har jeg været nødt til at acceptere at vi altid er begrænsede i forståelsen af hinandens livssituationer og at det har været en del af processen.

Overordnet synes jeg gruppen har suppleret hinanden godt, har samarbejdet godt, har været hinanden behjælpelige og også været villige til at finde nye måder at gøre ting på, skønt det måske ikke er de foretrukne eller de vante. Projektet har givet mig meget fagligt i forhold til at skulle bruge vores undervisning – altså at få teori og værktøjer fra undervisning og læsning koblet sammen med praktisk erfaring - det er den bedste måde for mig både at lære på og huske det jeg lærer. Jeg har særligt sat pris på interview erfaringen og processen omkring det og det er min oplevelse at alle har gjort deres bedste til at bidrage til projektets produkt og arbejdsproces.

Bilag 15

Personlig evaluering - ██████████

Jeg har i denne proces følt, at jeg har udviklet mig meget. Jeg gik ind til det med skeptiske tanker grundet dårlige oplevelser med gruppearbejde førhen. Min oplevelse er undervejs blevet mere og mere positiv, da det er blevet gjort klar for mig, at det er en fordel at være flere om en opgave, da man via dialog rykker sig fagligt, og dermed opnår et bedre resultat. Jeg har fået et indblik i, hvordan et semesterprojekt skal udarbejdes, og føler med dermed at jeg har rykket mig fagligt. I den forbindelse føler jeg mig bedre rustet til næste semester projekt, hvilket jeg glæder mig til.

Der har været nogle udfordringer i gruppen på grund af logistiske årsager, hvilke personligt har ført til frustrationer. De er på bedste vis blevet løst, ved at vi har uddelegeret arbejdet og indført deadlines. Overordnede set, synes jeg vores samarbejde har været godt. Vi har arbejdet godt sammen, og der har også været plads til socialt samvær indimellem udarbejdelsen af projektet, hvilket jeg synes er vigtigt. Vi har undervejs skulle forventningsafstemme, da vi som forskellige individer har hver vores ambitioner. Dette har også lært mig at indordne mig, og have forståelse for, at vi som mennesker er forskellige.

Jeg var i starten meget usikker på fremgangsmåden i forhold til at udarbejde et projekt, men efterhånden som processen udviklede sig, blev jeg mere tryk ved det. Processen har været spændende og lærerig, hvilket har bekræftet mig i, at jeg befinder mig på den helt rigtige uddannelse.

Samlet set er jeg tilfreds med både min og gruppens præstation, og jeg er yderst tilfreds med det endelige resultat.